

-Yusu a -tɪ, -tɛ

SAAN

-mɛ -ye, ɔ nu la 'a 'crulɛ

Nahuon -nu, ɔ mɔ Nyɪsua a Wintɛ

1 ¹⁻²Ye-hɛ-nyrɛ 'mɔ, 'plu Nyɪsua 'mɔ la 'ɛ nɪ dɛ mu nu, nahuon -gbo, ɔ mɔ Nyɪsua a Wintɛ, ɔ nɪ la 'klɔ. 'Ke ɔ nɪ la 'o Nyɪsua 'hɔn 'mɔ. 'A -gbe, ɔ mɔ -wɛ Nyɪsua'a nɪ. ³Nɔ- kɔ 'mɔ Nyɪsua naa 'le, 'ɔ nu 'ɛ nɪ dɛ. 'ɛ 'dɛ dɛ =dɛ kɔ, Nyɪsua bɔ nu, bɔ 'dɛ 'le =nɔ 'mɔ naa. ⁴Nahuon a -gbe, nɔ-ɔ nahuin 'klɔ yrayrɔ -nyi, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. 'Klɔ yrayrɔ a -gbe, nɔ-ɔ nahuin -nyrɛ -nyi. ⁵-Nyrɛ a -gbe, ɛɛ 'nɪ wɪn, 'ke 'le gbɪgbɪyɪ -heyɪ, -ye gbɪgbɪyɪ 'dɛ 'klɔ kɔ, 'ke bɪ jɛ -nyrɛ a -gbe.

⁶ɛ kɔ la nahuon =dɛ. 'A 'dɔ mɔ Saan Batɪsɪ. Nɔ- Nyɪsua lee la, ⁷'ke bɔ =tu -nyrɛ a -gbe a -tɪ nahuin ye, nahuin 'mɔ Nyɪsua a Wintɛ =wɔ ye kuo. ⁸Saan a -gbe, ɔ 'dɛ la -nyrɛ a -gbe, kɛɛ, ɔ dɪ la 'le =le, 'ke bɔ =tu la -nyrɛ a -gbe a -tɪ. ⁹-Nyrɛ a -gbe, nɛ- mɔ la -tɛɛ a -nyrɛ, -ɛ dɪ la nɔ 'klɔ ke, -ɛ dɪ nu, nahuin 'bɪi 'mɔ lɛ yɪi.

¹⁰Nahuon a -gbe, ɔ mɔ Nyɪsua a Wintɛ, 'ɛ mɔ -tɛɛ, nɔ- kɔ 'mɔ Nyɪsua naa 'le, 'ɔ nu 'klɔ, kɛɛ, -tɛ ɔ dɪ la nɔ 'klɔ ke, 'klɔ ke a nahuin 'dɪo la yɪi. ¹¹ɔ dɪ la nɔ 'a -gbe a dakɔ -wɔn, -v mɔ -Juukɔɛ, kɛɛ, v 'dɪo la kwa 'ble. ¹²Kɛɛ, 'ke 'le =nɔ -heyɪ, nahuin -ye 'blo kwa, 'plu 'v kuo =wɔ ye. Nahuin a -gbe, -v kuo =wɔ ye, ɔ -nyi =nɔ 'hru, 'ke bɔ -hɛ Nyɪsua a 'yuo. ¹³ʊ 'dɛ Nyɪsua a 'yuo -hɛ, -tɛ -tɔnahuon, ɔ nu, ɔ ɔ 'a bu a 'yɪ 'mɔ 'ya. Kɛɛ, Nyɪsua a -gbe, nɔ-ɔ nɪ, ɔ -nyi =nɔ 'klɔ yrayrɔ.

¹⁴Nahuon a -gbe, ɔ mɔ Nyɪsua a Wintɛ, ɔ -hɛ -tɔnahuon, 'ɔ 'tɪ la nɔ -a mɔ -gbahlɔn, =a 'ye 'a -tɪ a 'yɪ'bubɔa, -ɛ mɔ -tɪ a 'yɪ'bubɔa =nɔ, Nyɪsua -nyi 'a 'Yuu -do. 'Mɔnɔɛ kɔ wɔlɪ a yeyɪiɛ, kɔ -tɪ a -tɛɛ, nɪ- 'yɪi la 'le =nɔ 'mɔ. ¹⁵Nahuon a -gbe, nɔ- kɔ -tɪ Saan =tu la 'ke 'o nahuin ye. Kɛ ɔ la po: «Nɔ- dɪ 'o 'mɔ ke 'mɔ kɔɛ, kɛɛ, nɔ- nɪ 'o 'mɔ 'lu ye, -ɛ nɔɛ, 'plu v 'mɔ 'mɔ kɔ, ɔ nɪ la 'klɔ.»

¹⁶Nahuon a -gbe, ɔ 'cipi 'o, 'ɔɔ -a mu =hapu-tɔplɪ 'mu nu, 'ke 'le -gbugbɛkɔ 'kwli 'mu. =Hapu-tɔplɪ, ɔ nu -a mu 'mu, ɪ -huo 'dɔ. ¹⁷Nahuon a -gbe, nɔ- mɔ -Yusu 'Klɪsɪ. 'Ke 'le Nyɪsɪ a winwɔn-hɛnyɔ Moise 'mu, 'ke Nyɪsɪ naa 'le, 'ɔ -nyi -a mu 'a tetei, kɛɛ, 'ke 'le -Yusu 'Klɪsɪ 'mu, 'ke ɔ naa 'le, 'ɔ nu -a mu =hapudɛ 'mu, 'ke 'le -gbugbɛkɔ 'kwli 'mu, 'ɔ tɔɔ -a mu -tɪ a -tɛɛ. ¹⁸=ɔ =de 'de -hlɪn Nyɪsɪ a 'yee. Kɛɛ, 'a 'Yuu -do =nu, -ɔ mɔ -wɛ Nyɪsɪ, 'plɪ -ɔ nɪ 'o -a nɪ Bu Nyɪsɪ 'huɪn 'mu, nɔ- tɔɔ -a mu Nyɪsɪ a -gbe.

-Tɪ -nu, Saan Batistɪ -tu la, 'ke 'o 'a -gbe a -ta 'mu
(*Matie 3.1-12; Makɪ 1.1-8; Luku 3.1-18*)

¹⁹-Nyɔwɔ =de 'mu, -Juukɛ a 'blɪ a nahuin, -v nɪ 'le Jrusɛdɪɔ 'mu, nu- le Nyɪsɪ a -cɔhlɔnpinyɔ kɔ Lefipɪ a -tugba a nahuin, 'ke bu mu 'le Betanidɪɔ 'mu, 'ke bu =gba Saan wɔn, nahuon tɪo- ɔ 'ya 'mu. -Tɛ v nyɛ 'le Saan -wɔn, v nɔ: «=Be -mɔ mɔ Waanyɔ =nu, Nyɪsɪ po la lɛ, ɔ di la 'le ya?» ²⁰-Ye ɔ -hɪhɪ kɛ, 'ke 'le -tɛɛkɔ 'kwli 'mu, ɔ nɔ: «'Uɔn, 'n 'de Waanyɔ a -gbe, -ɔ kɔ -tɪ aa =tu.» ²¹Kɛ v lele po, v nɔ: «=Be -mɔ mɔ Nyɪsɪ a winwɔn-hɛnyɔ Eli'i nɪ?» ɔ nɔ: «'Uɔn, ɛ 'de -wɛ 'mɔ.» -Ye v =gbɔ lele wɔn, v nɔ: «'A -tɪ, =be -mɔ mɔ Nyɪsɪ a winwɔn-hɛnyɔ gblaka =nu, Moise po la lɛ, Nyɪsɪ di la 'le ya?» -Ye ɔ nɔ: «'Uɔn, 'n 'de winwɔn-hɛnyɔ a -gbe.» ²²-Ye v 'kɛ =gbɔ wɔn lɛ: «Nahuon tɪo- -n 'ya 'klɛɛ 'mu 'le? -Hɪhɪ -a mu kɛ, -ɛ die nu, nahuin -gbo, -v lee -a mu, -a 'mu 'waa kɛ-hɪhɪɛ yi, nahuon tɪo- -n 'ya 'mu.» ²³-Ye kɛ ɔ po: «Nyɪsɪ a winwɔn-hɛnyɔ Esai, ɔ 'crɪɛ la nɪ, 'ke 'le Nyɪsvacrɪnɛ 'kwli 'mu, -ɛ mɔ:

Nyɪsɪ nɔ 'nɪ:

Nahuon =de, 'ke ɔ di 'le -tɛgbɪ -nu 'tɪ,
nahuin =de 'de 'le 'tɪ.

Nahuon a -gbe, 'bɔɔ 'prɛ, ɔ 'mu 'le win 'yaa.

Kɛ ɔ di nahuin =nu ye po,

-v dio nɪ ye gbo po:

Ba 'sɪi 'o Kɔkɔnyɔ a 'hru ye,

'plɪ Kɔkɔnyɔ a -gbe, ɔ 'mu 'le di.

ɛ 'we =nɔ ye, 'a nɪ 'klɔ bɔ 'sɪi 'o ye,

-ɛ die nu, a 'mu -wɔn -wɛ,

'plɪ Kɔkɔnyɔ 'mu 'le di -o.»

Kɛ Saan, ɔ lele leenyɔ a -gbe ye po: «Nahuon =nu, -ɔ kɔ -tɪ Nyɪsɪ =tu la, 'mɔ nɪ.» ²⁴Leenyɔ =nu, -v di 'le Saan -wɔn, 'ke 'le =nu -hɛyɪ Falɪsɪ-tumu a nahuin nɪ 'le. ²⁵Kɛ v 'klɛɛ po, v Saan wɔn =gba, v nɔ: «-N nɔ 'nɪ, -n 'de Waanyɔ =nu, Nyɪsɪ plɛ, ɔ di la 'le ya, kɔ, -n 'de Eli, kɔ, -n nɔ 'nɪ, -n 'de -wɛ Nyɪsɪ a winwɔn-hɛnyɔ =nu, -ɔ kɔ -tɪ Moise =tu la. 'A -tɪ, nyɔ- -nyi 'klɛɛ -mu 'klɪ, 'ke -bo po nahuin 'nie 'lu lɛ 'le?» ²⁶-Ye ɔ nɔ: «'Mɛ -ye, 'nie, nɛ- 'nu nahuin 'lu lɛ po, kɛɛ, 'ke 'le 'a mu -hɛyɪ, nahuon nɪ 'le. Nahuon a -gbe, a 'dio a yie. ²⁷Tɪ -nu -kɔ 'yɪ 'n di 'o -kɪvɔn 'lu -yɪ, 'ke nahuon a -gbe, ɔ di 'a -kɪvɔn -wɪ -tu, kɛ nɔ

'a mu -heyri. 'Na -gbe, 'n 'de nyo -de, -bo dio 'mu -he, 'ke 'o 'e ni -kuandɛ =de a -ta 'mu.» Kɛ Saan po leenyɔ a -gbe ye. ²⁸-Tɔplɛ 'bii a -gbe, 'ke 'le 'dɔ -nu, -ɔ mɔ Betani 'mu, 'ke ɪ mue 'le 'lu -wɔn. 'Dɔ a -gbe, 'ke ɔ ni 'le 'nie -nu, -ɛ mɔ Sudɛn a 'nike. 'Ke Saan, ɔ 'le nahuin 'nie 'lu lɛ po.

-Cɔhlɔn -nu, Nyɪsɔa -ha, -v di 'klɔ ke a nahuin a dɛ 'kuku 'wɔwla

²⁹-Tɛ -nyrɔwɔ -do -hi, -ye Saan 'ye -Yusu ni, -Yusu a -gbe ɔ 'le -nɔ -wɔn mu. -Ye Saan nɔ: «Ba 'ye kɛ, nahuon -gbo, -ɔ 'le di, nɔ- mɔ -cɔhlɔn -nu, Nyɪsɔa -ha, -v 'we -nɔ 'blayu ye, ɔ Nyɪsɔa pie. -Cɔhlɔn a -gbe, nu- di 'klɔ ke a nahuin a dɛ 'kuku 'wɔwla. ³⁰Nɔ- kɔ -tɪ 'n -tu o, -ɛ mɔ: Nahuon di 'o 'mu ke 'mu kɛ, kɛɛ, nɔ- ni 'o 'mu 'lu ye, -ɛ nue, 'plu v 'mu 'mu kɔ, ɔ ni la 'klɔ. ³¹-Tɛ 'n nyi o -tu, nahuon bɔ di o 'mu 'ya, 'n 'dio o yi. Kɛɛ, 'n di 'le -le, 'mu nahuin 'nie 'lu lɛ po, -ɛ die nu, nahuon bɔ 'ya, daku, -v mɔ Yisraekɛ, v 'mue yi.»

³²⁻³³-Ye kɛ Saan, ɔ lele po: «Nahuon bɔ di o 'mu 'ya, -tɛ 'n 'dio o a yie, -ye Nyɪsɔa -nu, -ɔ lee 'mu, 'ke -bo di nahuin 'nie 'lu lɛ po, ɔ nɔ: -N di 'ye 'na -Hihiu, v 'mu 'o nahuon -de 'lu -tu, v 'mu 'o -nɔ ke 'mu ni. Nahuon a -gbe, nɔ- di nahuin 'na -Hihiu -nyi. -Ye 'ɛ mɔ -tɛɛ, 'n 'ye o Nyɪsɔa a -Hihiu a -gbe ni, v -tu o 'o nahuon a -gbe 'lu, -ɛ 'we -nɔ ye, -tɛ -plija, bɔ 'nɪ -tu o 'o -nɔ 'lu, v 'mu o 'o -nɔ ke 'mu ni. ³⁴'N 'ye dɛ a -gbe ni, nɛ- nue, 'ni nyi -tu, -ɛ mɔ, nahuon a -gbe, nɔ- mɔ Nyɪsɔa a 'Yu.»

-Tɛ -Yusu da la 'a ye-he-naagbopu

³⁵-Tɛ -nyrɛ cɛ lɛ, -ye -tɛgbii -do a -gbe, 'ke Saan Batistɪ di 'o lele, ɔ kɔ 'a -naagbopɔv 'hɔn -ye 'hɛɛn. ³⁶'Ke ɔ ni 'o, -ye ɔ 'ye -Yusu ni, ɔ -hi. -Tɛ ɔ 'yo 'klɛɛ, -ye ɔ nɔ: «Ba 'ye kɛ, nahuon -gbo, -ɔ 'le di, nɔ- mɔ -cɔhlɔn -nu, Nyɪsɔa -ha, -v 'we -nɔ 'blayu ye, ɔ Nyɪsɔa pie.» ³⁷-Tɪ a -gbe, Saan -tu, 'a -naagbopɔv 'hɔn -ye, -v ni -tuo ke, v 'wɪn ni. -Tɛ v 'wɪn 'klɛɛ, -ye v 'ba 'mu ye, v kɛ -Yusu -wɔn. ³⁸-Ye -Yusu a -gbe, ɔ -hɪan -wɔn. Bɔ 'ye 'klɛɛ, -ɛ mɔ, v nyo -wɔn 'ni kɛ, -ye ɔ nɔ: «Be ɪ kla ni, -ɛ kɔ mɔ aa -wɔn kɛ 'le?» -Ye v -tuo -wɔn, v nɔ: «Be' -n 'tii ye 'le, Rabi?» -ɛ -hɛn 'nyrɛ Tɔɔnyɔ, 'ke 'le -Juukɛ a 'briwin 'kwli 'mu. ³⁹-Ye ɔ nɔ: «Ba kɛ 'mu -wɔn, a di dɛ 'ni 'ye,» v kɔ -wɔn, -tɛgbi ɔ ni 'o, v 'yee 'o. U nyre 'o 'yru-hiile a ti 'yri. 'Ke v ni 'o -nɔ 'hɔn 'mu -nɪnɪ, 'tɔ -wɔn. ⁴⁰-Naagbopɔv 'hɔn a -gbe, -v 'wɔn Saan a -gbe a win, 'plu -v kɛ -Yusu -wɔn, ɔ -ye a 'dɔ mɔ Adre. Adre a -gbe, ɔ mɔ Simɔ Pielɪ a -ɔɪayuu ni. ⁴¹-Tɛ dɛ a -gbe, ɛ -hi, Adre a -gbe ɔ 'mu 'le, 'ke 'le 'a -ɔɪayuu Simɔ Pielɪ -wɔn, ɔ nɔ: «A 'ye Waanyɔ -nu ni, Nyɪsɔa po la lɛ, ɔ di la 'le ya, 'ke 'o 'a daku a waale a -ta 'mu.» ⁴²ɔ gbo 'le -Yusu 'hɔn 'mu. -Yusu bɔ 'yo 'klɛɛ, -ye ɔ nɔ: «Mɔ mɔ Simɔ, Saan a 'yu. Kɛ 'klɛɛ mɔ gbo, 'bɔv -mu da, kɛ v di po: Sefast.» Sefastɔv a -gbe, nu- mɔ Pielɪ, -ɛ -hɛn 'nyrɛ 'hɔɔ.

-Tɛ -Yusu da la Filipɔ kɔ Natanaɛɪ, 'ke bu -he 'a -naagbopu

⁴³-Tɛ -nyrɛ cɛ lɛ, -ye -Yusu pue 'le -le, 'ke bɔ mu 'le Galileblɔgba 'mu. -Tɛ ɔ mu, -ye ɔ kɔ nahuon -de 'hɛɛn, v -ɪmoo ni. Nahuon a -gbe, 'a 'dɔ

mɔ Filipu. -Yusu nɔ: «Kʊɛ 'mu -wɔn, =mu 'na -naagbopuyu -he,» 'ɔ kʊɛ -nɔ -wɔn. ⁴⁴Filipu a -gbɛ, 'ke ɔ kɔ 'le 'dɔ =nu 'mu, -ɔ mɔ Betisaida, ɔ kɔ Adre kɔ Piel 'hɛɛn. ⁴⁵Plu dɛ a -gbɛ, ɛ 'mu mu -hi, -ye 'ke Filipu mu 'le nahuon -ye -wɔn. Nahuon a -gbɛ, 'a 'dɔ mɔ Natanaɛli. -Ye Filipu nɔ: «-A 'ye Waanyɔ =nu ni, -ɔ kɔ -tɪ Moise kɔ Nyɪsua a winwɔn-hɛnyu -ye, ʋ 'cru la, 'ke 'le Nyɪsuacrɔnɛ 'kwli 'mu. Waanyɔ a -gbɛ, 'a 'dɔ mɔ -Yusu. 'A bu, nɔ- mɔ Sosefu, -ɔ ni 'le Nasaletɪdɔ 'mu.» ⁴⁶Natanaɛli nɔ: «Nasaletɪdɔ 'mu, -hapunahuon =de 'die 'le -wɛ bɔ -hɔn 'le 'mu.» Filipu nɔ: «Di 'le -ba mu, -na -gbɛ, =muo 'ye.»

⁴⁷Bu nyo 'klɛɛ yɛ 'mʊɛɛ, -Yusu bɔ 'yo 'klɛɛ, -ye ɔ nɔ: «Nahuon -gbo, -ɔɔ 'le di, ɔ 'sii 'o ye. ɔ mɔ -tɛɛ a Yisraɛkʊɛyuu ni.» ⁴⁸-Ye Natanaɛli nɔ: «-Be' -n nu 'na yiyie 'le?» -Ye ɔ nɔ: «-Tɛ -n ni wen 'o pepetu =nu gbo, ʋ figie daa, 'plu Filipu 'mu wen -mu da, 'ke 'n 'yee wen 'o -mu.» ⁴⁹-Ye Natanaɛli nɔ: «Tɔɔnyɔ o, ɛ mɔ -tɛɛ, -mɔ mɔ Nyɪsua a 'Yuu ni, =ni mɔ -wɛ Yisraɛkʊɛ a bodɔ.» ⁵⁰-Ye ɔ nɔ: «-Be -tɛ 'n po lɛ, 'n 'ye wen -mu ni, 'ke 'le pepetu gbo, nɛ- kɔ -tɪ =ni plɛ, -n kuo 'mu ye =wɔ? Nu gbe, -n di 'ye -tɔplɪ gblakɪ -ye, ɪ 'mu 'o dɛ -gbo 'mu -hi, -n 'ye kɛ.» ⁵¹-Ye ɔ nɔ lele: «Nu 'a mu 'ni le -tɛɛ, a di yakɔ 'ni 'ye, ɔ 'mu wɔn -ki, Nyɪsua a leleenyu 'mu 'le =nɔ -wɔn 'mu -hɔn, ʋ 'mu 'ya, ʋ 'mu =tɪ 'ke 'o 'mu 'lu ye, -ɔ mɔ -tɔnahuin 'bii a Nahuon.»

'Bli a 'mʊpɔpa a le'mimre, 'ke 'le Kanadɔ 'mu

2 ¹-Nyɔwɔu 'hɔn bi -hi, -ye 'bli a 'mʊpɔpa a le'mimre, nɛ-ɛ 'le 'lu -wɔn mue, 'ke 'le Galileblugba a 'dɔ =nu 'mu, -ɔ mɔ Kana. 'Ke ʋ da 'le -Yusu a 'dii, ²ʋ da -wɛ -Yusu, 'ke 'le 'bli'mʊpɔpa a -gbɛ ke. ³Tii -do a ti 'yri, -ye 'ninano, ʋ 'na, ɔ -wɛ ni. -Ye kɛ -Yusu a 'dii nyo ye po, ɔ nɔ: «Nɔ 'bii, ɔ -wɛ ni.» ⁴Kɛ -Yusu nyo 'klɛɛ ye po, ɔ nɔ: «'Na 'dii o, -ha 'mu mɛ lɛ, ɛ 'dɛ -mɔ, -n 'dɛ ye blɛ -bo le 'mu, -kʊan tio- 'n kɔ =bo nu. Ti -nu -kɔ 'yri 'n kɔ =bo nuu 'o 'ɲmilekadɛ, ɪ 'dɛ wen 'o a nyree.» ⁵Bɔ po 'klɛɛ lɛ, -ye -tɔplɪwonyu, -ʋ ni 'o, -Yusu a 'dii, ɔ nyu 'ni le, ɔ nɔ: «-Tɪ 'bii -gbo, ɔ di =tu, ni- ba nu -o!»

⁶Kɛɛ -ye yɪ gblaku -huonno =de ni 'o, ʋ nuu 'hɛ 'mu, -ɪ kɔ wɔn ʋ 'le 'nie lɛ po, 'ke 'o bui a lɛyɪra a -ta 'mu, -ɛ 'we -nɔ ye, -tɛ -Juukʊɛ a teteii 'a -huhua nu. Yɪ a -gbɛ, 'a yaa -do, ɔɔ gba 'litayɪɛi a =wɔ -hun. ⁷Kɛ -Yusuu -tɔplɪwonyu a -gbɛ ye po, ɔ nɔ: «Ba 'yie 'le yɪ =nu lɛ, 'ke 'o 'nie -wɔn!» 'ʋ 'yii 'le lɛ -tɛɛ. ⁸-Ye ɔ nɔ: «Ba 'pi 'klɛɛ 'a dɛ gbi, ba gbɛ -tɔplɪwonyu a nyɪgblaka ye!» 'ʋ gbɛ 'le, 'ɔ =tʊɛ wɔn. ⁹Bɔ =tʊɛ 'klɛɛ wɔn, -ye ɛ -hɛ nɔ. ɔ 'dɛ 'o yii, -tɛ nɔ a -gbɛ bɔ -hɔn 'o 'mu. -Tɔplɪwonyu -mɛ -ye, nu- yi. -Ye nyɪgblaka a -gbɛ, ɔ da 'bli'mʊpanyɔ ni, ¹⁰ɔ nɔ: «'ɛ ni nahuon 'bɔ da le'mimre, -hapunɔ, nɔ- ʋ po -tɪtɛ. Nahuin 'bu 'na 'klɛɛ -tɛɛ, 'plu nɔ =nu, -ɔ 'dɛ -tɛɛ a nɔ, 'ʋ nyo -wɛ po. Kɛɛ, -mɛ -ye, kʊɛ wen 'le gbo, -hapunɔ, nɔ- -n =tu gbo.»

¹¹Kɛ'ɛ ni, -Yusu nu 'a ye-hɛɲmilekadɛ a nunue, 'ke 'le Galileblugba a 'dɔ =nu 'mu, -ɔ mɔ Kana. Kɛ ɔ nu, 'ɔ tɔɔ 'a -naagbopu 'kɪ =nu, Nyɪsua -nyi -nɔ. Dɛ a -gbɛ, nɛ- nue, 'a -naagbopu a -gbɛ 'ʋ kuo =wɔ ye. ¹²-Tɛ dɛ a -gbɛ, ɛ

-hi, -ye ɔ mu 'le Kapenadɔɔ 'mu, ɔ kɔ 'a 'dii kɔ 'a -ɔɔayuo, kɔ 'a -naagbopu 'heen -we, -ε die nu, v 'mu 'le -nyrɔwɪ gbi -hi.

-Te -Yusu bla la -tɔplɪplonyɔ lɛ, 'ke 'le Nyɪsɔa a 'kagblaka a -yaa 'mu
(*Matie 21.12-13; Maki 11.15-17; Luku 19.45-46*)

¹³De a -gbɛ, -tɛ ε -hi, -ye -Juukvɛ a lɛ'mimre gblaka, vɔ Pakɪ daa, ε 'mɔvɛ ye. Nɛ- nue, -Yusu 'ɔ mu 'le Jrusɛdɔɔ 'mu, ɔ kɔ 'a -naagbopu 'heen. ¹⁴-Te v nyre 'le Nyɪsɔa a 'kagblaka a -yaa 'mu, 'ke ɔ ye 'o puplonyɔ gbo, 'vɔ bro plo, kɔ blablɔ, kɔ -plɪjɪ 'heen, 'ke -tɔnahuɪn 'mui -tɔ, -cɔhlɔn a -tɪ. 'Ke ɔ ye -wɛ 'o 'wli'cɪcɪnyɔ gbo, 'vɔ pupɔwli 'cɪcɪ, 'vɔ nɪ 'le 'waa 'teblei ke 'mu gblɛ. ¹⁵-Te -Yusu 'yu, nɛ- mɔ bɔ nu lɔkɔ, bɔ blɔ lɛ 'bii, 'vɔ -hɔn 'le Nyɪsɔa a 'kagblaka a -yaa a -gbɛ 'mu, v kɔ 'waa 'wɪlɔgbɔ-tɔplɪ a -gbɛ 'heen, 'plɪ, 'wli'cɪcɪnyɔ a 'wli, 'vɔ 'wli gbo, 'ke 'o -tɔtɔ ke, 'vɔ =jri 'waa 'teblei ye gblɛ. ¹⁶-Ye kɛ ɔɔ -plɪjɪplonyɔ =nɔ ye po: «Ba -ha nɔ -tɔplɪ -gbo! A nɪ nuu 'le 'na Bu Nyɪsɔa a kayu pupɔlɔkayɪ 'mu!» ¹⁷-Yusu a -naagbopu, -v nɪ 'o, -tɪ =nɔ, v 'cru la, 'ke 'le Nyɪsɔacrɪnɪɛ 'kwli 'mu, -ye ɪ bi 'le =nɔ 'mu 'kwli. -Tɪ a -gbɛ, nɪ- gbo: «Nyɪsɔa o, 'n nɔvɛ -na kayu 'mu nɪ 'dɔ. -Tɛ 'n nu 'a 'mɔnvɛlɛ, ε 'wɛ =nɔ na ye, -ɔɔ wɪn, 'ke 'le 'mu 'mu, -ɔɔ 'mu lɛ hien.»

¹⁸-Ye -Juukvɛ a nyɪgblakɪ, -v nɪ -tuɔ ke, v =gbɔ wɔn, v nɔ: «Nahuon a gbɔ tɔ- -n 'ya 'le, =nɪ nyu lɛ bla? Nu 'ɲmɪlɛkade, ε 'mɔvɛ -a mɔ tɔɔ, -ε mɔ, 'klɪ =nɔ, -tɪ kɔ 'kwli 'mu -n nyu 'le lɛ blaa, 'ke ɪ kɔvɛ 'le Nyɪsɔa 'mu gbo.» ¹⁹-Ye -Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «De 'n di nu, nɛ- gbo: Ba 'wla Nyɪsɔa a 'kagblaka -gbo, 'n diu lele ye 'mu 'nɪ 'ba, 'ke 'le -nyrɔwɪ ta 'kwli 'mu.» ²⁰-Ye v nɔ: «=Be kayu -gbo, v po, 'ke 'le 'yri a (46) -wɪlɔ 'hɔn =tu 'o -huonɔnɔ 'kwli 'mu, nɔ- -n plɛ, -n di ye 'mu 'ba, 'ke 'le -nyrɔwɪ ta 'kwli 'mu?»

²¹Kɛɛ -ye Nyɪsɔa a 'kagblaka =nɔ, dɛ ɔ =hɛn 'nyrɛ, ε nɛ- mɔ 'a -plahvɪn. ²²-Te 'dai tɪ -hi, -tɛ ɔ 'kv, tɪ =nɔ -kɔ 'yri ɔ 'hri 'klɔ, tɪ a -gbɛ 'yri, 'kee nɪ, ɪ bi 'le 'a -naagbopu 'kwli 'mu, -ε mɔ, 'a -plahvɪn a -tɪ ɔɔ la =tu, ε 'de Nyɪsɔa a 'kagblaka, ɔ 'dio la 'nyrɛ =hɛn. -Ye -tɪ =nɔ, v 'cru la, 'ke 'le Nyɪsɔacrɪnɪɛ 'kwli 'mu, ye-hɛ-nyrɛ 'mu, v kui 'klɛɛ ye =wɔlɔ, ɪ kɔ -tɪ 'bii =nɔ 'heen, -Yusu -tu la =nɔ ye.

-Yusu, ɔ yi -tɔplɪ 'bii =nɔ nɪ, -tɪ nɪ 'le -tɔnahuon a =wɔlɔ ke

²³Tɪ =nɔ -kɔ 'yri -Yusu 'kɪɛ nɪɛ 'le lɛ'mimre =nɔ ke, -ε mɔ Pakɪ, 'ke 'le Jrusɛdɔɔ 'mu, ɔɔ nu 'ɲmɪlɛka-tɔplɪ -huohui. Nahuɪn 'plɔplɔ bɔ 'ye 'ɲmɪlɛka-tɔplɪ a -gbɛ, ε nɛ- nue, 'v pui -tɛɛ, -ε mɔ, nɔ- mɔ Waanyɔ =nɔ, Nyɪsɔa po la lɛ, ɔ di la 'le ya. ²⁴Kɛɛ, -Yusu 'diu =wɔlɔ ye kuo, -ε nue, -tɛ 'waa =wɔlɔ nɪ 'mu, ɔ yie nɪ -tɛɛ. ²⁵-Yusu 'nɪ -hɔvɛ =lɛ, 'ke nahuon =de bɔ lɔ, -tɛ -tɔnahuɪn a =wɔlɔ nɪ 'mu, -ε nue, 'a -gbɛ, ɔ yi -tɔplɪ 'bii =nɔ nɪ, -tɪ nɪ 'le -tɔnahuɪn a =wɔlɔ ke.

-Te Nikodemɔ mu la 'le -Yusu -wɔn

3 ¹ε kɔ la nahuon =de. 'A 'dɔ mɔ la Nikodemɔ. ɔ mɔ la Falisi-tumu a nahuon nɪ. ɔ mɔ -wɛ -Juukvɛ a ye'munaanyɔ -yee nɪ. ²'Tɔyrɔwɔ

-de 'mu, nɔ- mu 'le -Yusu -wɔn, ɔ nɔ: «Tɔɔnyɔ, -a yie nɪ, -ɛ mɔ, Nyɪsua, nɔ- lee nɔ -mu -a mu -heyri, -mɔ -a mu tɔɔ, -ɛ nue, ɣmileka-tɔplɪ -nɔ, -nɪ nu, ɔ =de 'de 'le 'a nunue 'le -wɛ, 'bia Nyɪsua 'bɔ 'de 'o nɔ -wɔn nɪ.»

3-Ye -Yusu nɔ: «Nu -mu 'nɪ le -tɛɛ, nahuon =de 'die 'le -wɛ bɔ pa 'le Nyɪsua a 'klɔ yrayru -nɔ 'kwli 'mu, 'bɔ 'de kɔwɛu 'hɔn nu.» 4-Ye Nikodemɔ nɔ: «Tɔnahuon 'bɔ ku, -be' ɔ -wɛ 'le bɔ nu 'a kɔwɛu 'hɔn a nunue 'le? ɛ 'die 'le -wɛ bɔ bi 'le lele 'a 'dii 'kwli 'mu, ɔ 'muo lele kɔ.»

5-Ye ɔ nɔ: «Nu -mu 'nɪ le -tɛɛ, nahuon 'bɔ nu kɔwɛwɔ -do, ɔ 'die 'le -wɛ bɔ pa 'le Nyɪsua a 'klɔ yrayru -nɔ 'kwli 'mu. Kɛɛ, ɛ nye 'nɪ -hɔ, 'ke Nyɪsua a -Hihiu bɔ -nyi -nɔ 'klɔ yrayru, 'plɪ ɔ 'mu 'le Nyɪsua a 'klɔ yrayru -nɔ 'kwli 'mu pa. 6-Tɔnahuin, nɔ- nye nu, 'sɔ -tɔnahuon yrayru kɔ, kɛɛ, Nyɪsua a -Hihiu, nɔ- nye nu, -tɔnahuon 'ɔɔ 'klɔ yrayru kɔ, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. 7ɪ nɪ saka 'le -mu, 'bia 'nɪ po le, a kɔ ba nu kɔwɛu 'hɔn. 8-Tɛ pepee 'o -hɔ, 'ke ɛɛ 'o -hii, -nɪ 'a -hihiwin 'wɔn, kɛɛ, -tɛgbi bɛɛ 'o 'mu -hɔn, kɔ, -tɛgbi bɛɛ 'o muu, -n 'de 'a de =de yi. Kɛ'ɛ nɪ, Nyɪsua a -Hihiu nɪ 'mu. Nahuon -nɔ, -Hihiu a -gbɛ, ɔ di 'klɔ yrayru -nyi, -n 'dio yi.»

9-Ye Nikodemɔ nɔ: «-Be' ɛ -wɛ 'le bɛ nu 'klɛɛ 'lu a -wɔnmumue 'le?» 10-Ye ɔ nɔ: «Mɔ mɔ tɔɔnyɔ gblaka, ke nɔ -Juukɔɛ a 'bri, -mɔ 'de -tɔplɪ a -gbɛ yi. 11De -gbo, 'n 'ye, ɛ kɔ de -gbo, 'n yi, nɪ -kɔ -tɪ 'nu -tu. Kɛɛ -ye a 'nɪ pue -le 'mu -tɛɛ. 12-Tɔplɪ -gbo, -u 'lu -wɔn mue, ke nɔ -tɔtɔ ke, 'bia 'nu 'a -tɪ -tu, a 'nɪ pui -le -tɛɛ. 'A -tɪ, -tɔplɪ -nɔ, -u 'lu -wɔn mue, 'ke 'le yakɔ 'mu, 'bia 'nu 'a -tɪ -tu, a 'die 'le -wɛ ba pui -wɛ -tɛɛ. 13-Tɔnahuon =de 'de -hɪn 'le yakɔ 'mu a mue, 'bɛ 'de 'mɔ -gbo, ɔ mɔ -tɔnahuin 'bii a Nahuon. 'Mɔ nɪ, ɔ -hɔn 'le yakɔ a -gbɛ 'mu. 'A -tɪ, 'hru pɛ 'o gbo, 'ke -bɔ na yakɔ 'mu a -tɪ -wɔn le. 14Bɪ bi 'le -mu 'kwli 'mu, ti -nɔ -kɔ 'yri Yisraekɔɛ nɪ la 'hru wɔn, 'ke 'le 'pɔhɔnɔnɔlɔgba 'mu, ti -hi la a ti 'yri, 'ke Moise 'ba la 'o 'plɔde 'mu, ɔ nu la hre, 'plɪ ɔ 'bɛ la tugbɛ. Nɛ- kɔ 'lu ɔ 'ba la 'o hre a -gbɛ gbo, -ɛ die nu, 'ɛ nɪ nahuon, 'bɔ 'wla la 'yii wla, 'bɔ ta la 'le hre a -gbɛ -wɔn le, 'ke 'le -wɔlɔ a yekuolɛ 'kwli 'mu, ɔ 'nɪ -han la 'ku. Kɛ'ɛ nɪ, ɛ di 'mu -ti, 'ke 'o 'mɔ -gbo -wɔn, ɔ mɔ -tɔnahuin 'bii a Nahuon. ɔ di -wɛ 'mu gbo 'nɪ 'ba, 'ke 'o tu 'yie 'mu, 15-ɛ die nu, 'ɛ nɪ nahuon, 'bɔ ta 'le 'mu -wɔn le, 'ke 'le 'na -wɔlɔ a yekuolɛ 'kwli 'mu, Nyɪsua 'muo 'klɔ yrayru -nyi, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le.

16'ɛ mɔ -tɛɛ, Nyɪsua nɔɛ -tɔnahuin 'mu nɪ 'dɔ. Nɛ- nue, ɔ -ha 'a 'Yuu -do, -ɛ die nu, 'ɛ nɪ nahuon, 'bɔ kuo -wɔlɔ ye, ɔ 'nɪ -han 'wan, kɛɛ, Nyɪsua a -gbɛ, ɔ 'muo 'klɔ yrayru -nyi, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. 17Nyɪsua 'de nɔ 'a 'Yu -tɔtɔ ke lee, 'ke bɔ poo -tɔnahuin -bati le, kɛɛ, 'ke bɔ waa -nɔ, ɔ 'nɪ -han 'wan. 18Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo Nyɪsua a 'Yu -wɔlɔ ye, Nyɪsua a -bati 'die 'le -wɛ bɪ klɪ -nɔ. Kɛɛ, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ 'dio -wɔlɔ ye kuo, -ye Nyɪsua a -bati klo nɪ -dodo, -ɛ nue, ɔ 'de Nyɪsua a 'Yuu -do a -gbɛ -wɔlɔ ye kuo. 19-Tɛ Nyɪsua a nahuin a -bati a lepupue nu, nɛ- -gbo: =Hapɔkɔ, -nyɛɛ, -ɛ mɔ Nyɪsua a 'Yu, 'ɛ di nɔ -tɔtɔ ke, kɛɛ, nahuin 'de -nyɛɛ a -gbɛ -hɔ. Gbɪgbiyɪ, nɪ -sɔ -hɔ, -ɛ nue, 'waa nunu-tɔplɪ nyɛɛ le 'yi. 20Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ de 'klan nu, 'a

=wlv yraa -nyre ni. Gbıgbıyru -heyri, 'ke ɔ 'le gbo ni, -ε nue, ɔ pu hvannu, 'ke 'a nunu-tɔplɪ -hvın bɪ bi pepe' 'mu. ²¹Kεε, nahuon 'bɔɔ -hapɔde nu, ɔ ye 'mʊε -nyre, -ε die nu, nahuin 'mue 'ye, -ε mɔ, 'a nunu-tɔplɪ, ɔ nu, Nyısva nyi 'nɪ -hva.»

-Yusu 'Klısv a 'dɔ bu 'bva

²²-Tε dε a -gbε, ε -hi, -ye -Yusu kɔ 'a -naagbopu 'hεen, 'ke v mu 'le Sudeblugba 'mu. -Tεgbi a -gbε, ɔ -hi 'le ti gbi, 'ɔɔ nahuin 'nie 'lu lε po. ²³Saan, ɔ -wε nahuin 'lu lε po 'nie. ɔ -mε -ye, 'ke ɔ nɪ 'le Enɔɔɔɔ 'mu, 'ke 'le Salımɔɔɔ 'hvın 'mu, -ε nue, -tεgbi a -gbε 'nie -huo 'o, nahuin 'vɔ 'le -nɔ -wɔn mu, 'ɔ nyu 'nie 'lu lε po. ²⁴Ti a -gbε 'yri, v 'dio -ji 'mu a pue.

²⁵-Ye 'klεε, Saan a -naagbopu -ye, v kɔ -Juukvε a ye'munaanyɔ -ye 'hεen, nu-v toto po, 'ke 'o nahuon a bu a leyıyra a -ta 'mu, ²⁶v mu 'le Saan 'hvın 'mu, v nɔ: «Tɔɔnyɔ, -be ɪ bi 'le -mu 'mu 'kwli, nahuon -nu, -ɔ kɔ -mu 'hεen -nɪ o 'le 'nie, -ε mɔ Suden a 'nike, -ɔ kɔ -tɪ -n -tu o -a mu ye, -ε mɔ, nɔ- mɔ Waanyɔ -nu, Nyısva po la lε, ɔ di la 'le ya? -Ye 'klεε, nahuon a -gbε, ɔ -wε nahuin 'lu lε po 'nie, 'plu nahuin 'bii, -v di wen nɔ -mu -wɔn di, 'ke vɔ 'le -nɔ -wɔn mu, 'ɔ nyu 'nie 'lu lε po.»

²⁷Saan -tu -wɔn, ɔ nɔ: «Nyısva, -ɔ nɪ 'le yako 'mu, nɔ-ɔ -a mu 'ε nɪ -kvande -nyi, -a di nu. ²⁸Mɔ Saan, 'na -kvan, nɔ- mɔ -bo tɔɔ nahuin Waanyɔ a -gbε, -ε die nu, v 'muo 'le -wɔn mu. 'A nɪ -gbε, a yie nɪ, -ε mɔ, 'n le o 'a mu nɪ, 'n 'de Waanyɔ -nu, Nyısva po la lε, ɔ di la 'le ya. 'Mε -ye, 'n 'nye 'hru, -ε die nu, 'mu 'a mu le, -ε mɔ, Waanyɔ a -gbε, ɔ 'le 'nɪ di. ²⁹-Bo pue 'blɪ'mɔpaale a dε ye. Nyıbeyu -nu, -ɔɔ 'blɪ 'mu pa, nyrugba -nu, -ɔ kɔ -nɔ 'hεen 'blɪ 'mu pa, nɔ- kvɔ. ε 'de 'blɪ'mɔpanyɔ a -gbε a nınatumu, ɔ 'de nyɔ a -gbε kɔ. Kεε, 'ke ɔ 'o 'blɪ'mɔpanyɔ 'hvın 'mu nɪ, 'ɔ nyo nva ye gbo po, kɔ, 'ɔɔ 'manv nu, 'bɔɔ 'a win 'wɔn. -Yusu 'we -nɔ 'blɪ'mɔpanyɔ ye, 'mɔ 'we -nɔ 'a nınatumu ye, 'a 'manv mɔ 'na 'manv'v nɪ. ɔ nu- 'yie 'le 'mu. Nahuin, v 'we -nɔ 'blɪ'mɔpanyɔ ye. Nε- nue, 'vɔ 'le -Yusu -wɔn mu. ε 'de 'mɔ, v 'dεε bu di nɔ 'mu -wɔn. ³⁰ε nɔɔ 'o lε, 'ke -Yusu a 'dɔ bu 'bva, 'mε -ye, 'na 'dɔ bu -tu 'le.»

Nahuon -nu, -ɔ -hɔn 'le yako 'mu

³¹'Ke -Yusu -hɔn 'le yako 'mu. Nε- nue, 'ɔ nɪ 'o nahuin 'bii 'lu ye. -A -mε -ye, kε -a kɔ nɔ -tɔtv ke. Nε- nue, =aa -tɔtv ke a -tɔplɪ ke 'prεε. ɔ -mε -ye, 'ke ɔ -hɔn 'le yako 'mu. ³²-Tɔplɪ -nu, ɔ 'ye, kɔ, ɔ 'wɔn, nɪ- kɔ -tɪ ɔɔ -wɔn lε na. Kεε -ye nahuin -nu, -v kuo =wlv ye, v 'de -huo. ³³Kεε, nahuin -nu, -v kuo =wlv ye, v nyi 'nɪ -tu, -ε mɔ, -tɪ 'bii -nu, Nyısvaa -tu, ɪ mɔ -tɪ a -tεε nɪ. ³⁴-Yusu 'Klısv a -gbε, Nyısva lee nɔ -a mu -wɔn, Nyısva a win, nɪ- ɔɔ -wɔn lε na, -ε nue, Nyısva a -gbε, ɔ -nyi -nɔ 'a -Hihiu 'bii nɪ. ³⁵Nyısva nυε 'a 'Yu a -gbε 'mu nɪ. Nε- nue, 'ɔ -nyi -nɔ -tɔplɪ 'bii, ɔ 'mui win ke kɔɔ. ³⁶Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo Nyısva a 'Yu a -gbε =wlv ye, -ye ɔ kɔ 'klɔ yrayru, -ɔ nɪnɪ

-we 'le. Kεε -ye nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ 'dio =wɪv ye kuo, 'plu 'bɔ 'nɪnɪ =tuu 'o -nɔ, -ye ɔ 'de 'klɔ yrayrv a -gbɛ kɔ, kεε, Nyɪsva a yrv, nɪv- dio ye, -tɛ 'klɔ tɛ ye gbo.

-Te -Yusu 'prɛɛ la 'le Samalikvɛyɾɔwɪv -wɔn

4 ¹Falisi-tumu a nahuin, v 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, -Yusu nue nɪ, nahuin 'v nyo -wɔn naa, kɔ, 'ɔ nyu 'nie 'lu le po, 'plu nahuin a -gbɛ, v -huo nɪ, 'v -hi 'o Saan a nahuin 'mɪ. ²Kεε, 'ke 'le -tɛɛkɔ 'kwɪlɪ 'mɪ, -Yusu a -gbɛ, ɔ 'nɪ po -le nahuin 'nie 'lu le, kεε, 'a -naagbopv nɪ, -vɪv nahuin 'nie 'lu le po. ³-Tɪ -nɪv, nahuin -tɪ, -tɛ -Yusu 'wɪn, -ye ɔ -hɔn 'le Sudeblɔgba 'mɪ nɪ, ɔ kɔ 'a -naagbopv 'hɛɛn, v 'mɪ 'le Galileblɔgba 'mɪ mɪ. ⁴Samalibɪlɔgba, nɔ- v kɔ bu 'bɛ -tɪɔ, 'plu v 'mɪ 'le Galileblɔgba 'mɪ nyre.

⁵-Tɛ vɪv 'klɛɛ Samalibɪlɔgba -tɪɔ 'bɛ, -ye 'ke v nyre 'o 'dɪɔ =de -hlɔn. 'Dɪɔ a -gbɛ, 'a 'dɪv mɔ Sika. 'Ke 'o -tɛgbɪ a -gbɛ, 'ke -Juukvɛ a bu gblaka Sakɔbv a -ci nɪ 'o, ɔ -nyɪ la 'a 'yu Sosefv. ⁶⁻⁸'Ke 'le -ci a -gbɛ 'kwɪlɪ 'mɪ, 'ke Sakɔbv 'bluu la 'o 'nɪhɔv. -Tɛ v nyre 'klɛɛ 'o 'nɪhɔv a -gbɛ wien, 'ke -Yusu a -naagbopv hio 'o gbo, 'v mɪ 'le 'dɪɔ 'mɪ, -ɛ die nu, v 'mɪ didi-tɔplɪ -tɔ. -Yusu -mɛ -ye, 'a 'klɪ -wɛ 'le =le, 'ke 'o 'hru =nɪv, vɪv na a -ta 'mɪ. Nɛ- nue, 'ɔ nɪ 'o 'nɪhɔv a -gbɛ nva 'mɪ gbo. Ti a -gbɛ 'yri, 'yrv nyra gbo.

ɔ -do bɔ nɪ 'klɛɛ 'o gbo, -ye Samalikvɛyɾɔwɪv =de, nɔ- di 'nie 'pi wɔn. -Ye kɛ -Yusu nyo ye po, ɔ nɔ: «-Nye 'mɪ 'nie, =bo 'na!» ⁹-Ye nyrvɔgba a -gbɛ, ɔ =tuo -wɔn, ɔ nɔ: «-Mbe', -mɔ mɔ -Juukvɛyɪ, 'plu =nɪ 'mɔ -gbo, -ɔ mɔ Samalikvɛyɾɔwɪv 'nie -hva.» 'E mɔ -tɛɛ, -Juukvɛ, v kɔ Samalikvɛ 'hɛɛn, v nyinyre le. ¹⁰Kɛ -Yusuu 'klɛɛ =nɔ ye po: «Bɪa =nɪ yi wen dɛ =nɪv, Nyɪsvaa nahuin -nyɪ, kɔ, =nɪ yi wen -wɛ 'mɔ -gbo, -ɔɔ -mɪ 'nie -hva, -ye -mɔɔ nɪ, -ɔ di wen 'mɪ 'nie -hva. 'Mɛ -ye, 'niedv =nɪv, -ɛɛ nahuon 'klɔ yrayrv -nyɪ, nɛ- 'n di wen -mɪ -nyɪ.»

¹¹-Ye nyrvɔgba a -gbɛ, ɔ nɔ: «Nyɪbɛyɪ o, -n 'de 'nie'piidɛ =de kɔ, 'plu -ye 'hɔv -gbo, ɔ hren 'mɪ gbo. -Be' -n -wɛ 'le -bo nu 'nie a -gbɛ a 'pipie 'le? ¹²-A nɪ bu gblaka Sakɔbv, nɔ- hie -a mɪ 'nɪhɔv -gbo lɛ. 'A -gbɛ, ɔ 'na 'a 'nie nɪ, ɔ kɔ 'a 'yuo=pli 'hɛɛn, 'a 'wɪlɔgba-tɔplɪ 'ɪ 'na -wɛ 'nie a -gbɛ. =Be -n pui -tɛɛ, -mɔ nɔ 'o 'lu ye?» ¹³-Ye -Yusu nɔ: «Nahuon =nɪv, -ɔ di 'nɪhɔv -gbo a 'nie 'na, 'nie'natv dio lele 'nɪ nu. ¹⁴Kεε, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ 'niedv =nɪv 'na, 'n di =nɔ -nyɪ, gbegbe, 'nie'natv 'dɛɛ bu nuo 'klɛɛ lele. -E nue, 'niedv =nɪv, 'n di =nɔ -nyɪ, ɛ di ye 'we 'nie =nɪv, -ɛɛ 'le -tɔtv gbo 'mɪ -hɔn ti a pɛpɛ, -ɛɛ nahuon a -gbɛ 'klɔ yrayrv =nɪv -nyɪ, -ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le.»

¹⁵-Ye nyrvɔgba a -gbɛ, ɔ nɔ: «-Nye 'mɪ 'niedv a -gbɛ, -ɛ die nu, 'nie'natv 'nɪ =han 'klɛɛ lele 'mɪ nu, kɔ, 'nɪ =han 'klɛɛ lele nɔ 'nɪhɔv -gbo wien di, 'nie'pi-tɪ.» ¹⁶-Ye -Yusu nɔ: «Mu -bo da -na tɔ, ɔ kɔ -mɪ 'hɛɛn ba di 'le!» ¹⁷-Ye nyrvɔgba nɔ: «'N 'de tɔ kɔ.» -Ye -Yusu nɔ: «'A -tɛɛ, nɛ-ɛ nɪ. -N 'de tɔ kɔ, ¹⁸-ɛ nue, -bo kɔ tɔ, -bo kɔ tɔ, ɛ -wɛ 'klɛɛ 'le tɔnɪv =hun, 'plu -ye, nahuon =nɪv, -ɔ kɔ -mɪ 'hɛɛn -nye 'mɪ na, -tɛ ti nɪ lɛ 'mɪ -gbo, ɔ 'de -na tɔ.»

19-Ye nyrugba =nu, ɔ nɔ: «'N nye 'nɪ 'ye, -ε mɔ, -mɔ mɔ Nyɪsua a winwɔlɔn-hɛnyɔɔ nɪ. 20-A mu Samalikue a bunu, 'ke 'le dɔgba =nu 'lu, 'ke ʊʊ 'le Nyɪsua daa, kɛɛ, 'a mu -Juukue, a nɔ 'nɪ, Nyɪsua a daaleɛ -do, nɛ- mɔ Jrusredɔ.» 21-Ye -Yusu nɔ: «Nyrugba o, -tɪ -gbo, 'nu =tu, pui -tɛɛ. Tɪ di 'o 'nɪ nyre, -ɪ kɔ 'yri a 'nɪnɪ di 'o lele dɔgba =nu 'lu -a nɪ Bu Nyɪsua daa, kɔ Jrusre 'mu. 22'A mu Samalikue, Nyɪsua =nu, aa da, a 'dio yi. Kɛɛ, -a mu -gbo, -v mɔ -Juukue, Nyɪsua =nu, -aa da, -a yio nɪ, -ε nue, 'ke Nyɪsuaa 'le -Juukue 'mu naa, ɔɔ nahuin waa. 23-24Tɪ di 'o 'nɪ nyre, 'plu tɪ a -gbɛ 'ɪ nyre 'o -dodo, -ɪ kɔ 'yri Nyɪsua a -Hihiu di 'o nahuin 'klɪ -nyii, 'ke bu da -a nɪ Bu Nyɪsua, 'ke 'o 'ε nɪ -tɛgbi =de, -v mɔ Nyɪsua a -Hihiu =nu, -ʊʊ -tunahuin -tɪ a -tɛɛ tɔɔ. -Tɛ -a nɪ Bu Nyɪsuaa -hua nahuin bu nu 'a dɪda, ke'e nɪ, ε nɪ 'mu. Nyɪsua mɔ -Hihiu. Nahuin =nu, -v nye -hua, -bu da Nyɪsua, 'a -Hihiu kɔ bu nɪ 'o =nu ke 'mu. 'A -Hihiu a -gbɛ, v nye -tunahuin 'nɪ tɔɔ, -tɛ Nyɪsua a -gbɛ, ɔ nɪ 'mu.»

25-Ye nyrugba =nu, ɔ nɔ: «'N yie nɪ, -ε mɔ, Waanyɔ =nu, Nyɪsua po la lɛ, ɔ di la -a mu ye ya, ɔ kɔ bɔ di 'le. 'Bɔ di 'le, -ye ɔ di -a mu -tɔplɪ 'bii klɛ 'nɪ -hihiu.» 26-Ye -Yusu nɔ: «'Mɔ nɪ gbo mɔ, ɔ kɔ -mu 'hɛɛn- 'prɛ.»

27Tii -do a ti 'yri, -ye -Yusu a -naagbopu -nɪ wɛn, -v mu wɛn 'dɔ 'mu, v nyre 'o =o. l saka =nu nɪ, -tɛ -Yusu kɔ nyrugba 'hɛɛn, ʊʊ toto po. Kɛɛ, 'waa nahuon =de 'de wɔlɔn =gba, -ε mɔ: «-Tɪ tio- -n nyo wɔlɔn =gba 'le?» kɔ, «-Tɪ tio- ɔ kɔ -mu 'hɛɛn, aa =tu 'le?»

28Nyrugba -mɛ -ye, ɔ hie 'o 'a 'niya gbo, 'ɔ gba cigbɛi, 'ɔ mu 'dɔ 'mu, 'ɔ le nahuin, ɔ nɔ: 29«Ba di 'le, a 'mu nahuon =de 'ye. Nɔ- le 'mu -tɔplɪ 'bii =nu, 'n nu lɛ. =Be ε -wɛ 'le bɛ 'ya Waanyɔ =nu 'mu nɪ, Nyɪsua po la lɛ, ɔ di la -a mu ye ya?» 30-Ye nahuin a -gbɛ, v -hɔn 'le 'dɔ 'mu nɪ, 'v muo 'le 'huɪn 'mu.

31-Tɛ nahuin a -gbɛ, v 'de wɛn 'le a die, -ye -Yusu a -naagbopu, v nyo lɛ 'nɪ 'batɪ, v nɔ: «Tɔɔnyɔ o, di dɛ 'plu.» 32Kɛɛ -ye ɔ nɔ: «'N kɔ dididɛ =de, a 'de yi.» 33-Ye 'a -naagbopu wɔlɔn lɛ 'nɪ =gbugba, v nɔ: «=Be ɔ =de yɔ dididɛ ye -le?» 34-Ye ɔ nɔ: «'Na dididɛ, nɛ- mɔ =bo nu Nyɪsua, ɔ lee nɔ 'mu 'klɔ -gbo ke a kewɛɛnɛ, ε =hen 'nyre =bo -yra -kuan =nu 'lu, ɔ -nyi 'mu, =bo nu. 35-A 'brikue nɔ 'nɪ: =Nɪ 'dɔ =gbɪa, yakueɛ =hen 'bɛ =cɛ, -ye -n nyo 'nɪ 'cɛ.

Kɛɛ, 'mɛ -ye, 'nu 'a mu 'nɪ lɛ: Ba 'ba 'yii 'mu, ba ta 'le -ci klɛ. =Gbɪa =hɪu nɪ -dodo. ɔ -wɛ 'le 'cɪcɛ.» (ε 'wɛ =nɔ ye, nahuin -gbo, -v nyo 'le 'huɪn 'mu di, -v -wɛ -wɔn, 'ke -bu kɔ 'klɔ yrayru =nu, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le, nu- kɔ -tɪ ɔɔ =tu.)

36«-Kvannunyo =nu, ɔɔ =gbɪa 'cɛ, ɔ kɔ 'a nɪ 'pɛɛle nɪ. 'A -kuan a -gbɛ, nɔ- nye nu, nahuin 'ʊʊ 'klɔ yrayru =nu kɔ, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. -Ye 'klɛɛ, nahuon =nu, ɔɔ =gbɪa 'dɔ, kɔ nahuon =nu, ɔ nyo 'cɛ, v di 'mu lɛ bibi 'yi, v 'mu 'manu nu.

37-Talɔɔv =nu, -ʊʊ lɛ po: =U -yee 'dɔ =gbɪa, =v -ye 'v nyo 'cɛ, v mɔ -tɪ a -tɛɛ nɪ. 38'N lee 'le 'a mu ke -ci -ye, -ε kɔ -kuan a 'de o nu, kɛɛ, -ε kɔ =gbɪa aa 'klɛɛ 'cɛ. =U -ye, nu- nu o -ci a -gbɛ a -kuan, a -mɛ -ye, 'aa 'klɛɛ 'a =gbɪa 'cɛ.»

39Samalikue -nɪ wɛn, -v nɪ 'le 'dɔ -nɪ wɛn 'mu, 'waa nahuin 'plɔplɔ kuo -Yusu ye =wɪv, -ε nue, kɛ nyrugba =nu, ɔ po =nu ye: «Nahuon -gbo, nɔ- le

'mu -tɔplɪ 'bii =nu, 'n nu lɛ.» ⁴⁰Nɛ- kɔ -tɪ, -tɛ Samalikvɛ a -gbɛ, v nyre 'klɛɛ 'o -Yusu 'hɯn 'mu, 'v nyo lɛ 'batɪ, 'ke bɔ nɪ 'le =nu -wɔn, 'ɛ mɔ -tɛɛ, 'ɔ wɛɛn ke, 'ɔ -hi 'le -nyrɔwu 'hɔn. ⁴¹Nahuin 'plɔplɔ -ye kuo =wɪv ye, 'ke 'o -tɪ =nu, ɔ -tu a -ta 'mu. ⁴²Kɛ vɔ 'klɛɛ nyruɔba =nu ye po, v nɔ: «-Tɛ ti nɪ 'le 'mu -gbo, ɛ 'de -tu -do -gbo, -n =tu -a mu ye a -tɪ, -a 'dio =wɪv ye kuo, kɛɛ, -a kuo ye =wɪv, -ɛ nue, -a nɪ -gbɛ, -a 'wɔn 'a win nɪ, kɔ, -a kɔ 'a yiɪɪɛ, -ɛ mɔ, 'ɛ mɔ -tɛɛ, nɔ- mɔ Waanyɔ =nu, ɔɔ 'klɔ -gbo a nahuin waa.»

-Tɛ -Yusu -wɔ la nyɪɔblaka -de a 'yu a 'kvɛ

⁴³'Plu ɔ 'mu 'o -nyrɔwu 'hɔn mu -hi, 'ke 'o -tɛɔbi a -gbɛ, -ye 'ke ɔ mu 'le Galileɔblɔɔba 'mu. ⁴⁴'A -gbɛ, ɔ -tɪu o nɪ, -ɛ mɔ: «Nysɔv a winwɔn-hɛnyɔ 'bɔ nɪ 'le 'a 'brikvɛ -hɛyri, -ye v 'nɪ =tuo -le 'o.» ⁴⁵Kɛɛ, Galileɔblɔɔba a nahuin a -gbɛ, v mu o ke lɛ'mimre =nu, -ɛ mɔ Pakɪ, 'ke 'le Jrusɛdɪɔ 'mu, 'v 'ye o -tɔplɪ 'bii =nu, -Yusu nu o. Nɛ- nue, -tɛ -Yusu nyre 'klɛɛ 'le Galileɔblɔɔba 'mu, nahuin 'v 'blo kwa -tɛɛ. ⁴⁶-Ye 'ke ɔ mu 'le 'dɪɔ =nu 'mu, ɔ mɔ Kana. 'Ke 'le 'dɪɔ a -gbɛ 'mu, 'ke ɔ nuu la 'o 'ɲmɪlekadɛ, 'nie 'ɛ -hɛ la -wiin.

-Ye 'klɛɛ, ɛ kɔ la nyɪbɛyu =de. ɔ mɔ 'blɔɔba a 'kun a -kvannunɔɔ gblakaa nɪ, 'ɔ nɪ la 'le Kapenadɪɔ 'mu, 'ke 'le Galileɔblɔɔba 'mu. ɔ kɔ la 'yu nyɪbɛyu. Nɔ- kɔ 'hɯn- hren. ⁴⁷-Tɛ nyɪɔblaka a -gbɛ, ɔ 'win, -ɛ mɔ, 'ke -Yusu -hɔn 'le Sudeɔblɔɔba 'mu, 'ɔ mu 'le Galileɔblɔɔba 'mu, -ye ɔ -hɔn 'le 'a 'dɪɔ 'mu nɪ, 'ɔ mu 'le -Yusu -wɔn, 'ɔ 'bɔtɪɔ lɛ, ɔ nɔ: «Di 'le 'na 'dɪɔ Kapenadɪɔ 'mu, =mu 'na 'yu a 'kvɛ -wɔ. ɔɔ -hɔv bɔ 'kv.»

⁴⁸-Ye kɛ -Yusuu -nɔ ye po: «ɛ 'we =nɔ ye, a 'kɪɛ 'die 'le a -wɛɛ ba kuo 'mu =wɪv ye, 'bia 'ba 'nɪnɪ 'ye 'ɲmɪlekɔ-tɔplɪ gblakɪ =nu, 'nɪ nu.» ⁴⁹-Ye nyɪɔblaka a -gbɛ, ɔ =tuo -wɔn, ɔ nɔ: «Tɔɔnɔɔ o, di 'le 'na 'dɪɔ 'mu, 'na 'yu 'nɪ -han 'kv.» ⁵⁰-Ye kɛ -Yusuu -nɔ ye po: «-N -wɛ 'le -bo mu nɪ. -Na 'yu 'kɪɛ die 'klɔ nɪ.» -Tɪ =nu, -Yusu =tu -nɔ ye, ɔ kui ye =wɪv, 'ɔ mu.

⁵¹ɔ nɪ 'hru wɔn, 'a -kvannunɪv 'v dio ye 'mu 'bɛ wɔn, v nɔ: «-Na 'yu nɪ 'klɔ.» ⁵²-Ye ɔ =gbv wɔn, ɔ nɔ: «Ti tio- kɔ 'yri 'a 'hɯn 'kee 'le?» -Ye v nɔ: «-Dina bɔ bi 'tu 'le, 'a -haawɔɔ -do bɔ -hi 'tu, -ye 'a 'hɯn 'kee 'tu nɪ.» ⁵³-Ye ɔ 'ye nɪ, -ɛ mɔ, ti =nu -kɔ 'yri -Yusu lee 'tu 'o =nɔ, -ɛ mɔ, 'a 'yu 'kɪɛ die 'klɔ nɪ, 'kee nɪ, 'a 'yu a -gbɛ a 'hɯn 'kee 'tu 'o. -Ye ɔ bi 'le ye, ɔ kɔ 'a kayugbokvɛ 'hɛɛn, v kuo -Yusu ye =wɪv.

⁵⁴-Yusu bɔ -hɔn 'le Sudeɔblɔɔba 'mu, bɔ mu 'le Galileɔblɔɔba 'mu, bɔ nu 'ɲmɪlekadɛ, 'a 'wu 'hɔn a dɛ'ɛ nɪ.

-Tɛ -Yusu -wɔ la lɛ-ytyrenɔɔ a 'kvɛ

5 ¹'Plu dɛ a -gbɛ, ɛ 'mu mu -hi, -ye -Juukvɛ, vɔ ke mu lɛ'mimre, 'ke 'le Jrusɛdɪɔ 'mu. 'Ke -Yusu mu -wɛ 'le. ²Paalɛ =de nɪ 'o, -ɛ kɔ 'yri vɔ 'o naa, 'vɔ 'le Jrusɛdɪɔ 'mu pa. U nye daa Blablɔ a Paalɛ. 'Ke 'o paalɛ a -gbɛ 'hɯn 'mu, 'ke 'wlo =de nɪ 'o, nahuin 'blu la. 'Wlo a -gbɛ, 'a 'du mɔ Betesada,

'ke 'le -Juukvewin 'kwli 'mu. Nε- kɔ nua 'mu, v poo 'o papvɛii -hun. ³'Ke 'le papvɛi a -gbɛ gbo, 'hɔvnhrennyɔ 'plɔplɔ pɛ 'le gbɛ, 'yiisuananyɔ, buuklananyɔ, kɔ lɛ-yiyrenanyɔ. [U nye 'nɪ -pre, 'ke 'nie bɛ po -tablɔ, ⁴-ε nue, ε kɔ ti, Nyɪsua a lɛleenɔ -de, ɔɔ 'le =tɪ, 'ɔ nye -gbɔti, -ε die nu, ε 'mu =tablɔ po. 'E nɪ ti, Nyɪsua a lɛleenɔ 'bɔ -gbɔtie, 'bɛɛ 'klɛɛ =tablɔ po, ye-hɛhvnhrennyɔ, ɔ di 'le =tɪ, -tɛ 'a 'kvɛ bɛ nɪ 'mu, ε kɔ bɛ -wɛ.]

⁵Ti a -gbɛ 'yri, ε kɔ -wɛ 'hɔvnhrennyɔ =de, 'ɔ nɪ 'le 'a 'bienu -hɛyri. -Tɛ 'a 'hɔvnhrennyɔ la 'le hinhren gbo, ε -wɛ 'klɛɛ 'le 'yri a (38) =wɛ =tu 'o -pu =tu 'o -yehɛn-yehɛn. ⁶-Tɛ -Yusu nyre 'o, -ye ɔ 'ye nahuon a -gbɛ nɪ, ɔ pɛ gbo. ɔ yie nɪ, -ε mɔ, -tɛ 'a 'hɔvnhrennyɔ la 'le hinhren gbo, ε -wɛn gbo. -Ye ɔ =gbɔ wɛn, ɔ nɔ: «Be -n nye 'nɪ -hɔvnhrennyɔ, 'ke -na 'kvɛ bɛ -wɛ?» ⁷-Ye 'hɔvnhrennyɔ nɔ: «Tɔɔnɔ ɔ, 'n 'de nahuon =de kɔ, -bɔ =tɪ 'le 'mu 'nie -wɛn, ti =nu -kɔ 'yri ɛɛ 'o =tablɔ po. 'Bia 'nɪ -hɔvnhrennyɔ =bɔ =tɪ wɛn 'le, -ye ɔ -ye -hi 'mu ye.» ⁸-Ye kɛ -Yusu =nɔ ye po, ɔ nɔ: «Ba ye 'mu, -bɔ 'ba -na 'craka 'mu, -bɔ na!» ⁹Tii -do a ti 'yri, -ye 'a 'kvɛ -wɛ nɪ, 'ɔ 'ba 'a 'craka 'mu, 'ɔ -tua nɪna gbo.

Kɛɛ -ye dɛ a -gbɛ, -Juukvɛ a -wuwle-nyrɔwɔ 'mu nɪ, 'ke ε mue 'lu -wɛn. ¹⁰-Juukvɛ a ye'munaanyɔ, v 'ye nahuon a -gbɛ nɪ, ɔ kɔ 'kvɛ -wɛ, 'v lo, v nɔ: «Kɛkɛ a -nyrɔwɔ -gbo, ɔ mɔ kɛ -wuwle-nyrɔwɔ'ɔ nɪ. 'A -tɪ, -n 'de ye blɛ -bɔ 'ble -na 'craka -wuwle-nyrɔwɔ a -gbɛ 'mu. ε mɔ -kuaan nɪ, 'plɪ -ye ɪ =ɲa nɪ.» ¹¹-Ye ɔ nɔ: «Nahuon =nu, ɔ -wɔ 'na 'kvɛ, nɔ- le 'mu, =bɔ 'ba 'na 'craka 'mu, =bɔ na.» ¹²-Ye v nɔ: «Nahuon tio- le -mu, -bɔ 'ba -na 'craka 'mu, -bɔ na?» ¹³Nahuon =nu, ɔ kɔ 'kvɛ -wɛ, ɔ 'de -Yusu yi, -ε nue, -Yusu mu nɪ 'tata a ti 'yri, nahuin -huohui =nu, -v nɪ 'o a -tɪ.

¹⁴-Tɛ ε gba ti gbi, -ye 'ke -Yusu yɔ 'le Nyɪsua a 'kagblaka gbo. Kɛ ɔɔ =nɔ ye po, ɔ nɔ: «Ye kɛ, -na 'kvɛ -wɛ nɪ. =Nɪ nu 'le 'klɛɛ lele dɛ 'kuku, -ε die nu, =sɛ a 'yiye =nu, -ε -hi 'a dɛ -gbo wɛn, -n 'ye, ε 'nɪ -han -mu ye.» ¹⁵-Ye nahuon a -gbɛ, ɔ mu nɪ, 'ɔ le -Juukvɛ a ye'munaanyɔ, -ε mɔ, -Yusu'u nɪ, ɔ -wɔ 'a 'kvɛ.

¹⁶Kvɛ 'o ti a -gbɛ 'yie 'mu gbo, -ye v -tua -Yusu a bui a lɛ-mumɔ gbo, -ε nue, -Yusu -wɔ nahuon a 'kvɛ, -wuwle-nyrɔwɔ 'mu. ¹⁷Kɛɛ -ye -Yusu -hihu klɛ, ɔ nɔ: «Na Bu, ɔɔ nu -kuan 'ɛ nɪ ti. 'Na -gbɛ, dɛɛ -do, nɛ-ε nɪ.» ¹⁸-Tɛ -Yusu po 'klɛɛ lɛ, -ye -Juukvɛ a ye'munaanyɔ a -gbɛ, vɔ lele lɛ =mɔ 'hru, 'ke bu 'lɔ, -ε nue, ɔ =tui nɪ, -ε mɔ, Nyɪsua, nɔ- mɔ 'a Bu, ε =hɛn 'nyre, ɔ nɔ 'nɪ, ɔ kɔ Nyɪsua 'hɛɛn, v wɛɛn nɪ. ε 'de bɔ 'wɛ -wuwle-nyrɔwɔ a tetee -do a -tɪ, v 'nɪ =mɔ -le 'a 'lɪla lɛ.

Nyɪsua, ɔ -nyi 'a 'Yu 'klɪ 'bii nɪ

¹⁹-Tɪ =nu, -Juukvɛ a ye'munaanyɔ, vɔ -Yusu yeɛ, 'ɔ nyu klɛ -hihɪa, ɔ nɔ: «'Nu 'a mu 'nɪ le -tɛɛ, mɔ -gbo, ɔ mɔ Nyɪsua a 'Yu, 'n -do, 'n 'de 'le dɛ =de a nunue 'le -wɛ. Dɛ 'nu 'ye, 'na Buu nu, ε -do a -gbɛ, nɛ- 'nu nu. -Tɔplɪ 'bii, 'na Buu nu, 'n nyi -wɛ 'nɪ nu. ²⁰'E mɔ -tɛɛ, 'na Bu nɛ 'mu 'mu nɪ, ɔɔ 'mu -tɔplɪ 'bii =nu tɔɔ, 'a -gbɛ, ɔɔ nu. ɔ di lele 'mu 'nɪ le, =bɔ nu 'ɲmileka-tɔplɪ

-ye, -i -hi 'o 'a de -gbo 'mv, 'n nu, -te ti ni le 'mv -gbo, i 'mv 'a mu saka. ²¹ E 'we -no ye, -te 'na Buu nu, 'o 'le nahuin 'kukonyu -heyri -ha, 'o nyu 'klo -ha, ke 'nu nu, 'nu nahuin -nu 'klo yrayru -nyi, 'nu -hva -bo -nyo. ²² Ya 'o lele 'lu, 'na Bu 'ni poo -le nahuon -de -bati le, kee, 'o -nyi 'mv 'klo 'bii ni, 'ke -bo poo nahuin -bati le, ²³ -e die nu, nahuin 'bii, 'u 'mv 'mv 'o -tuu, -e 'we -no ye, -te 'u 'na Bu 'a -otuule nu. Nahuon -gbo, 'o 'nini -tuu 'o 'mv, e 'we -we -no ye, 'na Bu, 'o lee no 'mv 'klo -gbo ke, no- 'o 'nini -tuu 'o.

²⁴ Nu 'a mu 'ni le, nahuon 'bo ni 'o, 'bo 'na win nva ye gbo po, ko, 'bo kuo 'na Bu -wlu ye, 'o lee no 'mv -tutu ke, nahuon a -gbe, no- ko 'klo yrayru -nu, 'o 'nini -we 'le. -Bati 'dee bi klo, kee, 'o -hon 'le 'kukue wlon 'mu ni, 'o pa 'le 'klo yrayru -nu -heyri, 'o 'nini -we 'le. ²⁵ Nu 'a mu 'ni le -tee, ti di 'o 'ni nyre, 'plu ti a -gbe 'i nyre 'o -dodo, -i ko 'yri 'kukonyu di 'o 'mo -gbo, 'o mo Nyisva a 'Yu a win 'won, ko, nahuin -nu, -u di 'na win 'won, 'u di ko 'klo yrayru -nu, 'o 'nini -we 'le. ²⁶ Na Bu ko 'klo, 'ke bo nue, nahuin 'mv 'klo ni. 'Klu -do a -gbe, ni- 'o -nyi 'mv, 'ke -bo -nyi nahuin 'klo yrayru -nu, 'o 'nini -we 'le, ²⁷ 'o -nyi -we 'mo -gbo, 'o mo -tunahuin 'bii a Nahuon 'klo, 'ke -bo poo nahuin -bati le. ²⁸ E ni saka 'le 'a mu, ti di 'o 'ni nyre, -i ko 'yri nahuin 'bii -gbo, 'u -ha 'o le, 'u 'mv 'na win 'won. ²⁹ Bu 'won 'na win a -gbe, -ye 'u di 'le 'dee wlon 'mv le 'ni -hon. Nahuin -nu, -u nu -hapude, 'u di ko 'klo yrayru -nu, 'o 'nini -we 'le, kee, nahuin -nu, -u nu de 'klan, -bati diu 'ni klo.

³⁰ N -do, 'n 'de 'le de -de a nunue 'le -we, Nyisva 'bo 'de 'mv 'a 'klo -nyi. 'Bia 'nu nahuon -de a -bati 'be, -te Nyisva 'na leele nu, ke 'nu 'a nunue nu. 'Nu po -tee a -bati, -e nue, Nyisva, 'o lee no 'mv -tutu ke, de -nu, 'o -hva -bo nu, ne- 'nu nu -tee. E 'de de -gbo, 'na -gbe, 'nu -hva, 'ni nue -le.»

Nyisva, no- lee no -Yusu 'klo -gbo ke

³¹ Ke -Yusuu lele po, 'o no: «Bia 'n -do, 'ni nyi wen -tu, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mv, -ye nahuin, 'u 'dee bu yrie wen, -e mo, 'nu -tu -ti a -tee. ³² Kee, Nyisva, no- nyi -tu, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mv, 'plu 'n yie ni, -ti -nu, 'o -tu, 'ke 'o 'mv ke, i mo -ti a -tee ni. ³³ A -me -ye, a te gbo nahuin, 'ke 'le Saan Batist -won, 'o -tui -we 'a mu ye, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mv. ³⁴ E 'die 'nyre -hen, -e mo, 'nu le -mo nahuon, 'o nyi -tu, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mv. Kee, 'n nye 'ni nu, 'ke ba -hie Saan a de 'lu -won le, -e die nu, a 'mue 'mv le yrii, -e mo, Nyisva, 'o -hva bo waa 'a mu. ³⁵ Saan a -gbe, 'o 'we la -no 'napt ye, -e nye la nu, nahuin 'u le yrii. 'Ke 'le ti gbi 'kwli 'mv, aa la nu 'manu, 'ke 'o de a -gbe a -ta 'mv.

³⁶ E ko -we -topli -ye, 'i ni 'o, 'i -hi Saan a pupowin wlon. Ni- mo 'gmileka-topli -nu, 'nu nu, 'ke 'le 'na Bu a 'klo 'kwli 'mv. 'gmileka-topli a -gbe, i nye nahuin 'ni to- tee, -e mo, 'na Bu, no- lee no 'mv 'klo -gbo ke. ³⁷ Plu 'na Bu -nu, 'o lee no 'mv, 'o nyi -we 'ni -tu, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mv. A 'de -hlin 'a win a 'ween, ko, a 'dio -hlin -we a 'yee. ³⁸ A 'ni -tu -le 'a

win gbo, 'ke 'le 'a nɪ =wɪl ke, -ɛ nue, a 'de 'mʊ =wɪl ye kuo, 'mɔ -gbo, ɔ lee nɔ 'klɔ -gbo ke. ³⁹Aa Nyɪsɔacrɪnɪɛi 'nɪ 'nyɪ, -ɛ nue, a yie nɪ, -ɛ mɔ, nɪ-tɪ 'a mʊ 'klɔ yrayrɔ =nʊ tɔɔ, -ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. 'E mɔ -tɛɛ, Nyɪsɔacrɪnɪɛi a -gbɛ, nɪ-tɪ 'na -tɪ -tʊ. ⁴⁰Kɛɛ -ye a 'nɪ -hʋa -le ba di nɔ 'mʊ -wɔn, -ɛ die nu, 'mʊ 'a mʊ 'klɔ yrayrɔ a -gbɛ -nyɪ.

⁴¹A nɔ 'nɪ, -ɛ mɔ, 'n nye lɛ 'nɪ =mɔ, 'ke nahuin bʊ baa 'mʊ. Kɛɛ, ɛ 'de lɛ 'mʊ nɪ. ⁴²A -mɛ -ye, a nɪ 'dɔ. 'N yie nɪ, -ɛ mɔ, 'ke 'le 'a nɪ =wɪl ke, a 'de Nyɪsɔa 'mʊ nʊɛ. ⁴³'Na Bu lee nɔ 'mʊ 'a mʊ -hɛyri, kɛɛ, a 'nɪ -hʋa -le ba 'ble 'mʊ kwa. Kɛɛ, nahuon 'bɔ di 'le, 'ke 'le 'a -gbɛ a 'klɪ 'kwɪlɪ 'mʊ, -ye a 'blo kwa. ⁴⁴A nʊɛ 'mʊ nɪ, 'ke 'a nɪ 'bienu bʊ baa 'a mʊ. Kɛɛ, a 'nɪ =mʊɛ -le lɛ, 'ke Nyɪsɔa -nʊ, -ɔ mɔ Nyɪsɔaa -do, bɔ baa 'a mʊ. 'Bɪa 'ba nɪ lɛ 'mʊ, -ye a 'die 'le -wɛ ba kuo 'mʊ =wɪl ye. ⁴⁵Kɛɛ, a nɪ 'ye 'le, -ɛ mɔ, 'n di 'a mʊ yɛɛ -tɪ, 'ke 'o 'na Bu ye. 'A winwɔn-hɛnyɔ Moise =nʊ, a kuo =wɪl ye, nɔ- di 'a mʊ -tɪ yɛɛ. ⁴⁶'Bɪa 'bɛ mɔ wɛn -tɛɛ, 'ba kuo wɛn Moise =wɪl ye, 'na -gbɛ, a di wɛn -wɛ 'mʊ ye kuo =wɪl, -ɛ nue, Moise, ɔ 'cru 'na -tɪ nɪ. ⁴⁷Kɛɛ, -tɪ =nʊ, ɔ 'cru, -tɛ a 'di -tɛɛ pue, a 'die -wɛ 'le -wɛ, ba pue 'na win a -tɪ -tɛɛ.»

-Te -Yusu wloo la 'flɔɔ, 'plu nahuin a 'milowu -hun 'v dio la, 'v =mra la
(Matie 14.13-21; Maki 6.30-44; Luku 9.10-17)

6 ¹-Tɛ dɛ a -gbɛ, ɛ -hi, -ye -Yusu kɔ 'a -naagbopɔ 'hɛɛn, v -ta nɪ, 'ke 'le Galileblɔgba a 'yru a 'pia =nʊ ke. 'Yru a -gbɛ, v nyu -wɛ daa Tibeliadi a 'yru; ²nahuin 'plɔplɔ 'vɔ -Yusu -wɔn kʋɛ, -ɛ nue, 'ɲmileka-tɔplɪ -nʊ, ɔ o nʊ, 'ɔɔ nahuin a 'kʋɛi -wɔ, v 'yi o nɪ. ³-Tɛ -Yusu kɔ 'a -naagbopɔ 'hɛɛn, v nyre 'le, -ye 'ke v 'ya 'le dɔgba 'lu, 'v nɪ gbo. ⁴Tɪ -nʊ 'yri, -Juukʋɛ a lɛ'mimre, vɔ Pakɪ daa, 'a tɪ 'mʊɛɛ yɛɛ. Nɛ- nue, nahuin 'plɔplɔ 'v nɪ -tuo ke.

⁵-Yusu bɔ 'ba 'lu ye 'mʊ, -ye ɔ 'ye nahuin -huohui, 'vɔ 'o -nɔ 'hʋn 'mʊ di. -Tɛ ɔ 'yu 'klɛɛ, -ye ɔ =gba 'a -naagbopɔyɪ Filipɔ wɔn, ɔ nɔ: «-Be' -a di 'klɛɛ didide ye 'yee, -a 'mue -tɔ, nahuin 'bii -gbo, -v di 'le, v 'mʊ dɛ di?» ⁶ɔ =gbo wɔn, -ɛ die nu, ɔ 'mue yi, 'bɪa Filipɔ 'bɔ kuo =wɪl ye, -ɛ nue, 'plu ɔ 'muo wɔn mu =gba, dɛ ɔ di nu, ɔ yie nɪ -dodo. ⁷-Ye Filipɔ =tuo -wɔn, ɔ nɔ: «Mɔ -betɪ -ba kɔ wɛn 'wɪblɔ, -a 'die 'le -wɛ -ba -tɔ 'flɔɔ, 'ɛ nɪ nahuon bɔ di 'a =tɔ 'cicɛ di.» ⁸-Ye -Yusu a -naagbopɔyɪ Adre, -ɔ mɔ Simɔ Pielɪ a -ɔɔyɪ, kɛ ɔ 'klɛɛ -Yusu ye po, ɔ nɔ: ⁹«'Yɪ nyɪbɛyɪ =de nɪ mɔ, 'ɔ kɔ 'flɔɔkuɪi -hun kɔ -hriin 'hɔn. Kɛɛ, ɪ 'die 'le -wɛ bɪ nu dɛ =de, 'ke 'o nahuin -huohui -gbo -wɔn.»

¹⁰-Ye -Yusu nɔ: «Ba le nahuin 'bii -gbo, bʊ nɪ gblɛ.» -Tɛgbi a -gbɛ, -piti 'plɔplɔ nɪ 'o. 'Ke 'le nahuin 'bii -nʊ -hɛyri, nyɪbɛpɔ, -v nɪ -tuo ke, v -wɛ 'le 'milowu -hun nɪ. ¹¹-Tɛ v nɪ 'klɛɛ 'o -piti ke gblɛ, -ye -Yusu 'ba 'flɔɔ a -gbɛ 'mʊ nɪ, 'ɔ -nyɪ Nyɪsɔa 'wio, 'ɔ woo nahuin 'mʊ lɛ, 'ɔ 'ba -wɛ -hrin 'mʊ, 'ɔ wii -wɛ =nʊ 'mʊ lɛ, nahuin 'bii, 'v di 'waa =wɪl a dɛ, 'v =mra. ¹²-Tɛ v =mra 'klɛɛ, -ye kɛ -Yusu 'a -naagbopɔ ye po: «Ba 'tɛ 'flɔɔ=tɛ 'bii -nʊ lɛ, -ɛ hie gbo, 'a dɛ =de 'nɪ -han 'wan.» ¹³'Flɔɔkuɪi -hun =nʊ, -Yusu wloo, nahuin di, 'a dɛ, -ɛ hie gbo, nɛ- v 'tɛ lɛ, 'v 'yie 'le -tʋgbu -pu -tʊ 'o 'hɔn.

¹⁴Ŋmilekade -nu, -Yusu nu, -tɛ nahuin 'ye, -ye v nɔ: «'E mɔ -tɛɛ, nahuon -gbo, nɔ- mɔ Nyɛsua a winwlɔn-henyɔ -nu, Nyɛsua po la lɛ, -ɔ di la nɔ 'klɔ ke di.» ¹⁵Kɛɛ, -Yusu yrie ni, -ɛ mɔ, v dio 'nɪ klɪ, 'ke 'le 'klɪkɔ 'kwli 'mu, ɔ 'muo bodɔdɛ -nyi. Dɛ a -gbɛ, ɛ 'de -Yusu a kewɛɛnlɛ. Nɛ- nue, 'ɔ hren -nu -wɔn, ɔ -do, 'ɔ mu 'le lele dugba 'lu.

-Tɛ -Yusu na la 'yru ke
(Matie 14.22-33; Maki 6.45-52)

¹⁶-Wisepepei 'mu, -Yusu a -naagbopu 'v mu 'le 'yru nua 'mu. ¹⁷Tɔɔ 'nɪ -wɔn, -Yusu 'de wen 'le =nu -hɛyri a mue. Nɛ- nue, 'v 'ya 'le 'blagbe wlɔn, 'vɔ bri, 'vɔ 'yru -nu =ta, 'vɔ 'le 'dɪɔ =nu 'mu mu, -ɔ mɔ Kapenɔɔ. ¹⁸-Tɛ v nɪ 'klɛɛ 'le 'yru ke, -ye pepe gblaka, ɛɛ 'nɪ -hi, 'yru 'vɔ 'dɪɔ gblakɪ po, ¹⁹'v bri -bribri, 'v nu -kilowu -hun -hoo' -huonnɔ. -Ye tii -do a ti 'yri, v 'ye -Yusu nɪ, 'ɔ 'yru ke na, 'ɔ 'blagbe ye 'muɛɛ. Bu 'yo 'klɛɛ, huannu biu 'le 'kwli 'mu. ²⁰Kɛɛ -ye -Yusu nyu 'nɪ le, ɔ nɔ: «'Mɔɔ nɪ, a nɪ pɪ 'le huannu!» ²¹Uv -hua -Yusu bɔ 'ya 'le =nu -wɔn. -Ye tii -do a ti 'yri, -tɛgbi vɔ 'le mu, 'blagbe nyre 'o =o, 'v kwle.

-Yusu, nɔ- mɔ dididedu =nu, -ɛɛ nahuin 'klɔ yrayru -nyi, -ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le

²²-Tɛ -nyre ɛɛ lɛ, nahuin 'plɔplɔ =nu, -v hie 'le 'yru a 'pɪa =nu ke, -tɛgbii -do =nu, -Yusu wloo 'tu 'o 'flɔɔ, nahuin a -gbɛ, nu-v -Yusu lɛ =mɔ. U yie nɪ, -ɛ mɔ, 'blagbee -do, nɛ- nɪ 'tu 'o 'nɔhɔɔn 'mu, 'v yie -wɛ, -ɛ mɔ, -Yusu 'de 'tu 'le 'blagbe a -gbɛ wlɔn 'ya. 'A -naagbopu -do, nu- 'ya 'tu 'le, 'v mu 'tu. ²³'Ke 'le 'dɪɔ =nu 'mu, -ɔ mɔ Tibeliadi, nahuin -ye ya 'le 'blagbei, 'v di 'o -tɛgbi =nu, -Yusu -nyii 'tu 'o Nyɛsua 'wio, 'ɔ wloo 'tu 'o 'flɔɔ, 'v dio 'tu. ²⁴-Tɛ nahuin a -gbɛ, v 'ye, -ɛ mɔ, -Yusu kɔ 'a -naagbopu 'hɛɛn, 'waa nahuon -de 'de 'o nɪ, v 'ya 'le 'waa 'blagbei wlɔn, 'v mu 'le Kapenɔɔ 'mu, 'v mu -Yusu lɛ =mɔ wɔn.

²⁵'Ke v yɛ 'le -Yusu 'yru a 'pɪa =nu ke gbo, v nɔ: «'Tɔɔnyɔ, ti tio- kɔ 'yri -n nyre nɔ 'le?» ²⁶-Ye -Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «'Nu 'a mu 'nɪ le -tɛɛ: Ŋmileka-tɔplɪ -nu, 'nu nu, Nyɛsua, nɔ- -nyi 'mu 'klɪ, 'nɪ nyi nu. Kɛɛ, ɛ 'de ba yrii dɛ a -gbɛ 'mu lɛ a -tɪ, a 'nɪ =mɔ =le 'mu lɛ. Kɛɛ -ye dididɛ, a di 'tu, 'a =mra 'tu, nɛ- kɔ -tɪ 'aa 'mu lɛ =mɔ. ²⁷A nɪ -hie 'le dididɛɛ -do a -tɪ 'lu -wɔn lɛ, -ɛ 'nɪnɪ -wlɛn 'o, -ɛɛ pɔ, kɛɛ, dididɛ =nu, -ɛɛ 'a mu 'klɔ yrayru -nyi, -ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le, nɛ- kɔ -tɪ ba -hie 'lu -wɔn lɛ. 'Mɔ -gbo, -ɔ mɔ -tɔnahuin 'bii a Nahuon, 'mɔ di 'a mu dididɛ a -gbɛ -nyi, -ɛ nue, 'na Bu Nyɛsua, nɔ- lee nɔ 'mu 'klɔ -gbo ke, 'ke =bo -nyi 'a mu dididɛ a -gbɛ.»

²⁸-Ye v nɔ: «Dɛ tio- a di nu 'le, 'plu Nyɛsua 'mu -a mu ke wɛɛn?» ²⁹-Ye -Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «Dɛ Nyɛsuaa -hua ba nu, nɛ- mɔ ba kuo 'mɔ -gbo =wɔ ye, ɔ lee nɔ 'klɔ -gbo ke.» ³⁰⁻³¹-Ye v nɔ: «=Nɪ nye -hua, -ba pue -na pupowin -tɛɛ, -ye -bo nu Ŋmilekade -ye, -ɛ 'we =nɔ 'a dɛ =nu ye, Nyɛsua a winwlɔn-henyɔ Moise, ɔɔ la nu. 'E nɪ -nyrɔwɔ, -nyi -a mu dididɛ, -a

'mue di, -ε 'we =nɔ ye, -tε -a nɪ bunu la nu, ti -nu -kɔ 'yri v nɪ la 'le 'puhuɔnblugba 'mu, 'vɪ la didide =nu di, vɪ manɪ daa, -εε la 'le yakɔ 'mu -hɔn. Dεε -do a -gbe, nε- v 'cru la, 'ke 'le Nyɪsvacrɪnɪ 'kwli 'mu, -ε mɔ: ɔ -nyi =nu didiflɔɔ, -ɔ -hɔn 'le yakɔ 'mu.»

32-Ye -Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «'Nu 'a mu 'nɪ le -tεε, -tεε a didide, -ε kɔ -tɪ 'n =tu wen, ε 'de Moise, ɔ 'die 'a mu -nyi. Kεε, -tεε a didide, -ε -hɔn 'le yakɔ 'mu, 'na Bu Nyɪsua, nɔ- nye 'a mu -nyi. 33-Tεε a didide, Nyɪsuaa nahuin -nyi, nε- mɔ dididɛdɛ =nu, -ε -hɔn 'le yakɔ 'mu, 'plu -ε di 'klɔ ke a nahuin 'klɔ yrayru -nyi, -ɔ 'nɪnɪ -wε 'le.» 34-Ye v nɔ: «Tɔɔnyɔ, -nyi -a mu dididɛdɛ a -gbe 'ε nɪ ti!» 35-Ye kε ɔɔ 'klεε =nu ye po, ɔ nɔ: «'Mɔ 'we =nɔ dididɛdɛ =nu ye, -εε nahuin 'klɔ yrayru -nyi. Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo 'mu =wɪv ye, 'bɔ -hε 'na -naagbopɔyɪ, ɔ 'we =nɔ nahuon =nu ye, kanv 'nɪnɪ nu, kɔ 'nie'nato 'hεεn.

36'N =tui 'a mu ye, -ε mɔ, a 'ye 'mu nɪ, kεε, a 'de 'mu =wɪv ye kuo. 37Nahuin 'bii =nu, 'na Buu 'mu -nyi, v di -hε 'na -naagbopɪ. Gbegbe, 'n 'dee =bɔ bla 'waa nahuon -do =de ke. 38'N 'de 'le yakɔ 'mu -hɔn, 'ke =bɔ nu 'na -gbe a keweɛnɛ, kεε, Nyɪsua, -ɔ lee nɔ 'mu -tɪtɪ ke, nɔ- kɔ keweɛnɛ 'n kɔ =bɔ nu. 39Dε Nyɪsuaa -hɪa, nε- mɔ, nahuin 'bii -gbo, ɔ -nyi 'mu, 'nɪ 'waan 'le 'a nahuon -do, kεε, 'lele'bɔɔ-nyrɔwɔ 'mu, 'n kɔ =bɔ -hɪw 'le 'kukɔnyɪv -heyri, 'mu 'klɔ -ha. 40'ε mɔ -tεε, dε 'na Buu -hɪa, nε- mɔ, 'ε nɪ nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ yrie, -ε mɔ, 'mɔ mɔ Nyɪsua a 'Yu, kɔ, 'bɔ kuo 'mu =wɪv ye, nahuon a -gbe bɔ kɔ 'klɔ yrayru, -ɔ 'nɪnɪ -wε 'le, 'plu 'lele'bɔɔ-nyrɔwɔ 'mu, 'n kɔ =bɔ -hɪw 'le 'kukɔnyɪv -heyri, 'muo 'klɔ -ha.»

41-Juukɔε a nyɪgblakɪ bu 'wɔn dε a -gbe, -ye vɪ -Yusu lε poo yrv, -ε nue, ɔ nɔ 'nɪ, nɔ- 'we =nɔ dididɛdɛ =nu ye, -ε -hɔn 'le yakɔ 'mu. 42Kε vɪ po: «=Be nahuon -gbo, ɔ 'de Sosefu a 'yu -Yusu? -A yi 'a bu kɔ 'a 'dii 'hεεn nɪ. -Be' ɔ -wε 'le bɔ nu 'klεε 'a =tutue, -ε mɔ, 'ke ɔ -hɔn 'le yakɔ 'mu 'le?»

43-Ye ɔ =tu -wɔn, ɔ nɔ: «Dε- kɔ 'mɔ aa yrv lε poo 'le? 44Nahuon =de 'die 'le -wε bɔ kuo 'mu =wɪv ye, 'ke bɔ -hε 'na -naagbopɔyɪ, 'bɪa 'na Bu, -ɔ lee 'mu, 'bɔ 'dio 'le -jri. 'Na -gbe -gbo, 'lele'bɔɔ-nyrɔwɔ 'mu, 'ε nɪ nahuon, -ɔ kuo 'mu =wɪv ye, 'mɔ dio 'le 'kukɔnyɔ -heyri -ha, 'muo 'klɔ -ha. 45Nyɪsua a winwɔn-henyv 'creε la nɪ, 'ke 'le Nyɪsvacrɪnɪ 'kwli 'mu, -ε mɔ: Nahuin 'bii, Nyɪsua, nɔ- diu tɔɔ. 'ε nɪ nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ 'na Bu Nyɪsua nua ye gbo po, 'plu 'bɔɔ 'a tɔɔwin kwa 'ble, nɔ- di 'na -naagbopɔyɪ -hε. 46'ε 'de 'nyre =hen, -ε mɔ, nahuon =de 'ye 'na Bu Nyɪsua, 'be 'de 'n -do, -ɔ -hɔn 'le =nɔ -wɔn 'mu.

47'Nu 'a mu 'nɪ le -tεε, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo 'mu =wɪv ye, nɔ- kɔ 'klɔ yrayru, -ɔ 'nɪnɪ -wε 'le. 48'Mɔ 'we =nɔ dididɛdɛ =nu ye, -εε nahuon 'klɔ yrayru -nyi, -ɔ 'nɪnɪ -wε 'le. 49'A nɪ bunu, -v nɪ la 'le 'puhuɔnblugba 'mu, =betɪ buu la dididɛdɛ =nu di, vɪ manɪ daa, -εε la 'le yakɔ 'mu -hɔn, vɪ la lε 'nɪ 'kukɪ. 50Kεε, -tεε a didide, -εε 'le yakɔ 'mu -hɔn, nahuon =nu, -ɔ die di, ɔ 'dee bɔ 'ku, -ε =hen 'nyre, ɔ di kɔ 'klɔ yrayru, -ɔ 'nɪnɪ -wε 'le. 51'Mɔ mɔ

dididedu -nu, -ε -hɔn 'le yako 'mu, -εε nahuin 'klɔ yrayru -nyi, ɔ 'nɪnɪ -wε 'le. 'E nɪ nahuon, ɔ di didide a -gbε di, 'a 'klɔ yrayru, ɔ di kɔ, ɔ 'die 'le -wε bɔ kɔ 'lu-yɪrε. Didide -gbo, 'n di -ha, nε- mɔ 'na 'hɪn. 'Nu 'na 'hɪn a -gbε 'nɪ -ha, -ε die nu, 'klɔ ke a nahuin, v 'mu 'klɔ yrayru kɔ.»

⁵²-Juukvε a ye'munaanyv, -tɪ -nu, -Yusu =tu, ɪ po -nu 'mu yru, 'vɔ wɔn lε -gbugba, v nɔ: «-Be' nahuon -gbo, ɔ -wε 'le bɔ nu -a mu 'a 'hɪn a -nyinyie, 'plu -a 'mui di 'le?» ⁵³-Ye -Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «'Nu 'a mu 'nɪ le -tεε, 'mɔ -gbo, ɔ mɔ -tɪnahuin 'bii a Nahuon, 'bia 'ba 'nɪnɪ di 'na 'hɪn, kɔ, 'bia 'ba 'nɪnɪ 'na 'na dablo, a 'deε ba kɔ 'klɔ yrayru, ɔ 'nɪnɪ -wε 'le gbe. ⁵⁴Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ 'na 'hɪn di, kɔ, 'bɔɔ 'na dablo 'na, nahuon a -gbε, ɔ kɔ 'klɔ yrayru, ɔ 'nɪnɪ -wε 'le, 'plu 'lele'bɔɔ-nyrɔwɔ 'mu, 'n dio 'le 'kukunyv -heyri 'nɪ -ha, 'muo 'klɔ -ha. ⁵⁵'Na 'hɪn mɔ -tεε a didide'ε nɪ, 'na dablo, ɔ mɔ -tεε a 'nɪnadε'ε nɪ. ⁵⁶Nahuon -gbo, -ɔɔ 'na 'hɪn di, kɔ, -ɔɔ 'na dablo 'na, ɔ kɔ 'mu 'hεεn, -a -mυε nɪ. ⁵⁷'Na Bu -nu, ɔ lee nɔ 'mu 'klɔ -gbo ke, nɔ- nye nu, 'plu nahuin 'v nɪ 'klɔ. Nɔ- nue, 'plu 'na -gbε, 'nɪ nɪ 'klɔ. Kε'ε nɪ, ε -tɪ 'mu, 'ke 'o nahuon -nu -wɔn, -ɔɔ 'na 'hɪn di. 'Mɔ nye nu, 'plu nahuon a -gbε 'v nɪ 'klɔ. ⁵⁸'Mɔ mɔ -tεε a didide, -ε -hɔn 'le yako 'mu. E 'de didide =nu ye 'we, -εε la 'le yako 'mu -hɔn, vɔ manɪ daa, 'a nɪ bunvɔ la di, 'ke 'le 'pɔhɔnɔnɔgbɔ 'mu. =Betɪ bɔv la dididedu a -gbε di, vɔ la lε 'nɪ 'kukv. Nahuon =nu, ɔ di -tεε a didide =nu di, 'n 'ya 'mu, ɔ di kɔ 'klɔ yrayru =nu, ɔ 'nɪnɪ -wε 'le.»

⁵⁹Tɔɔwin 'bii -gbo, -Yusu tɔɔ, 'ke ɔ tɔv 'le Nyɪsva a kayu =nu gbo, -v nɪ 'le Kapεnaɔdɔ 'mu.

-Yusu a win, nu nahuon 'klɔ yrayru -nyi, ɔ 'nɪnɪ -wε 'le

⁶⁰Nahuin =nu, -vɔ -Yusu -wɔn kɔv, 'plu 'waa 'plɔplɔ, v 'mu 'a tɔɔwin =nu mu 'wɔn, -ye v nɔ: «Tɔɔwin -gbo, ɪ nɪ ke 'klɪ. Nahuon =de 'die 'le -wε bɔ wɪn ke.» ⁶¹-Yusu yree nɪ, -ε mɔ, nahuin =nu, vɔ 'mu lε 'nɪ 'pɔprε. Nε- nue, 'v nyu le, ɔ nɔ: «=Be -tɪ -gbo, 'n =tu, u 'a mu 'nɪ 'hran? ⁶²'Mɔ -gbo, ɔ mɔ -tɪnahuin 'bii a Nahuon, 'bia 'ba 'ye 'mu, 'nu yako 'mu mu, -tεgbi =nu, 'n -hɔn 'le 'mu, -be' a di 'klεε po 'le? ⁶³Nyɪsva a -Hihiuu -do, nu-v nahuin 'klɔ yrayru -nyi. -Tɔnahuon a 'klɪ 'de 'le dε =de 'le -wε. Win -gbo, 'n tɔɔ 'a mu, nɪ- nye nu, 'plu Nyɪsva ɔɔ 'a mu 'a -Hihiu -nyi, 'plu -Hihiu a -gbε, v 'mu 'a mu 'klɔ yrayru -nyi, ɔ 'nɪnɪ -wε 'le. ⁶⁴Kεε, 'ke 'le 'a mu -heyri, nahuin nɪ 'le, 'v 'de 'mu =wɔv ye kuo.» Kεε la 'le gbo, -Yusu yi nahuin =nu nɪ, -v 'dio =wɔv ye kuo, kɔ, 'v yi nahuon =nu, ɔ dio 'a yraanyv kwa po. ⁶⁵-Ye kε ɔ lele po, ɔ nɔ: «Nε- nue, 'nɪ le 'a mu, -ε mɔ, nahuon =de 'die 'le -wε bɔ kuo 'mu =wɔv ye, 'ke bɔ -hε 'na -naagbopɔyɪ, 'bia Nyɪsva 'bɔ 'dio 'le -jri.»

⁶⁶Nahuin 'plɔplɔ, -v nyo o -wɔn kɔv, kɔv 'o ti a -gbε 'yie 'mu gbo, -ye v 'kee 'a -wɔnkukvε nɪ. ⁶⁷'A -naagbopɔv -pu =tu 'o 'hɔn =nu, kε -Yusu nyu ye po: «'A nɪ -gbε, =be aa -hva ba hie -wε 'o 'mu gbo, ba 'kee 'na -wɔnkukvε?» ⁶⁸-Ye Simɔ Pielɪ =tuo -wɔn, ɔ nɔ: «Kukɔnyɔ, nyɔ- kɔ -wɔn -a di 'klεε 'le mu

'le? -N -do, -mɔ kɔ win, -u nahuon 'klɔ yrayrɔ -nyi, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. ⁶⁹-Tɛ ti nɪ lɛ 'mɔ -gbo, -a kuo -mɔ ye =wɛ, 'plɪ -a yie nɪ, -ɛ mɔ, -mɔ mɔ Nyɪsɔ a 'Yu -Yusu 'Klɪsɔ, ɔ lee nɔ 'klɔ ke.» ⁷⁰-Ye -Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «A mɔ -pu =tu 'o 'hɔn -gbo, 'mɔ nɪ, ɔ -ha 'le 'a mɔ du 'mɔ, 'ke 'a 'mɔ 'na -naagbopɔ -hɛ. Kɛɛ, 'ke 'le 'a mɔ -hɛyri, nahuon nɪ 'le, 'ɔ mɔ 'ku -hvan.» ⁷¹Judɪa, ɔ mɔ Simɔ Yisikalio a 'yu, nɔ- ɔ -hɛn 'nyrɛ. ɔ mɔ -Yusu a -naagbopɔ -pu =tu 'o 'hɔn a nahuon -yee nɪ. Kɛɛ, nɔ- di -Yusu 'a yraanyɔ kwa po.

-Yusu a -ɔɪayuo, v 'dio =wɛ ye kuo

7 ¹Dɛ a -gbɛ, -tɛ ɛ -hi, -ye -Yusu, ɔ Galileblugba ke 'nɪ na; ɔ 'nɪ -hva -le bɔ mu 'le Sudeblugba 'mɔ, -ɛ nue, -Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔ, v lɛ =mɔ 'a 'lɪla. ²Ti a -gbɛ 'yri, -Juukvɛ a lɛ'mimre =nɔ, v Papvɛi a lɛ'mimre daa, 'a ti 'mɔɛ yɛ. ³Nɛ- nue, -Yusu a -ɔɪayuo 'v lo, v nɔ: «-Hɔn nɔ Galileblugba 'mɔ, -bo mu 'le Sudeblugba 'mɔ, -ɛ die nu, -na -naagbopɔ, -v nɪ 'le, v 'mɔ -wɛ 'ɲmileka-tɔplɪ =nɔ 'ye, -nɪ nu. ⁴Nahuon =nɔ, ɔ -hva, 'ke nahuin 'bii bɔ yio, ɔ 'nɪ nu -le -tɔplɪ, 'ke 'le -huhlikɔ 'kwli 'mɔ. 'A -tɪ, -tɛ -nɪ 'ɲmileka-tɔplɪ nu, nui 'ke 'o nahuin 'bii ye, v 'mɔ -mɔ yi.» ⁵'A -ɔɪayuo a -gbɛ, v 'de 'ɛ -mɔ -Yusu =wɛ ye kuo.

⁶-Ye kɛ ɔ =nɔ ye po, ɔ nɔ: «Ti 'de wɛn 'o a nyree, 'ke =bo mu 'le. 'ɛ nɪ ti mɔ =hapɔtɪi nɪ, 'ke 'o 'a mɔ -wɔn. ⁷Klɔ -gbo ke a nahuin, v 'dɛɛ bɔ yraa 'a mɔ, kɛɛ, 'mɛ -ye, v yraa 'mɔ nɪ, -ɛ nue, 'n nyi 'nɪ =tu, -ɛ mɔ, 'waa nunu-tɔplɪ nyre lɛ 'yi. ⁸A -mɛ -ye, ba mu 'le lɛ'mimre ke. 'Mɛ -ye, 'nɪ mu -le 'le, -ɛ nue, ti 'de wɛn 'o a nyree, 'ke =bo mu 'le.» ⁹Kɛ ɔ po =nɔ ye, 'ɔ 'de -ta 'mɔ -hɔn. 'Ke ɔ 'kɪɛ nɪɛ 'le Galileblugba 'mɔ.

-Tɛ -Yusu mu la Papvɛi a lɛ'mimre ke, 'ke 'le Jrusɛɔɔɔ 'mɔ

¹⁰-Tɛ -Yusu a -ɔɪayuo -nɪ wɛn, v mu 'klɛɛ lɛ'mimre ke, 'ke 'le Jrusɛɔɔɔ 'mɔ, -ye -Yusu a -gbɛ, ɔ mu -wɛ 'le =le, 'ke 'le -huhlikɔ 'kwli 'mɔ, -ɛ die nu, nahuin 'nɪ -hion 'ye. ¹¹Lɛ'mimre a ti 'yri, -Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔ, v nyo lɛ 'nɪ =mɔ, 'vɔ wɔn lɛ -gbugba: «-Be' -Yusu nɪ ye 'le?» ¹²'ke 'le nahuin =nɔ -hɛyri, 'vɔ 'a -tɪ =tu. =U -ye nɔ: «ɔ mɔ =hapɔnahuon nɪ.» =U -ye nɔ: «Uɔn, ɔ 'de =hapɔnahuon, ɔ kaa nahuin.» ¹³Kɛɛ, nahuon =de 'die 'le -wɛ bɔ =tɪ, 'ke 'o nahuin 'bii ye, 'bɛ 'de bɔ bii yee -do, -ɛ nue, vɔ pɪ 'waa ye'mɔnaanyɔ a huannɔ.

¹⁴-Tɛ v -wɛ 'klɛɛ lɛ'mimre 'mɔ gbo, -ye 'ke -Yusu mu 'le Nyɪsɔ a 'kagblaka a -yaa 'mɔ, 'ɔ -tva nahuin a tɔɔɛ gbo. ¹⁵-Tɛ -Juukvɛ, vɔ 'a win 'wɔn, -ye ɪ saka =nɔ nɪ, v nɔ: «Nahuon -gbo, tɛtɛitɔɔnyɔ =de 'dio -hlɪn tɛtɛi a tɔɛ. -Be' ɔ -wɛ 'le bɔ nu -tɔplɪ 'plɔplɔɔv -gbo a yiye 'le?» ¹⁶-Ye kɛ ɔ nyu ye po, ɔ nɔ: «-Tɔplɪ -gbo, 'nɪ 'a mɔ tɔɔ, Nyɪsɔ, ɔ lee nɔ 'mɔ, nɔ-ɔ 'mɔ 'a =tɔ -nyi. ɛ 'de 'na -gbɛ a =tɔ. ¹⁷Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ -hva bɔ nu dɛ =nɔ, -ɛɛ Nyɪsɔ a plɔ blee, -ye ɔ die 'mɔ lɛ 'nɪ yrii, 'bɪa tɔɔɛ -gbo, 'nɪ tɔɔ, 'bɛ 'ya Nyɪsɔ a 'lu a lɛ-hielɛ 'mɔ, -hee' 'bɪa 'nɪ tɔɔ, 'ke 'le 'na -gbɛ a 'klɪ 'kwli

'mu. ¹⁸Nahuon =nu, -ɔɔ tɔɔ, 'ke 'le 'a -gbe a 'kɛ 'kwɛli 'mu, ɔ nye 'nɪ -hva, 'ke nahuin bu bɔɔ. Kɛɛ, nahuon =nu, -ɔɔ tɔɔ, 'ke nahuin bu baa nahuon =nu, -ɔ lee =nɔ, nɔ-ɔ -tɪ a -tɛɛ =tu. Hɪ 'de 'le 'a pupowin -heyri nɪ. ¹⁹Moise, ɔ -nye 'a nɪ bunu tetei nɪ. Kɛɛ, 'ke 'le 'a mu -heyri, nahuon =de 'nɪ -tui =le 'o. De 'kɛlan tio- 'n nu, -ɛ kɔ 'mɔ aa -hva ba 'la?»

²⁰-Ye nahuin =tuo -wɔn, v nɔ: «-Mɔ nyɔ -gbo, 'ku -hvan nɪ 'o -mu ke 'mu. Nahuon tio-o -na 'lɪla le =mɔ?» ²¹-Ye -Yusu nɔ: «Deɛ -do, 'n nu, nɛ- mɔ, 'n -wɔ o nahuon =de a 'kɛɛ -wuwle-nyrɔwɔ 'mu. Plɪ -ye, a 'bii, ɪ saka o 'a mu nɪ, 'ke =bo di o de a -gbe nu -wuwle-nyrɔwɔ 'mu. ²²Kɛɛ, a -mɛ -ye, aa -we nu -kvan -wuwle-nyrɔwɔ 'mu, -ɛ nue, Moise le la 'a nɪ bunu nɪ, 'ke ba 'be 'a nɪ 'yuo nyibɛv yɛ, 'yu 'bɔ kɔ -nyrɔwɪ -yehɛn-yehɛn. -Ye 'klɛɛ, =betɪ -wuwle-nyrɔwɔ 'mu, aa 'a nɪ 'yuo nyibɛv yɛ 'nɪ 'be. 'E mɔ -tɛɛ, 'a nɪ bunu, -v nɪ la 'klɔ, 'plɪ Moise 'mu la 'klɔ nɪ, nu- =tue -wɪu, ɛ 'de Moise. ²³-Tɛ aa 'a nɪ 'yuo nyibɛv yɛ 'be -wuwle-nyrɔwɔ 'mu, -ɛ die nu, a 'nɪ -han Moise a tete 'wɪla, =be nahuon -gbo, 'kɛɛ nu, -bo -wɔ 'a 'kɛɛ a -gbe, ɛ 'de 'o ye'bɪbɛ 'mu -hi? -Tɛ 'n -wɔ o nahuon a 'kɛɛ -wuwle-nyrɔwɔ 'mu, de- kɔ 'mɔ aa yɪv le poo 'le? ²⁴-Tɔplɪ -do -gbo, 'a nɪ 'yii 'ye, ɪ nɪ nue 'le, a nɪ yeɛ 'le nahuon -tɪ. Kɛɛ, 'plɪ a 'mu -tɪ mu =tu, ba -hie 'lu le -tɛɛ, 'plɪ a 'mui =tu.»

-Be -Yusu, nɔ- mɔ Waanyɔ =nu, Nyɪsva po la le, ɔ di la 'le ya

²⁵Jrusɛ 'mu a nahuin -ye, kɛ vɔ po: «=Be ɛ 'de nahuon -gbo, -ɔ kɔ 'lɪla vɔ le =mɔ? ²⁶Ba 'ye kɛ, nɔ-ɔ 'pre, 'ke 'le nahuin 'bii ye, 'plɪ -a nɪ ye'munaanyu, v 'nɪ puo =le mɛ le. =Be v yrie nɪ, -ɛ mɔ, nɔ- mɔ Waanyɔ =nu, Nyɪsva po la le, ɔ di la -a mu ye ya? ²⁷Kɛɛ, 'ke 'le 'pɪa -ye ke, Waanyɔ a -gbe 'bɔ di 'le, -tɛgbi ɔ -hɔn 'o 'mu, nahuon =de 'deɛ bɔ yii 'o. Kɛɛ -ye nahuon -gbo, -tɛgbi ɔ -hɔn 'o 'mu, -a yii 'o =o.»

²⁸Tii -do a -gbe 'yri, -Yusu 'nɪ tɔɔ, 'ke 'le Nyɪsva a 'kagɛlaka a -yaa 'mu, 'ɔɔ 'le win 'yaa, ɔ nɔ: «=Be sɛyɪ-sɛyɪ, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mu, a yio nɪ? Kɔ, -tɛgbi 'n -hɔn 'o 'mu, a yii -wɛ 'o =o? ɛ 'de 'na -gbe a 'kɛ 'kwɛli 'mu, 'n 'de 'le di. Nahuon -ye, nɔ- lee nɔ 'mu. Nahuon a -gbe, ɔ mɔ =wɛyɛkuonyɔ 'nɪ. A -mɛ -ye, a 'dio yi. ²⁹Kɛɛ, 'mɛ -ye, 'n yio nɪ, -ɛ nue, 'ke 'n -hɔn 'le =nɔ -wɔn 'mu, kɔ, nɔ- lee nɔ 'mu.»

³⁰-Tɛ nahuin =nu, v 'win, -ye vɔ -hva bu klo, kɛɛ, nahuon =de 'die 'le -wɛ bɔ gbɔ 'o dabu 'hɪn 'mu, -ɛ nue, ti 'de wɛn 'o a nyree, 'ke bu klo. ³¹Kɛɛ -ye 'ke 'le nahuin =nu -heyri, 'waa 'plɔplɔ kuo =wɛ ye. Kɛ vɔ po: «=Tado, nahuon -gbo, nɔ- mɔ Waanyɔ =nu, Nyɪsva po la le, ɔ di la -a mu ye ya. =Be ɛ di kɔ nahuon -ye, -ɔ di 'ɲmileka-tɔplɪ 'plɔplɔ nu, ɔ 'mu 'o nahuon -gbo 'mu -hi?»

-Tɛ Falisi-tumu a nahuin le la 'sɔyuo, 'ke bu kɛ la -Yusu

³²-Ye Falisi-tumu a nahuin, v 'wɔn -tɪ =nu nɪ, nahuin 'le gbo ble, vɔ =tu, 'ke 'o -Yusu ke. Nɛ- mɔ Nyɪsva a -cɔhlɔnpinyu gɛlɔ kɔ Falisi-tumu a

nahuin 'hæen, bu le 'sɔyuo, 'ke bu klɪ -Yusu. ³³-Tɛ -Yusu 'ye dɛ a -gbɛ, -ye kɛ ɔ po: «'Ke 'le ti gbi 'kwli 'mu, 'n 'kɛ die nɔ 'a mu -hɛyri ni, 'plu 'mu 'le nahuon =nu -wɔn mu, -ɔ lee nɔ 'mu. ³⁴A di 'mu lɛ 'nɪ =mɔ, kɛɛ, a 'dɛɛ ba 'ye 'mu, -ɛ nue, -tɛgbi =nu, 'nu 'le mu, a 'die 'le -wɛ ba mu 'le.»

³⁵-Ye -Juukvɛ, vɔ wlɔn lɛ 'nɪ -gbugba, v nɔ: «-Be' ɔ di 'klɛɛ ye mue 'le, 'ke -a 'nɪ dio 'ye? -Be 'ke ɔ di 'le -a nɪ 'bienu -Juukvɛ =nu -wɔn mu, -v nɪ 'le daku a nahuin -hɛyri, -v 'de -Juukvɛ, ɔ 'mu -wɛ daku a nahuin a -gbɛ tɔɔ? ³⁶-Tɪ -gbo, ɔ =tu, dɛ tio- ɛ =hɛn 'nyre 'le, -tɛ ɔ plɛ, -ɛ mɔ: A di 'mu lɛ 'nɪ =mɔ, kɛɛ, a 'dɛɛ ba 'ye 'mu, -ɛ nue, -tɛgbi =nu, 'nu 'le mu, a 'die 'le -wɛ ba mu 'le.»

'Niedu =nu, -ɛɛ -tɔnahuin 'klɔ yrayru -nyi

³⁷Lɛ'mimre =nu, 'a 'lɛlɛ'bɔɔ-nyrɔwɔ, nɔ- mɔ -nyrɔwɔ gblaka. -Nyrɔwɔ a -gbɛ 'mu, -ye -Yusu 'ba 'mu ye, 'ke 'o nahuin -huohui =nu ye, 'ɔ 'le win 'yaa, ɔ nɔ: «Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'niɛ'natu 'bu nyo nu, -ye kɛ bɔ di nɔ 'mu -wɔn, ɔ 'mu 'na. ³⁸Nahuon =nu, -ɔ kuo 'mu =wlv ye, ɛ 'we =nɔ ye, 'nɪlu nɪ 'le 'a =wlv ke, 'plu 'niedu =nu, -ɛɛ -tɔnahuin 'klɔ yrayru -nyi, nɛ- di 'le 'a =wlv ke 'mu -hɔn. Kɛɛ nɪ, v nu la 'a 'crule, 'ke 'le Nyɪsvacrɪnɪɛ 'kwli 'mu.» ³⁹Dɛ =nu -kɔ -tɪ -Yusu =tu, nɛ- mɔ Nyɪsva a -Hihiu =nu, Nyɪsva di nahuin =nu -nyi, -v kuo -Yusu =wlv ye. Ti a -gbɛ 'yri, Nyɪsva 'de wen 'a -Hihiu nahuin a -nyee, -ɛ nue, -Yusu 'de wen 'le yrayrɪ a mue, 'ke 'le 'a -tɪ a 'yi'buaalɛ 'kwli 'mu.

Nahuin 'bɛ lɛ =tɪɔ, -Yusu a -tɪ

⁴⁰Nahuin =nu, -tɛ v 'wɔn -Yusu a win, 'waa dɛ -ye, kɛ vɔ po: «'ɛ mɔ -tɛɛ, nahuon -gbo, nɔ- mɔ Nyɪsva a winwlɔn-hɛnyɔ =nu, v po la lɛ, -ɔ kɔ -bɔ di la 'le.» ⁴¹Kɛ =v -yee po: «Waanyɔ =nu, Nyɪsva po la lɛ, ɔ di la 'le ya, nɔ-ɔ nɪ.» Kɛ =v -yee po: «Waanyɔ a -gbɛ, ɔ 'dɛɛ bɔ kɔ 'le Galileblugba 'mu. ⁴²Kɛ Nyɪsvacrɪnɪɛ po: Waanyɔ a -gbɛ, 'ke ɔ di 'le bodɪɔ Dafidɪ a =tugba -hɛyri kɔ, kɔ, 'ɔ di 'le Betelemvɔɪɔ 'mu kɔ, -ɔ mɔ Dafidɪ a -gbɛ a 'dɪɔ.»

⁴³ɛ 'we =nɔ ye, nahuin =nu, v 'bɛ lɛ =tɪɔ, -Yusu a -tɪ. ⁴⁴=U -yee -hua bu klo, kɛɛ, nahuon =de 'die 'le -wɛ bɔ gbo 'o dabu 'hɪn 'mu.

-Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔ, v 'de -Yusu =wlv ye kuo

⁴⁵-Ye 'sɔyuo -nɪ wɛn, v =hɪn -wɔn, 'v mu 'le Nyɪsva a -cɔhlɔnpinyɔ gblakɪ kɔ Falisi-tumu a nahuin 'hæen -wɔn. -Ye nyɪgblakɪ a -gbɛ, v =gbu wlɔn: «Dɛ- kɔ -Yusu a 'de 'le ya 'le?» ⁴⁶-Ye 'sɔyuo a -gbɛ, v =tu -wɔn, v nɔ: «-A 'de -hlɪn nahuon =de a 'yee, -bɔ 'prɛ, -ɛ 'we =nɔ nahuon -gbo ye.» ⁴⁷Nɛ- mɔ Falisi-tumu a nahuin bu =gbu wlɔn: «-Be 'a nɪ -gbɛ, a wɛɛn -wɛ ke, 'ke nahuon =nu bɔ kaa 'a mu. ⁴⁸-A mu Falisi-tumu a nahuon -do =de 'dio =wlv ye kuo, 'plu ɛ 'de -wɛ 'blugba a ye'mɔnaanyɔ =de kɔ, -bɔ kuo =wlv ye. ⁴⁹Kɛɛ, daku a dɛ =nu, -v kuo =wlv ye, v 'de Moise a tɛtɛ yi. 'A -tɪ, Nyɪsva a -bati diu 'nɪ klɪ.»

50 Falisi=tumu a nahuon =nu, ɔ mɔ Nikodemu, ɔ nɪ la -wɛ ke -tuo. Nɔ-ɔ nɪ, ɔ mu la -Yusu 'ye wɔn, ti =de a ti 'yri la. Kɛ ɔɔ 'klɛɛ 'a 'bienu ye po, ɔ nɔ: 51 «-A nɪ tetei nɔ 'nɪ: 'Plu -a 'mu nahuon -tɪ yɛɛ, -a kɔ -ba puo nua ye gbo. =Ba 'ye, -ɛ mɔ, ɔ nu dɛ 'klan, -ye -bati dio 'nɪ kɪ.» 52 -Ye v =tuo -wɔn, v nɔ: «=Be -na -gbɛ, 'ke -n kɔ -wɛ 'le Galileblugba 'mu? -Hre Nyɪsvacrunɛi -tɛɛ. -N die 'nɪ 'ye, -ɛ mɔ, Nyɪsva a winwɔn-hɛnyɔ =de 'die 'le -wɛ bɔ kɔ 'le Galileblugba 'mu.»

[53 -Tɛ dɛ a -gbɛ, ɛ -hi, -ye v -gbɛ lɛ. Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'ke ɔ mu 'le 'a kayu gbo.

-Tɛ v gba la 'o -wlawlinyɔ =de -Yusu ye

8 1 -Ye 'ke -Yusu mu 'le dɔgba =nu 'lu, ɔ kɔ 'lu ti =de nɪ 'le, vɔ olifie daa. 2 -Tɛ -nyrɛ cɛ lɛ, -ye ɔ -hɪan -wɔn, 'ɔ mu 'le Nyɪsva a 'kagblaka a -yaa 'mu, nahuin 'plɔplɔ 'v 'yɪya 'o =nɔ 'hɪn 'mu gbo, 'ɔ nɪ gbo, 'ɔ -tɔa 'waa tɔɔlɛ gbo. 3 -Tɛ ɔ nɪ 'klɛɛ 'le nahuin a tɔɔlɛ 'kwli 'mu, -ye -Juukɔɛ a teteitɔnyɔ kɔ Falisi=tumu a nahuin 'hɛɛn, nu- gba 'o =nɔ nyrugba =de 'hɪn 'mu. Nyrugba a -gbɛ, ɔ nɪ 'le -wlawli a nunue 'kwli 'mu, 'v klo, 'v yɔ 'le, 'v =tuo 'o nahuin 'bii ye gbo. 4 -Ye vɔ 'klɛɛ -Yusu 'nɪ le, v nɔ: «Tɔɔnyɔ, nyrugba -gbo, ɔ nɪ 'le -wlawli a nunue 'kwli 'mu, =a klo, =a yɔ 'le. 5 'ɛ mɔ -tɛɛ, Nyɪsva a winwɔn-hɛnyɔ Moise, 'a tete -ye nye -a mu 'nɪ tɔɔ, -ɛ mɔ, nyrugbapɔ, -vɔ dɛ a -gbɛ nu, -ba pu 'hɛ -wɔn lɛ, -ba 'lɔ. -Mɛ -ye, -be' -nu po 'le?»

6 U nyi 'nɪ -tu, -ɛ die nu, v 'muo 'mu lɛ =tɔ, v 'mue 'ye, 'bia 'bɔ di Nyɪsva a tete 'wla, -ɛ die nu, v 'muo -tɪ yɛɛ. Kɛɛ -ye -Yusu =tɪtɪ 'mu nɪ, 'ɔɔ -jie nu, 'ɔɔ 'o -tɔtɔ ke 'cru. 7 -Tɛ v 'kɪɛ =gbɔɔ wɔn lɛ, nɛ- mɔ bɔ 'wɔɔ 'le ke lɛ, ɔ nɔ: «'Ke 'le 'a mu -hɛyri, nahuon =nu, ɔ 'de -hɪn dɛ 'kuku a nue, nɔ- -bɔ 'ya ye-hɛnahuon 'mu, -bɔ puo 'hɔ -wɔn.» 8 -Ye ɔ =tɪtɪ lele 'mu nɪ, 'ɔɔ 'o lele -tɔtɔ ke 'cru. 9 'Plu v 'mu -Yusu a pupowin a -gbɛ mu 'wɔn, -ye v po -dodo, 'vɔ lɛ mumu. Nyɪgblakɪ, nu- mɔ ye-hɛnahuin, -v -tɔa lɛmumule gbo. -Ye -Yusu kɔ nyrugba a -gbɛ 'hɛɛn, v -do, nu- hie 'o, 'ke 'o nahuin ye. Nyrugba a -gbɛ, ɔ 'kɪɛ nyrɛɛ 'o =nɔ ye gbo. 10 -Ye ɔ 'wɔɔ 'le lele lɛ ke, ɔ nɔ: «Nyrugba o, nahuin -gbo, -vɔ wɛn -mu -tɪ yɛɛ, -be' v nɪ ye 'le? =Be =ɔ =de 'de 'o hie, -bɔ plɛ, -n nɪ 'mu 'kukɔɛ?» 11 -Ye ɔ nɔ: «lɪn -o, Kukɔnyɔ o. 'A nahuon =de 'de 'o hie.» -Ye -Yusu nɔ: «'Na -gbɛ, 'nɪ po =le -wɛ lɛ, -ɛ mɔ, -n nɪ 'mu 'kukɔɛ. -N -wɛ 'le -bo mu nɪ. Kɛɛ, =nɪ nu 'le 'klɛɛ lele dɛ 'kuku.»]

-Yusu, nɔ-ɔ 'klɔ -gbo a nahuin -nyrɛ -nyi

12 Kɛ -Yusu, ɔɔ lele nahuin =nu ye po, ɔ nɔ: «'Mɔɔ nɪ, -ɔɔ 'klɔ -gbo a nahuin -nyrɛ -nyi, -ɛ die nu, v 'mu -tɪ a -tɛɛ 'mu lɛ yrii. Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo 'mu =wɔ ye, -ye ɔ di -nyrɛdɔ =nu 'nɪ kɔ, -ɛɛ nahuon 'klɔ yrayru -nyi. ɔ 'dɛɛ bɔ na 'klɛɛ lele gbɪgbɪyɪ 'mu lɛ.»

13 -Ye Falisi=tumu a nahuin =tuo -wɔn, v nɔ: «-Na -gbɛ, -mɔɔ -n dɪɔnɔ a -tɪ =tu. 'A -tɪ, -tɪ -nu =tu, ɪ 'de -tɪ a -tɛɛ.» 14 -Ye -Yusu nɔ: «'Mɔ =betɪ 'n -do,

-boo 'n dɔɔnu a -tɪ =tu, -tɪ 'nu =tu, ɪ mɔ -tɪ a -tɛɛ nɪ, -ɛ nue, -tɛgbi 'n -hɔn 'o 'mu, kɔ, 'n di 'le lele mu, 'n yii 'o =o. Kɛɛ, a -mɛ -ye, a 'de 'o yii. ¹⁵Tɛ -tɔnahuiin 'waa 'bienu -tɔnahuin a -tɪ a yɛɛɛ nu, kɛ'ɛ nɪ, aa nahuin a -tɪ a yɛɛɛ nu. 'Mɛ -ye, 'nɪ yɛɛ =le nahuon =de -tɪ. ¹⁶Kɛɛ, 'bɪa 'nɪ kɔ =bo yɛɛ nahuin -tɪ, -ye -tɪ =nu, 'nu =tu, ɪ mɔ -tɪ a -tɛɛ nɪ, -ɛ nue, ɛ 'de 'n -do, 'nɪ yɛɛ =le nahuin -tɪ, kɛɛ, 'na Bu -gbo, -ɔ lee nɔ 'mu, ɔ kɔ 'mu 'hɛɛn, -a mu pɛ. ¹⁷U 'cɪɛ la nɪ, 'ke 'le Nyɪsɪa a tɛtɛicrunɪɛ 'kwli 'mu, -hɛhɪpɔv 'hɔn, 'bu =tu -tɪ -do, -ye -tɪ a -gbɛ, v =tu, ɪ mɔ -tɪ a -tɛɛ nɪ. ¹⁸'Nu =tu 'n dɔɔnu a -tɪ, kɔ, 'na Bu, -ɔ lee nɔ 'mu, ɔɔ -wɛ 'na -tɪ =tu.» ¹⁹-Ye v =gbɔ wlɔn, v nɔ: «-Be' -na Bu nɪ ye 'le?» -Ye -Yusu nɔ: «Mɔ, a 'de 'mu yi, kɔ, 'a 'de -wɛ 'na Bu yi. 'Bɪa 'ba yi wɛn 'mu, -ye a di wɛn -wɛ 'na Bu 'nɪ yi.»

²⁰-Tɛ -Yusu, ɔɔ nahuin -tɔplɪ =nu tɔɔ, 'ke ɔ nɪ 'le Nyɪsɪa a 'kagblaka a -yaa 'mu gbo, 'ke 'o dokwliye =nu 'hɔn 'mu, -ɛ kɔ wlɔn vɔ 'le 'wli ɛ po. Kɛɛ, -ɔ =de 'die 'le -wɛ bɔ klo, -ɛ nue, ti 'de wɛn 'o a nyree, 'ke bu klo.

-Yusu nɔ 'nɪ, ɔ 'de 'klɔ -gbo a nahuon

²¹-Ye kɛ -Yusu lele =nu ye po: «'N di 'nɪ mu, a 'mu 'na 'yiye ɛ =mɔ, kɛɛ, a 'dɛɛ ba 'ye 'mu. A di ɛ 'nɪ 'kuku, 'ke 'le 'a nɪ dɛ 'kuku -hɛyri. -Tɛgbi 'nu 'le mu, a 'de 'le mumue -wɛ.» ²²-Ye kɛ -Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔv po: «-Be ɔ di 'a dɔɔnu 'nɪ 'la, -ɛ nue, ɔ nɔ 'nɪ, -tɛgbi =nu, ɔɔ 'le mu, -a 'de 'le mumue -wɛ?» ²³-Ye -Yusu nɔ: «'A mu mɔ 'klɔ -gbo a nahuiin nɪ. Kɛɛ, 'mɛ -ye, 'n 'de nɔ 'klɔ -gbo ke 'mu -hɔn. 'Ke 'n -hɔn 'le yakɔ 'mu. ²⁴'N le 'a mu nɪ, -ɛ mɔ, a di ɛ 'nɪ 'kuku, 'ke 'le 'a nɪ dɛ 'kuku -hɛyri. A kɔ ba kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, 'mɔ mɔ nahuon =nu, 'n plɛ, 'n 'ya 'mu. 'Bɪa 'ba 'die -tɛɛ pue, -ye a di ɛ 'nɪ 'kuku, 'ke 'le 'a nɪ dɛ 'kuku -hɛyri.» ²⁵-Ye v =gbɔ wlɔn, v nɔ: «'Nahuon a gblo tio- -n 'ya 'klɛɛ 'le?» -Ye ɔ nɔ: «-Be a nye 'nɪ -hɪa, 'ke -bo =tui lele? 'Mɔ mɔ nahuon =nu, -ɔ kɔ -tɪ 'nu =tu, kɛɛ la 'le gbo. ²⁶'N kɔ wɛn -tɪ 'plɔplɔ a -tutue, 'ke 'o 'a mu ke, kɔ, 'nɪ kɔ wɛn 'hru, 'ke -bo yɛɛ wɛn 'a mu -tɪ. Kɛɛ, 'nɪ -tu =le 'klɛɛ -tɪ 'bii. Nahuon =nu, -ɔ lee nɔ 'mu, -tu -do =nu, 'n 'wɔɔn 'o =nɔ wien, nɪ- 'nu =tu, 'plɪ nahuon a -gbɛ, ɔɔ =tu -tɪ a -tɛɛ.»

²⁷U 'nɪ yrii =le 'mu ɛ, -ɛ mɔ, 'a Bu a -tu nɪ, ɔɔ =tu. ²⁸-Ye kɛ ɔɔ lele =nu ye po, ɔ nɔ: «'Ti =nu -kɔ 'yri 'mɔ -gbo, -ɔ mɔ -tɔnahuin 'bii a Nahuon, a di 'o 'mu ye 'mu 'baa, 'ke 'o tu 'yie 'mu, 'mu -tɔtv -wɔn hren, a die 'nɪ yrii, -ɛ mɔ, 'mɔ mɔ nahuon =nu, 'n plɛ, 'n 'ya 'mu. A die -wɛ 'mu ɛ 'nɪ yrii, -ɛ mɔ, 'nɪ nu =le dɛ =de, 'ke 'le 'na -gbɛ a 'klɪ 'kwli 'mu. -Tu -do =nu, 'na Bu tɔɔ 'mu, nɪ- 'nu =tu. ²⁹Nahuon =nu, -ɔ lee nɔ 'mu, 'ke ɔ nɪ 'o 'mu 'hɔn 'mu. ɔ 'de 'o 'n -do gbo hie, -ɛ nue, ɛ nɪ ti, dɛ =nu, -ɛɛ 'a plɔ blee, nɛ- 'nu nu.»

³⁰-Yusu bɔ po 'klɛɛ ɛ, -ye nahuin 'plɔplɔ kuo ye =wɔ.

Nahuin =nu, -vɔ dɛ 'kuku nu, nu- mɔ dɛ 'kuku a =go

³¹-Ye kɛ -Yusu nahuin =nu ye po, -v kuo =wɔ ye, ɔ nɔ: «'Na tɔɔwin =nu, 'ba nyi 'o =tuu, -ye 'a mu mɔ 'na -tɛɛ a -naagbopɔv nɪ. ³²'Na tɔɔwin a -gbɛ

a 'o=tuule, ε die 'nɪ nu, 'plu a 'mɪ -tɪ a -tɛɛ yi. -Tɪ a -tɛɛ a -gbe, ɪ di 'a mɪ 'nɪ -gbla, 'ke 'le =gode =nɪ wɔn.»

³³-Ye -Juukɛ a ye'munaanyɔ, ɔ nɔ: «-A mɪ mɔ Abrahamu a 'yuo a 'yuoo nɪ. -A 'de -hlɪn ɔ =de a =go 'mɪ a 'yɛɛ. Dɛ- kɔ -tɪ =nɪ lɛ -a mɪ yre poo, -ε mɔ, -tɪ a -tɛɛ di -a mɪ 'nɪ -gbla, 'ke 'le =gode =nɪ wɔn.» ³⁴-Ye -Yusu nɔ: «'Nɪ 'a mɪ 'nɪ lɛ -tɛɛ, 'ε nɪ nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ dɛ 'kuku nu, -ye ɔ mɔ dɛ 'kuku a -ge'e nɪ. ³⁵-Ge 'de ye blɛ bɔ 'cipi 'le kayuu -do gbo. Kɛɛ, 'kabu a 'yu, nɔ- 'cipi 'le kayu gbo. ³⁶'Mɔ -gbo, ɔ mɔ Nyɪsɪa a 'Yu, 'bɪa 'nɪ -gbla 'a mɪ, -ye 'ε mɔ -tɛɛ, a 'dɛɛ ba 'ya lele =go 'mɪ. ³⁷'N yie nɪ, -ε mɔ, 'a mɪ mɔ Abrahamu a 'yuo a 'yuoo nɪ. Kɛɛ, aa lɛ =mɔ 'na 'lɪla, -ε nue, a 'nɪ wɛɛn =lɛ 'na tɔwɪn kɛ. ³⁸Dɛ =nɪ, 'na Bu tɔɔ 'mɪ, nɛ- 'nɪ 'a mɪ lɛ. Kɛɛ, a -mɛ -ye, dɛ =nɪ, 'a nɪ bu lɛ 'a mɪ, nɛ- aa nu.» ³⁹-Ye ɔ nɔ: «-A nɪ bu, nɔ- mɔ Abrahamu.» -Ye -Yusu nɔ: «'Bɪa 'ba 'ya wɛn Abrahamu a 'yuo 'mɪ, -ye -tɔplɪ =nɪ, ɔɔ la nu, nɪ- a di wɛn -wɛ nu. ⁴⁰Kɛɛ, =betɪ =bɔ =tɪ 'a mɪ -tɪ a -tɛɛ =nɪ ye, Nyɪsɪa lɛ 'mɪ, aa lɛ =mɔ 'na 'lɪla. Dɛdɪ a -gbe, Abrahamu, ɔ 'nɪ nue =lɛ la. ⁴¹Kɛɛ, -tɔplɪ -do =nɪ, 'a nɪ bu, ɔɔ nu, nɪ- aa -wɛ nu.» -Ye ɔ nɔ: «-A nɪ 'dii 'de 'lalunyrɔ. -A nɪ buu -do, -a yi, nɔ- mɔ Nyɪsɪa.» ⁴²-Ye -Yusu nɔ: «'Bɪa Nyɪsɪa 'bɔ 'ya wɛn 'a nɪ Bu 'mɪ, -ye a di wɛn 'mɪ 'mɪ 'nɪ nɛ, -ε nue, 'ke 'n -hɔn 'le Nyɪsɪa -wɔn 'mɪ. 'N 'de 'le di, 'ke 'le 'na -gbe a 'klɪ 'kwli 'mɪ, kɛɛ, nɔ-ɔ nɪ, ɔ lee nɔ 'mɪ. ⁴³Dɛ- nue, -tɪ -gbo, 'nɪ =tɪ, 'a 'nɪnɪ yrɪi 'mɪ lɛ 'le? -Tɪ kɔ -tɪ 'a 'nɪnɪ yrɪi 'mɪ lɛ, nɛ- mɔ, a 'die 'le -wɛ ba pɔ 'mɪ nɪa ye gbo. ⁴⁴'A nɪ bu, nɔ- mɔ Satan, ɔ mɔ 'kuo -hɪn a nyɪgblaka. 'A mɪ mɔ 'a 'yuo=pli. -Ye -tɔplɪ =nɪ, -u 'a nɪ bu a plɔ blee, nɪ- a nɛ 'mɪ ba nu. Kɛɛ la 'le gbo, ɔɔ =ke 'la nahuin. ɔ yraa -tɪ a -tɛɛ nɪ, -ε nue, -tɪ a -tɛɛ 'de 'le 'a -wɪlɔ kɛ nɪ. Hɪ a lɛ'dudue, nɛ- mɔ 'a -kɪn, -ε nue, ɔ mɔ hɪnyɔɔ nɪ, 'plu hɪ a gblegblei 'bii, 'ke u 'le =nɔ -wɔn 'mɪ -hɔn.

⁴⁵Kɛɛ, 'mɛ -ye, 'nɪ =tɪ -tɪ a -tɛɛ. Nɛ- nue, 'a 'de 'mɪ =wɪlɔ ye kuo. ⁴⁶'Ke 'le 'a mɪ -hɛyri, =be ε kɔ nahuon, ɔ -wɛ 'le -bɔ tɛɛ 'mɪ, -ε mɔ, 'nɪ nu dɛ 'kuku? ε 'de 'a nahuon =de kɔ. -Tɛ 'nɪ -tɪ a -tɛɛ =tɪ, dɛ- kɔ 'mɔ a 'nɪnɪ pue -tɛɛ 'le? ⁴⁷Nahuon =nɪ, ɔ mɔ Nyɪsɪa a nahuon, ɔɔ Nyɪsɪa a -gbe a wɪn ye gbo pɔ nɪa. Kɛɛ, a -mɛ -ye, a 'de Nyɪsɪa a nahuin, nɛ- nue, 'a 'nɪnɪ puo nɪa ye gbo.»

'Plu ɔ 'mɪ la Abrahamu kɔ, -Yusu nɪ la 'klɔ

⁴⁸-Ye -Juukɛ a ye'munaanyɔ =tuo -wɔn, ɔ nɔ: «'A -tɪ, -tɛ -a lɛ wɛn -mɪ, -ε mɔ, -nɪ 'de Nyɪsɪa yi, kɔ, 'ku -hɪn nɪ 'o -mɪ kɛ 'mɪ, -a kɔ wɛn 'o =wɔn.» ⁴⁹-Ye -Yusu nɔ: «'Ku -hɪn 'de 'o 'mɪ kɛ 'mɪ nɪ. Kɛɛ, 'na Bu, nɔ- 'nɪ -tɪ a 'yi'bɪaale -nyi. A -mɛ -ye, a blɛ kɛ, 'ke ba -nye 'mɪ -tɪ a 'yi'bɪaale. ⁵⁰'Mɛ -ye, 'nɪ =mɛ =lɛ lɛ, 'ke nahuin bu -nye 'mɪ -tɪ a 'yi'bɪaale, kɛɛ -ye Nyɪsɪa, nɔ- nye lɛ =mɔ. Nɔ-ɔ nɪ, ɔ di -bati 'bɛ. ⁵¹'Nɪ 'a mɪ 'nɪ lɛ, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ 'o 'na wɪntɛ 'o =tuu, ɔ 'dɛɛ bɔ 'kɪ gbe.»

⁵²-Ye ɔ nɔ: «-A yie 'klɛɛ nɪ, -ε mɔ, 'ku -hɪn nɪ 'o -mɪ kɛ 'mɪ. -A nɪ bu gblaka Abrahamu 'kɪ nɪ, Nyɪsɪa a wɪnwɔn-hɛnyɔ 'u 'kɪ -wɛ. -Mɛ -ye,

ke -nu po, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔɔ 'o -na winte 'o =tuu, ɔ 'dee bɔ 'kɔ gbe.

⁵³-A nɪ bu Abrahamu, ɔ 'kɔ nɪ. =Be -n pue -tɛɛ, -mɔ nɔ 'o 'lu ye? Nyɪsua a winwɔn-henyɔ, ɔ 'kɔ -wɛ nɪ. Nahuon a gblo tio- -nu 'klɛɛ -n dɔnu daa 'le?»

⁵⁴-Ye -Yusu nɔ: «'Bia 'nu wen 'n dɔnu baa, -ye 'na baale a -gbɛ, ɛ 'dee be da wen de -de. Nahuon -gbo, -ɔɔ 'mu baa, nɔ- mɔ 'na Bu. A nɔ 'nɪ, nɔ- mɔ Nyɪsua =nu, aa da. ⁵⁵Kɛɛ, a 'dio yi. 'Me -ye, 'n yio nɪ. 'Bia 'nɪ po wen le, 'n 'dio yi, -ye 'n 'ya wen hɪnyɔ, -ɛ 'we =nɔ 'a mu ye. Kɛɛ, 'n yio nɪ, 'nu -wɛ 'o 'a win 'o =tuu. ⁵⁶'A nɪ bu gblaka Abrahamu, ɔ nye la -wɔn le -hie 'lu, -ɛ mɔ, ɔ di la -nyrɔwɔ =nu 'nɪ 'ye, -ɔ kɔ 'mu ɔ di la 'o 'mu kɔɔ. Ne- nue, 'wɔ la 'manu nu. -Tɛ ɔ 'ye la 'klɛɛ -nyrɔwɔ a -gbɛ, -ye ɔɔ la nu 'manu 'dɔ.»

⁵⁷-Ye ɔ nɔ: «-N 'de 'yɪ a (50) -wlu 'hɔn =tu 'o -pu a kɔɛ, =nu le po, -n 'ye Abrahamu nɪ.» ⁵⁸-Ye -Yusu nɔ: «'Nu 'a mu 'nɪ le, 'plu ɔ 'mu la Abrahamu kɔ, 'n nɪ la 'klɔ.» ⁵⁹Bɔ po 'klɛɛ le, -ye ɔ 'ba 'mu le 'hɛ, 'ke ɔ 'mue =nɔ -wɔn le poo a -tɪ, ɔ 'muo 'la. Kɛɛ -ye -Yusu -hli =nu ke 'yi, ɔ 'hɪ 'le Nyɪsua a 'kagblaka a -yaa 'mu.

-Tɛ -Yusu -wɔ la 'yiisananyɔ a 'kɔɛ

9 ¹-Yusu kɔ 'a -naagbopu 'hɛɛn, bu nɪ 'hru wɔn, -ye ɔ ye 'o gbo nyɪbeyu =de. Nyɪbeyu a -gbɛ, kɔɛ la 'le 'a kɔɔle 'yie 'mu gbo, 'a 'yii sua nɪ. ²-Ye 'a -naagbopu =gbo wɔn, ɔ nɔ: «Tɔɔnyɔ o, nahuon tio- nu la de 'kuku? =Be nahuon a -gbɛɛ nɪ, -hee' 'a 'dii kɔ 'a bu 'hɛɛn- nɪ, -ɔ nu de 'kuku, -ɛ kɔ -tɪ 'a 'yii 'l sua?» ³-Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «'E 'de 'a -gbɛ a de 'kuku a -tɪ, mɔ, ɛ 'de -wɛ 'a 'dii kɔ 'a bu 'hɛɛn a de 'kuku a -tɪ, 'a 'yii 'de sua. 'A 'yii sua nɪ, -ɛ die nu, nahuin 'mue 'ye, -ɛ mɔ, Nyɪsua kɔ 'klɪ, 'ke bɔ nu -kuan, 'ke 'o =nɔ 'yie 'mu. ⁴-Tɛ -nyɛ 'kɪɛ nɪɛ 'le, -a kɔ -ba nu -kuan =nu, Nyɪsua, -ɔ lee nɔ 'mu, ɔ ple -ba nu. 'Tɔɔ mu 'nɪ -wɔn. 'Tɔ 'bɔ -wɔn, nahuon =de 'de 'le -kuan a nunue -wɛ. ⁵-Tɛ 'n 'kɪɛ nɪɛ nɔ 'klɔ ke, 'mɔɔ nɪ, -ɔɔ 'klɔ -gbo ke a nahuin -nyɛ -nyi. -ɛ die nu, ɔ 'mu -tɪ a -tɛɛ 'mu le yɪi.»

⁶'Plu ɔ 'mu la 'klɛɛ mu -yɛ, -ye ɔ po gbo hɔn, ɔ nyɔa hɔn a -gbɛ -tutu ke, ɔ nuo 'bru 'mu, ɔ 'bɔ 'mu, ɔ hruu 'o 'yiisananyɔ a -gbɛ a 'yii klɛ, ɔ nɔ: «Mu 'le 'wlo =nu -wɔn, ɔ 'blu, ɔ Siloe daa, =mu 'le 'yi -hlɔn le yɛ.» Siloedu a -gbɛ, ɛ =hɛn 'nyɛ leenyɔ; 'yiisananyɔ a -gbɛ ɔ mu, ɔ yɛ 'yi -hlɔn le. -Tɛ ɔ -hɪan -wɔn, -ye ɔ -tɔa lɛyɪiile gbo.

⁸'A 'bienu, kɔ nahuin =nu 'hɛɛn, -ɔ nyo o le 'ye, -tɛ ɔɔ o 'wli le -hua, -ɛ die nu, ɔ 'mu de di, nahuin a -gbɛ, ke ɔ 'klɛɛ po, ɔ wɔn le =gbugba: «=Be ɛ 'de nahuon -gbo, -ɔɔ o gbo nɪ, -ɔɔ o 'wli le -hua?» ⁹=U -ye nɔ: «Nɔ-ɔ nɪ.» =U -ye nɔ: «'Uɔn, ɛ 'de =nɔ, kɛɛ, ɔ 'we =nɔ =nɔ ye.» Kɛɛ, nahuon a -gbɛ, ke ɔ po, ɔ nɔ: «'Mɔɔ nɪ.» ¹⁰-Ye ɔ nyo 'klɛɛ wɔn 'nɪ =gba: «-Be' -na 'yii nu kekɪkle 'le?» ¹¹-Ye ɔ nɔ: «Nahuon -gbo, ɔ -Yusu daa, nɔ- po hɔn gbo, ɔ nyɔa hɔn a -gbɛ -tutu ke, ɔ nuo 'bru 'mu. Nu- ɔ hɪi 'mu 'yi klɛ, ɔ le 'mu, 'ke =bo mu 'le 'wlo =nu -wɔn, ɔ Siloe daa, -ɛ die nu, 'mu 'yi -hlɔn le yɛ, 'nɪ mu, 'nɪ

yra 'yi -hlɔn lɛ. -Tɛ 'n yra 'klɛɛ 'yi -hlɔn lɛ, -ye 'n -tua lɛyriilɛ gbo.» ¹²-Ye v -gbo wlɔn: «-Be' nahuon a -gbe ni ye 'le?» -Ye ɔ nɔ: «'N 'de 'a dɛ =de yi.»

**-Tɛ Falisi-tumu a nahuin -gba la 'yiisuanɔ
-nɔ wlɔn, ɔ kɔ 'yii -Yusu kla la ke**

¹³Nahuon a -gbe, ɔ kɔ 'yii sua o, 'ke v gbo 'le Falisi-tumu a nahuin ye. ¹⁴Plu -ye, -nyrɔwɔ -kɔ 'mɔ -Yusu nu 'bru, 'ɔ kla 'a 'yii ke, -nyrɔwɔ a -gbe, ɔ mɔ -wuwle-nyrɔwɔ'ɔ nɔ. ¹⁵Nɛ- nue, Falisi-tumu a nahuin 'vɔ nahuon a -gbe wlɔn =gba: «Dɛ- nue, =nu lɛ yrii 'le?» -Ye ɔ nɔ: «ɔ nu 'bru, 'ɔ hruu 'o 'na 'yii kle, 'nɔ yra 'yi -hlɔn lɛ. -Tɛ 'n yra 'klɛɛ 'yi -hlɔn lɛ, -ye 'n -tua lɛyriilɛ gbo.» ¹⁶-Ye kɛ Falisi-tumu a nahuin -yee po: «Nahuon -nɔ, ɔ mɔ -Yusu, ɔ 'de 'le Nyɔsua -wɔn 'mɔ -hɔn, -ɛ nue, ɔ 'nɔ =tuu =le 'o tete =nɔ 'o, -ɛ nyi =tu, -ɛ mɔ, -wuwle-nyrɔwɔ 'mɔ, nahuon nɔ nu 'le -kuan.» =U -ye nɔ: «Bia 'bɔ 'ya wɛn -tɔnahuon, -ɔɔ dɛ 'kuku nu, -ye ɔ 'de wɛn 'le 'ɲmileka-tɔplɛ -gbo, ɔɔ nu a nunue -wɛ.» Nɛ- nue, 'v 'bɛ =tɔɔ.

¹⁷-Ye nahuon a -gbe, ɔ kɔ 'yii sua o, v nyo lele wlɔn 'nɔ =gba: «Nahuon =nɔ, ɔ kla -na 'yii ke, -mɛ -ye, -n nɔ 'nɔ, nahuon tio- ɔ 'ya 'le?» -Ye ɔ nɔ: «'Mɛ -ye, 'n nɔ 'nɔ, ɔ mɔ Nyɔsua a winwlɔn-hɛnyɔɔ nɔ.» ¹⁸Kɛɛ -ye -Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔ a -gbe, -v mɔ Falisi-tumu a nahuin, v 'nɔ -hɔɛ =le bu pui -tɛɛ, -ɛ mɔ, nahuon a -gbe a 'yii sua o nɔ, ɔɔ kɛ lɛ yrii. Nɛ- nue, 'v da 'a 'dii kɔ 'a bu 'hɛɛn, ¹⁹'v =gbɔ wlɔn, v nɔ: «=Be sɛyɛ-sɛyɛ, nahuon -gbo, 'a nɔ 'yuu nɔ? =Be a nɔ 'nɔ, -tɛ a kɔɔ la, 'a 'yii sua la nɔ? 'Be mɔ -tɛɛ, -ɛ mɔ, 'a 'yii sua la nɔ, dɛ- nue, ɔɔ kɛ lɛ yrii 'le?» ²⁰-Ye 'a 'dii kɔ 'a bu 'hɛɛn, v nɔ: «-A yie nɔ, -ɛ mɔ, -a nɔ 'yuu nɔ. -A yie -wɛ nɔ, -ɛ mɔ, -tɛ -a kɔɔ la, 'a 'yii sua la nɔ. ²¹Kɛɛ, dɛ- nue, 'plu ɔɔ lɛ yrii, kɔ, nahuon tio- kla 'a 'yii ke, dɛ a -gbe, nɛ- a 'de yi. 'A -gbe, ba =gbɔ wlɔn, -ɛ nue, ɔ 'de 'yu. ɔ -wɛ 'le bɔ -hɔhɔa 'a mɔ klɛ nɔ.» ²²Kɛ 'a 'dii kɔ 'a bu 'hɛɛn, vɔ po, -ɛ nue, vɔ pɛ -Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔ a -gbe a huannɔ. 'E mɔ -tɛɛ, -Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔ a -gbe, v pue 'le =le, -ɛ mɔ, nahuon 'bɔ nɔ 'o, 'bɔ plɛ, -Yusu mɔ Waanyɔ =nɔ, Nyɔsua po la lɛ, ɔ di la 'le ya, -ye nahuon a -gbe, ɔ 'die 'le -wɛ bɔ pa 'klɛɛ lele Nyɔsua a kayu =nɔ gbo. ²³Nɛ- kɔ -tɛ 'a 'dii kɔ 'a bu 'hɛɛn, 'v po lɛ: «ɔ 'de 'yu. 'A -gbe, ba =gbɔ wlɔn.»

²⁴-Tɛ 'a 'dii kɔ 'a bu 'hɛɛn, v -yrɛ, -ye -Juukvɛ a ye'mɔnaanyɔ, -v mɔ 'klɛɛ Falisi-tumu a nahuin, v dɔ lele nɔ, v nɔ: «Kɛ mɔ Nyɔsua ye 'mɔv nɔ, -a nɔ mɔ. 'A -tɛ, =tu -tɛ a -tɛɛ, -nyi Nyɔsua -tɛ a 'yi'bɔaaɛ. -A -mɛ -ye, -a yie nɔ, -ɛ mɔ, -Yusu a -gbe, ɔ mɔ dɛ'kukununyɔ'ɔ nɔ. ɔ 'de 'le Nyɔsua -wɔn 'mɔ -hɔn.» ²⁵-Ye ɔ =tu -wɔn, ɔ nɔ: «=Be ɔ mɔ dɛ'kukununyɔ'ɔ nɔ, -hɛɛ' ɔ 'de dɛ'kukununyɔ, 'n 'de 'a dɛ =de yi. 'Mɛ -ye, dɛ -gbo, 'n yi, nɛ- mɔ, 'na 'yii sua la nɔ, kɛɛ, -tɛ ti nɔ lɛ 'mɔ -gbo, 'nɔ lɛ 'nɔ yrii.» ²⁶-Ye v nɔ: «Dɛ tio- ɔ nu -mɔ 'mɔ 'le? -Be' ɔ nu, 'plu =nu lɛ yrii 'le?» ²⁷-Ye ɔ =tu lele -wɔn, ɔ nɔ: «'Be 'n lɛ wɛn 'a mɔ nɔ. Kɛɛ, a 'de 'mɔ nɔ ye gbo po. Dɛ- kɔ -tɛ 'a nye -hɔa, =bɔ =tɛi lele 'le? 'N nye 'nɔ 'ye, -ɛ mɔ, aa -hɔa ba -hɛ -wɛ -Yusu a -gbe a

-naagbopu.» ²⁸Bɔ po 'kleɛ le, -ye v -tua 'a tant a -tutue gbo, v nɔ: «-Mɔɔ ni, -ɔ mɔ 'a -naagbopuyi. -A -mɛ -ye, Nyɪsua a winwɔn-henyɔ Moise, nɔ- kɔ -naagbopu -a 'ya 'mu. ²⁹-A yie ni, -ɛ mɔ, Moisee ni, Nyɪsua 'prɛɛ 'le -wɔn. Kɛɛ, -Yusu -mɛ -ye, -tɛ bɔ -hɔn 'o 'mu, -a 'de 'o yii.»

³⁰-Ye ɔ nɔ: «Yusu -gbo, -ɔ nue, 'nu le yrii, 'bia 'baa le po, -tɛgbi ɔ -hɔn 'o 'mu, a 'de 'o yii, -ye dɛ a -gbɛ, ɛ saka 'mu ni. ³¹-A yie ni, -ɛ mɔ, nahuon 'bɔ 'ya dɛ'kukununyɔ 'mu, 'bɔɔ Nyɪsua da, Nyɪsua 'ni 'wɔn -le 'a win ni. Kɛɛ, nahuon 'bɔ ni 'o, 'bɔ nyo 'o -tuu, dɛ -nu, Nyɪsuaa -hɔa, 'bɔ nye nu, -ye nahuon a -gbɛ, nɔ- kɔ win Nyɪsua, ɔɔ nua ye gbo po. ³²Gbegbe, -ɔ -de 'di -hlɔn a 'weɛn, -tɔnahuon -gbo, -ɔ kɔ 'yii sua, kɛ 'le 'a kɔɔle 'yie 'mu gbo, nahuon -ye bɔ die nu, 'yiisuanɔ a -gbɛ bɔ -tua lɛyriile gbo. ³³-Yusu a -gbɛ 'bɔ 'de wen 'le Nyɪsua -wɔn 'mu -hɔn, ɔ 'die wen 'le -wɛ, bɔ nu wen 'ɲmilekadɛdɔ a -gbɛ.» ³⁴-Tɛ v 'wɔn 'kleɛ 'a pupowin, -ye v nɔ: «-Mɔ -gbo, kɛ 'le -na kɔɔle 'yie 'mu gbo, dɛ 'kukuu -do, nɛ- -nu nu, 'plu -mɔ plɛ, -ɔɔ -a mu tɔɔ,» 'v puo 'le -patu 'mu.

**Nahuin -nu, -v plɛ, -v yrii Nyɪsua a -ti 'mu le, kɛɛ,
'ke 'le -tɛɛkɔ 'kwli 'mu, -v 'nɪni yrii 'mu le**

³⁵-Ye -Yusu 'win ni, -ɛ mɔ, v puo 'le 'mu -patu. -Tɛ ɔ kɔ -nɔ 'hɛɛn, v -ɲmoo, -ye -Yusu nɔ: «-Tɔnahuin 'bii a Nahuon, -ɔ mɔ Waanyɔ -nu, Nyɪsua po la le, ɔ di la 'le ya, -be -n kuo ye -wɔv?» ³⁶-Ye nahuon -nu, -ɔ kɔ 'yii sua o, ɔ nɔ: «Le 'mu, nahuon a gblo tio- bɔ 'ya 'mu, -ɛ die nu, 'muo -wɔv ye kuo.» ³⁷-Ye -Yusu nɔ: «-N 'yo ni -dodo. 'Mɔɔ ni, -ɔɔ 'kleɛ 'le -mu -wɔn 'prɛɛ.» ³⁸-Ye ɔ nɔ: «Kɔkɔnyɔ, 'n kuo -mu ye -wɔv,» 'ɔ blɔ kwɪ ye gbo, 'ke 'o 'a baalɛ a -ta 'mu.

³⁹-Ye -Yusu nɔ: «'N di 'le -le, kɛ nɔ -tutu ke, -ɛ die nu, 'mue nu, nahuin -gbo, -v kuo Nyɪsua -wɔv ye, kɔ nahuin -gbo, -v 'dio -wɔv ye kuo, v 'mu 'yi 'mu le -hunhɔn. ɛ 'we -nɔ ye, nahuin -nu, -v kɔ 'yii sua, v di le 'ni yrii, kɛɛ, nahuin -nu, -v plɛ, -vɔ le yrii, 'n die -nu 'ni tɔɔ, -ɛ mɔ, 'waa 'yii sua ni.» ⁴⁰Falisi-tumu a nahuin -ye -nu, -v ni 'o, v 'wɔn wintɛ a -gbɛ ni. -Ye kɛ vɔ 'kleɛ -nɔ ye po, v nɔ: «Be ɛ -hɛn 'nyɛ, -a ni -gbɛ, -a ni 'yii sua -wɛ ni 'a?» ⁴¹-Ye -Yusu -tu -wɔn, ɔ nɔ: «'A ni 'yii, 'bi sua wen, -ɛ -hɛn 'nyɛ, 'ba 'nɪni yrii wen Nyɪsua a -ti 'mu le, -ye Nyɪsua a -bati 'die wen 'le -wɛ bi klɪ wen 'a mu. Kɛɛ, -tɛ aa le po, aa le 'ni yrii, -ɛ -hɛn 'nyɛ, aa Nyɪsua a -ti 'mu le 'ni yrii, nɛ- die nu, Nyɪsua a -bati 'mu 'a mu klɪ.»

-Tɛ -Yusu po la blablɔ kɔ 'a kɔkɔnyɔ a -talɔdɔ

10 ¹(-Juukɛ a ye'munaanyɔ, nu- -Yusu 'kie 'prɛɛ 'le -wɔn.) Kɛ ɔɔ -nu ye po: «=Bo pue blablɔ a dɛ ye, ɔ kɔ blablɔkɔnyɔ 'hɛɛn, -ɔ mɔ -wɛ blablɔ'yie-tunyɔ. 'Nu 'a mu 'ni le -tɛɛ, blablɔ -nu, -ɔ ni 'le -gblo 'mu, nahuon 'bɔ ni 'o, 'bɔɔ 'le -nɔ -wɔn pa, 'bɔ 'nɪni naa 'o -gblo a -gbɛ a paalɛ 'yri, kɛɛ, 'bɔɔ -gblo 'ya, -ye nahuon a -gbɛ, ɔ mɔ 'yrinyɔ'ɔ ni, kɔ -balunyɔ

'heɛn. ²Kɛɛ, 'bɔɔ 'o -gblo a -gbe a paale 'mu naa, -ye ɔ mɔ blablɔ a -gbe a kukɔnyɔɔ nɪ. ³-Ye -gblo'yie=tunyɔ =nu, -ɔ nɪ 'o -gblo a paale 'mu, ɔ blablɔkɔnyɔ le -ha mɛ, ɔɔ 'le 'a blablɔ -wɔn pa. Blablɔkɔnyɔ a -gbe, 'bɔɔ 'a blablɔ da, -ye 'a blablɔ nyo ye gbo po nua. -Ye blablɔkɔnyɔ, ɔɔ 'ɛ nɪ blablɔ 'du 'nɪ da, 'plu 'ɔ nyo 'le -gblo 'mu 'hrɔɔ. ⁴'Bɔ 'hrɔɔ 'klɛɛ 'a blablɔ 'bii, -ye ɔ nyo 'mu naa ye, blablɔ a -gbe 'ɔ nyo -wɔn kuvɛ, -ɛ nue, ɔ yi 'a win nɪ. ⁵Kɛɛ -ye nahuon 'bɔ nɪ 'o, blablɔ a -gbe 'bɔ 'dio yi, -ye ɔ 'deɛ bɔ kuvɛ =nɔ -wɔn, kɛɛ, ɔ di lɛ 'gba ci, -ɛ nue, ɔ 'de 'a win yi.»

⁶-Taludv a -gbe, -Yusu po -Juukvɛ a ye'munaanyv a -gbe ye, v 'de 'a 'moleyriile kɔ.

-Yusu, nɔ- mɔ -tɛɛ a blablɔkɔnyɔ

⁷-Ye kɛ -Yusuu lele po, ɔ nɔ: «'Nu 'a mu 'nɪ le -tɛɛ, 'mɔ -gbo, 'n 'we =nɔ blablɔ a -gblo a paale ye. ⁸Nahuin 'bii =nu, -v plɛ, -v mɔ -tɛɛ a blablɔkɔnyv, -v -hi, 'plu 'nɪ di 'le, nahuin a -gbe, nu- mɔ 'yrinyv kɔ -balunyv 'heɛn. Kɛɛ, -tɛɛ a blablɔ 'diu nua ye gbo po. ⁹'Mɔ mɔ blablɔ a -gblo a paale a -gbe. Paale -gbo, 'n 'ya 'mu, nahuon =nu, -ɔ di 'o naa, nɔ- Nyɩsva di waa. ɔ di 'nɪ pa, ɔ 'mu 'hri, ɔ 'mu didide 'ye. ¹⁰'Yrinyɔɔ 'le 'nɪ di, ɔ 'mu 'na blablɔ, -ɔ mɔ 'na nahuin 'yri, ɔ 'mu lɛ 'lula, kɔ, ɔ 'mu gbo -wɔ a -ti. 'Mɛ -ye, 'n di 'le =le, -ɛ die nu, 'mu nahuin 'klɔ yrayrv -nyi, 'mu =nu =hapv-ti 'plɔplɔ 'yi =hlɔn lɛ nu.

¹¹'Mɔ -gbo, 'mɔ mɔ -tɛɛ a blablɔkɔnyɔ, 'nɪ 'ya -wɛ 'a 'yie=tunyɔ 'mu. -Tɛɛ a blablɔkɔnyɔ, ɔɔ 'a -hunhlɔn 'nɪ -ha, 'ke 'o 'a blablɔ a -ta 'mu. ¹²Kɛɛ, -kuannunyɔ =nu, -ɔ 'de blablɔ a kukɔnyɔ, ɔɔ 'yie =tu blablɔ, 'wliye a -ti. 'Bia nahuon a -gbe 'bɔ 'ye -ji, 'bɛɛ 'le di, -ye ɔ hie 'o blablɔ gbo, ɔɔ ci lɛ 'gba, -ɛ nue, ɛ 'de =nɔ, ɔ 'de blablɔ a -gbe a kukɔnyɔ. -Ji 'bɛ nyre 'klɛɛ 'o, -ye ɛ klɪ blablɔ -ye nɪ, 'a de -ye =nu, 'ɛ nyo -tɔplɪ 'nyi 'mu lɛ -gbugba. ¹³-Kuannunyɔ 'bɔ 'ye -ji, -ye ɔɔ lɛ 'gba ci, -ɛ nue, 'wliye a -tu nɪ, ɔɔ -kvan nu. Nɛ- nue, blablɔ a -gbe a -ti 'tɪ 'nɪnɪ 'yaa =nɔ 'kla -wliye.

¹⁴⁻¹⁵'Mɔ -gbo, 'mɔ mɔ -tɛɛ a blablɔkɔnyɔ. -Tɛ 'na Bu Nyɩsva nu, 'ɔ yi 'mu, 'na -gbe 'nɪ yio, kɛ'ɛ nɪ, 'n nu 'na blablɔ, -ɔ mɔ 'na nahuin a yiyie, 'na nahuin a -gbe, 'v yi -wɛ 'mu. 'Nu -ha 'na -hunhlɔn, 'ke 'o 'waa -ta 'mu. ¹⁶'N kɔ blablɔ -ye, -ɔ 'de nɔ 'bla-gblo -gbo 'kwli 'mu nɪ, (ɛ =hɛn 'nyrɛ, 'na nahuin -ye, -v 'de -Juukvɛ). 'N kɔ =bo naa -wɛ =nu, ɔ 'mu 'na win 'wɔn, ɔ 'mu 'mu nua ye gbo po, ɔ kɔ 'a 'bienv 'heɛn, ɔ 'mu 'yi 'mu lɛ bibi, ɔ 'mu 'bla-juu -do -hɛ, -ɛ =hɛn 'nyrɛ Nyɩsva a dakuv -do, -v kɔ blablɔkɔnyɔɔ -do.

¹⁷'Na Bu Nyɩsva nɛɛ 'mu 'mu nɪ, -ɛ nue, 'n di 'na -hunhlɔn 'nɪ -ha, 'mu 'ku, -ɛ die nu, 'mu -tado lele -hunhlɔn a -gbe 'mu 'ba, 'mu 'klɔ 'hri. ¹⁸Nahuon =de 'die 'le -wɛ bɔ 'la 'mu, 'bia 'nɪ 'die ke wɛɛn. 'Na -gbe, 'n nye 'nɪ -hva, =bo -ha 'na -hunhlɔn, 'mu 'ku. 'N kɔ 'klɪ, 'ke =bo -ha 'na -hunhlɔn, 'nɪ kɔ -wɛ 'klɪ, 'ke =bo 'ba lele -hunhlɔn a -gbe 'mu. Nɛ- mɔ de =nu, 'na Bu Nyɩsva lɛ 'mu, =bo nu.»

¹⁹-Ti =nu -Yusu =tu, ɪ nue, -Juukvɛ a ye'munaanyv, -v nɪ 'o, 'v wo lele.

²⁰'Waa 'plɔplɔ nɔ: «'Ku -hvan, nu- nɪ 'o =nɔ ke 'mu. 'A 'lu -hɔn 'o wɔn 'hru.

A ni puo 'le nua ye gbo!» ²¹U -ye nɔ: «Nahuon =nu, 'ku -huan ni 'o ke 'mu, ɔ 'die 'le -wɛ bɔ nu le 'puprɛ. 'Ku -huan 'die 'le -wɛ bu nue, 'yiisuanɔ bɔ yrii lɛ.»

-Juukvɛ a ye'munaanyɔ 'ni wɛɛn -le -Yusu ke

²²Tɛ 'dai ti -hi, -ye cɛ a ti nyre 'o =o. Ti a -gbɛ 'yri, lɛ'mimre ni 'le Jrusre 'mu, 'ke 'o Nyɪsua a 'kagblaka a -ta 'mu. -Nyrɔwɔ =nu, v =tu la 'le lele 'kagblaka a -gbɛ Nyɪsua kwa 'mu gbo, ti -hi la a ti 'yri, nɛ- kɔ lɛ'mreti nyre 'o. ²³'Ke -Yusu ni 'le Nyɪsua a 'kagblaka a -yaa 'mu, ɔɔ 'le papvɛ =nu gblɛ -hihie, vɔ Salomɔ a papvɛ daa; ²⁴-Juukvɛ a ye'munaanyɔ v 'kukue 'o =nɔ 'hvin 'mu lɛ. Kɛ v =nɔ ye po, v nɔ: «Tii -tie -a di -pre, 'plu =mu -a mu le, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mu? -Nɪ 'ya Waanyɔ =nu 'mu, Nyɪsua po la lɛ, ɔ di la -a mu ye ya, -ye -bo le -a mu -dodo.» ²⁵-Ye -Yusu nɔ: «'N le o 'a mu ni, kɛɛ, -ti -gbo, 'nu =tu, a 'ni pui =le -tɛɛ. 'ŋmileka-tɔplɪ -gbo, 'nu nu, 'ke 'le Nyɪsua a 'du 'kwli 'mu, ɪ nyi 'a mu 'ni tɔɔ, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mu. ²⁶Kɛɛ, -ti -gbo, 'nu =tu, a 'ni pui =le -tɛɛ, -ɛ nue, a 'de 'na nahuin. ²⁷'Bia 'nu wun po, 'na nahuiin 'mu ye gbo po nua, -ɛ 'we =nɔ ye, -tɛ blablɔɔ nu, ɔɔ 'a kukɔnyɔ nua ye gbo po, 'ni yiu -wɛ, 'vɔ 'mu -wɔn kɔɛ. ²⁸'Na nahuin a -gbɛ, 'n nyu -nyi 'klɔ yrayrɔ, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. Gbegbe, v 'dɛɛ bu -wɛ gbo. Nahuon =de 'de 'klɪ kɔ, 'ke bɔ -huw 'mu kwa. ²⁹'Na Bu Nyɪsua, nɔ- -nyu 'mu, 'plu 'a 'klɪ nɪ 'o 'klɪ 'bii ye 'lu. ɛ 'de nahuon =de kɔ, -bɔ kɔ 'klɪ, -bɔ -ha 'a nahuon =de 'na Bu Nyɪsua kwa. ³⁰'N Bu Nyɪsua kɔ 'mu 'hɛɛn, -a mu mɔ -tɔnahuoon -doo nɪ.»

³¹-Tɛ -Juukvɛ a ye'munaanyɔ -ni wɛn, v 'wɔn 'klɛɛ -ti =nu, ɔ =tu, -ye v 'ba lele 'mu le 'hɛ, v 'mue =nɔ -wɔn le po, v 'muo 'la. ³²-Ye kɛ ɔ nyu ye po, ɔ nɔ: «'Ke 'le 'na Bu Nyɪsua a 'klɪ 'kwli 'mu, 'n nu -hapv-tɔplɪ 'plɔplɔ, 'ke 'o 'a mu ye. -Hapvɛ tio- kɔ -ti 'aa -hva ba 'la 'mu 'le?» ³³-Ye v =tuo -wɔn, v nɔ: «ɛ 'de -bo nu -hapvɛ =de a -ti, -ba -hva -ba 'la -mu, kɛɛ, -aa -hva -ba 'la -mu, -ɛ nue, -nu Nyɪsua a -ti lɛ 'ni -haa. -Mɔ -gbo, -ɔ mɔ -tɔnahuon, -mɔ plɛ, -ɔ mɔ -wɛ Nyɪsua.»

³⁴-Ye -Yusu =tu -wɔn, ɔ nɔ: «U 'crɪɛ la nɪ, 'ke 'le 'a nɪ teteicrunɪɛ 'kwli 'mu, -ɛ mɔ Nyɪsvacrɪnɪɛ: Nyɪsua nɔ 'nɪ: 'A mu mɔ nyɪsvapɔv nɪ. ³⁵-Tɪ =nu, Nyɪsua =tu, 'ke 'le 'a 'crɪnɪɛ 'kwli 'mu, nahuon =de 'die 'le -wɛ bɔ =tui, -ɛ mɔ, ɪ 'de -ti a -tɛɛ. Nahuin =nu, ɔ =tu wintɛdɔ a -gbɛ ye, nu-v nɪ, ɔɔ nyɪsvapɔv daa. ³⁶'Mɛ -ye, Nyɪsua po 'mu ke 'pia, 'ke -bo nu 'a -kuan. Nɔ- lee -wɛ nɔ 'mu 'klɔ -gbo ke. A -mɛ -ye, a nɔ 'nɪ, 'nu Nyɪsua a -ti lɛ 'ni -haa, -ɛ nue, 'n =tui nɪ, -ɛ mɔ, 'mɔ mɔ Nyɪsua a 'Yuu nɪ. ³⁷'Bia -kuan -gbo, 'nu nu, 'bɔ 'de Nyɪsua a kewɛɛnɛ, -ye a nɪ kuo 'le 'mu =wlv ye. ³⁸Kɛɛ, 'bia 'nu -kuan -gbo nu, -ɔ mɔ Nyɪsua a kewɛɛnɛ, 'bia 'ba 'nɪnɪ -hva ba kuo 'mu =wlv ye, -ye -kuan a -gbɛ, nɔ- ba kuo =wlv ye, -ɛ die nu, a 'mue 'mu lɛ yrii -tɛɛ, -ɛ mɔ, 'n Bu kɔ 'mu 'hɛɛn, -a mu mɔ -tɔnahuoon -doo nɪ.»

³⁹Bɔ po 'klɛɛ lɛ, -ye -Juukvɛ a ye'munaanyɔ -ni wɛn, vɔ lele lɛ =mɔ 'hru, 'ke bu klo, kɛɛ, ɔ =ta =nu kwa, ɔ mu.

40'Plu de a -gbɛ, ɛ 'mu mu -hi, -ye 'ke ɔ mu 'le lele Sudɛn a 'nike, -tɛgbii -do -nu, Saan la 'o nahuin 'nie 'lu le poo, ti -hi la a ti 'yri. 'Ke -Yusu a -gbɛ, ɔ -hi 'le 'dai ti, 41 nahuin 'plɔplɔ 'vɔ 'le -nɔ ye mu, v nɔ: «Saan 'de 'ɲmilekade =de nu, kɛɛ, -tɪ 'bii =nu, ɔ =tu la, 'ke 'o -Yusu a -ta 'mu, ɪ mɔ -tɪ a -tɛɛ nɪ.» 42-Ye 'ke 'o -tuoo -do a -gbɛ ke, nahuin =nu, -v nɪ 'o, 'waa 'dai de kuo -Yusu ye =wɔ.

-Te -Yusu a ninatumu Lasa 'ku la

11 1ɛ kɔ la -Yusu a ninatumu -de. 'A 'dɔ mɔ Lasa. 'Ke ɔ nɪ 'le Betanidɔ 'mu, 'ke 'le Sudeblugba 'mu, ɔ kɔ 'a -ɗiayuo nyrvyuo 'hɔn 'heɛn, -v kɔ 'dɔ mɔ Mari kɔ Matɪ. 2Mari, nɔ- mɔ nyrvugba =nu, ɔ 'ba la hunhrɔnponyɾa 'mu, ɔ -wɔ la -Yusu buɪ le, 'plu 'ɔ nu la 'a dɔnɔ a 'lu-pupui, 'ɔ 'hɾan -Yusu a buɪ le. 'Waa -ɗiayu Lasa, nɔ- 'kɔɛ klɪ. 3-Ye -ɗiayuo nyrvyuo a -gbɛ, v le nahuon, 'ke 'le -Yusu -wɔn, 'ke bɔ lo, -ɛ mɔ: «-Na ninatumu Lasa, 'a 'huɪn 'nɪ hɾɛn.» 4'Plu -Yusu 'mu titie a -gbɛ mu 'wɔn, ɔ nɔ: «Lasa a 'huɪn a hinhɾɛn, ɛ 'deɛ bɛ 'la -nɔ. Kɛɛ, ɛ die nahuin 'nɪ tɔɔ, -ɛ mɔ, Nyɪsɔa kɔ 'klɪ kɔ -tɪ a 'yi'buɔɔa. 'Huɪn a hinhɾɛn a -gbɛ, 'ke Nyɪsɔa di 'o naa, ɔ 'mue nahuin tɔɔ, -ɛ mɔ, 'mɔ -gbo, ɔ mɔ Nyɪsɔa a 'Yu, 'n kɔ -wɛ -tɪ a 'yi'buɔɔa.»

5-Diayuo ta a -gbɛ, Matɪ kɔ Mari kɔ Lasa 'heɛn, -Yusu nuɔ 'mu nɪ 'dɔ. 6-Hapɔkɔ, 'ɔ nuɔ 'mu 'dɔ, kɛɛ, -tɛ ɔ 'wɔn Lasa a 'huɪnhɾɛn-tɪ, -tɛgbɪ -nu, ɔ nɪ 'o, ɔ -hi 'o lele -nyɾɔwu 'hɔn, 7'plu 'ɔ le 'a -naagbopɔ, ɔ nɔ: «-Ba 'ba ye 'mu, -ba mu lele Sudeblugba 'mu!» 8-Ye 'a -naagbopɔ nɔ: «Tɔɔnyɔ o, -tɛgbɪ -nu, -n plɛ, -ba mu 'le, -tɛ vɔ -hɔa bu nɔ 'hɛ, bu 'la o -mu, 'a ti 'de wɛn ke gbo a hɾɛn, 'ke -n -hɔa -bo mu 'le lele?» 9-Ye -Yusu nɔ: «-Nyɾɔwɔ kɔ 'a nɪ ti, gbɪgbɪyɾɪ kɔ 'a nɪ ti. Nahuon 'bɔɔ -nyɾɛ 'mu na, 'a buɪ 'nɪ bibi -le le, -ɛ nue, ɔ nahuon -nu 'nɪ 'ye, ɔɔ 'klɔ -gbo a nahuin -nyɾɛ -nyɪ. 10Kɛɛ, nahuon 'bɔɔ 'tɔ 'mu na, -ye 'a buɪ le 'nɪ bibi, -ɛ nue, 'ke ɔ nɪ 'le gbɪgbɪyɾɪ -heyri.» 11-Ye kɛ ɔ lele po, ɔ nɔ: «-A nɪ ninatumu, ɔɔ 'nɪ ɲmo, kɛɛ, 'nu 'nɪ mu, 'muo ɲmla 'mu -ha.» 12-Ye -naagbopɔ =tuo -wɔn, v nɔ: «Kukɔnyɔ o, 'bɪa 'bɔɔ ɲmo, -ye ɛ 'we -nɔ ye, 'a 'huɪn di 'nɪ 'kee.» 13Kɛɛ, -tɛ -Yusu plɛ, Lasaa 'nɪ ɲmo, -ye 'kukɔɛɛ nɪ, ɔ =hɛn 'nyɾɛ. Kɛɛ -ye -naagbopɔ -mɛ -ye, v nɔ 'nɪ, ɲmla a ɲmuɲme a -tɪ -Yusu =tu. 14-Ye -Yusu 'de 'klɛɛ lele -nu -tɪ =de 'yi ke -hɪ, ɔ nɔ: «Lasa 'ku nɪ. 15'A nɪ -tɪ, 'n kɔ plɔ a bleɛɛ, 'ke -bo 'de 'le Lasa 'huɪn 'mu nɪ, -ɛ nue, de a -gbɛ, ɛ di 'a mu 'mu 'nɪ -hɛ, 'ke ba kuo 'mu =wɔ ye. 'A -tɪ, -ba mu 'o =nɔ 'huɪn 'mu.» 16-Ye Toma, vɔ -Yrupoyu daa, kɛ ɔɔ 'a 'bienu -naagbopɔ ye po: «-Ba kɔɛ -wɛ -Yusu -wɔn, ɔ kɔ -a mu 'heɛn, -a 'mu 'o -tɛgbii -do 'kɔɔ.»

-Yusu, nɔ-ɔ 'le nahuin 'kukɔnyɔ -heyri -ha, nɔ-nyu 'klɔ yɾayɾɔ -nyɪ, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le

17-Te -Yusu 'le 'dɔ =nu 'mu mu nyɾɛ, -ye ɔ 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, -tɛ v -ha o 'o Lasa, ɛ kɔ 'klɛɛ -nyɾɔwu -hɛn. 18Betanidɔ 'muɛɛ Jɾusɾɛdɔ ye. 'A

-wɔnlɛhinhrenlɛ 'de 'le -kilowu ta -wɛ. ¹⁹Nɛ- nue, -Juukvɛ 'plɔplɔ 'v -hɔn 'le Jrusɛ 'mɔ, 'v di Matɪ kɔ Mari 'hɛɛn yrɛ 'ye wɔn, 'v 'mu 'le -wlv 'kwli 'mɔ gbo -tu, 'waa -ɗiayɪ Lasa a 'kukv-tɪ. ²⁰-Tɛ Matɪ 'win, -ɛ mɔ, -Yusuu 'le 'nɪ di, -ye ɔ muo ye 'mɔ 'bɛ wɔn, kɛɛ, Mari -mɛ -ye, 'ke ɔ nɪ 'le kayu gbo. ²¹-Tɛ Matɪ nyre 'o -Yusu 'hɔn 'mɔ, ɔ nɔ: «Kukɔnyɔ o, 'bɪa -nɪ nɪ o nɔ, 'n -ɗiayɪ 'dɛɛ bɔ 'ku o. ²²Kɛɛ, -tɛ ti nɪ lɛ 'mɔ -gbo, 'n yie nɪ, -ɛ mɔ, 'ɛ nɪ dɛ, -n di Nyɪsɪa -hɪa, ɔ die 'nɪ nu.» ²³-Ye -Yusu nɔ: «-Na -ɗiayɪ di 'hɪɪ 'klɔ.» ²⁴-Ye Matɪ nɔ: «lin, 'n yie nɪ, -ɛ mɔ, 'lelɛ'ɔɔ-nyrɔwɔ 'mɔ, ti -nɔ -kɔ 'yri Nyɪsɪa di 'le nahuin 'kukɔnyɔ -hɛyri lɛ -ha, 'kee nɪ, ɔ di 'o 'klɔ 'hru.» ²⁵-Ye -Yusu nɔ: «Mɔɔ nɪ, -ɔɔ 'le nahuin 'kukɔnyɔ -hɛyri lɛ -ha, -ɔ nyu 'klɔ yrayrv -nyi, -ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɪa 'bɔ kuo 'mɔ -wlv ye, -ye 'n -nyi -nɔ 'klɔ yrayrv a -gbɛ. -Bɛtɪ bɔ 'ku, ɔ 'kɪɛ kɛ 'klɔ a -gbɛ. ²⁶Nahuon -gbo, -ɔɔ -hunhlɔn po, 'bɪa 'bɔ kuo 'mɔ -wlv ye, -ye sɛyɪ-sɛyɪ ɔ 'dɛɛ bɔ 'ku gbe. -Bɛ dɛ a -gbɛ, -n pui -tɛɛ?» ²⁷-Ye ɔ nɔ: «lin, Kukɔnyɔ, 'n pui -tɛɛ, -ɛ mɔ, -mɔ mɔ Waanyɔ -nɔ, Nyɪsɪa po la lɛ, ɔ di la 'a daku ye ya. -Mɔ mɔ Nyɪsɪa a 'Yu, -ɔ di la nɔ 'klɔ -gbo ke di.»

-Tɛ -Yusuu la 'a nɪnatumu Lasa a -hien we

²⁸Bɔ po 'klɛɛ lɛ, -ye Matɪ mu 'a -ɗiayɪ Mari da wɔn, 'v dɔ ye, ɔ nɔ: «Tɔɔnyɔ di 'le -le, -mɔ ɔɔ da.» ²⁹Plu Mari 'mɔ dɪdawin a -gbɛ mu 'wɔn, -ye tii -do a ti 'yri, ɔ 'ba 'mɔ ye, 'v mu 'le -Yusu 'hɔn 'mɔ. ³⁰-Yusu a -gbɛ, ɔ 'de wen 'dɔ 'mɔ a 'yɛɛ. -Tɛgbii -do -nɔ, Matɪ yɔ wen 'o gbo, 'ke ɔ 'kɪɛ nɪɛ 'o. ³¹-Juukvɛ -nɔ, -v dio 'le -wlv 'kwli 'mɔ gbo -tu wɔn, -tɛ v 'ye, -ɛ mɔ, Mari a -gbɛ, ɔ 'kika nɪ, 'v 'hɪɪ, -ye 'waa -gbɛ, v 'ba 'mɔ lɛ ye, 'v kɔɔ -wɔn. U -mɛ -ye, v nɔ 'nɪ, 'ke ɔɔ 'le 'dɛɛ ye mu, ɔ 'mɔ we.

³²-Tɛ Mari nyre 'o -tɛgbi, -Yusu nɪ 'o, 'plu ɔ 'muo mu 'ye, -ye ɔ 'wlɛ kwli, 'ke 'o -Yusu a bɪɪ -hlɔn, ɔ nɔ: «Kukɔnyɔ o, 'bɪa -nɪ nɪ o mɔ, 'na -ɗiayɪ 'dɛɛ bɔ 'ku o.» ³³-Yusu nye 'nɪ 'ye, -ɛ mɔ, ɔɔ 'nɪ we, kɔ, nahuin -nɔ, -v kɔɔ -wɔn, 'vɔ -wɛ we. Dɛ a -gbɛ, ɛ bubla -nɔ gbo 'dɔ, kɔ, 'ɛɛ -wɛ -nɔ wɔlɪ nue, ³⁴-ye ɔ nɔ: «-Tɛ a -hɔ 'o, -bɛ' a puo gbo 'le?» U nɔ: «Kukɔnyɔ, di 'le, -mɔ 'o -tɛgbi a -gbɛ 'yee.» ³⁵-Ye -Yusu -tɪa wuwe gbo. ³⁶-Ye nahuin nɔ: «Ba 'ye kɛ, ɔ nɔɔ 'mɔ nɪ 'dɔ.» ³⁷'Ke 'le nahuin -do -nɔ -gbahlɔn, kɛ -v -yee po: «'Bɛ nɔ- kla o 'yiisuanɔ a 'yii ke. ɔ kɔ bɔ nue wen, Lasa 'nɪ -han wen 'ku.»

-Tɛ -Yusu -ha la Lasa 'klɔ

³⁸-Ye -Yusu bubble lele gbo, 'v mu 'le 'dɛɛ ye. 'Dɛɛ a -gbɛ, ɛ mɔ 'hɔ a 'hɔɔ nɪ, 'v nɪ 'le dɪgba 'kwli 'mɔ, 'v nu o 'hɔ gbɛtɛɛ -ye, 'v kɛ o ye. ³⁹-Ye -Yusu nɔ: «Ba -ha 'o 'hɔ -gbo 'o, v nu, 'v ka 'dɛɛ -gbo ye.» Kɛɛ -ye kɛ Lasa a -ɗiayɪ nyrɔyɪ Matu po: «Kukɔnyɔ o, ɔ di po 'nɔ, -ɛ nue, ɔ -hi 'le 'dɛɛ wɔn -nyrɔwɔ -hɛn.» ⁴⁰-Ye -Yusu -tɪa -wɔn, ɔ nɔ: «'N le wen -mɔ nɪ, -ɛ mɔ, 'bɪa -nɪ kuo 'mɔ -wlv ye, -ye -n di Nyɪsɪa a -tɪ a 'yi'bubɪa 'nɪ 'ye.» ⁴¹-Ye v -ha 'o 'hɔ a -gbɛ nɪ, -Yusu 'v 'ba 'lu ye 'mɔ, ɔɔ 'le yakɔ 'mɔ lɛ ta, ɔ nɔ: «'Na Bu o,

'nu -mυ -nyi 'wio, -ε nue, -n wɛɛn 'na 'battwin ke. ⁴²'N yie nɪ, -ε mɔ, 'ε nɪ ti, -nu 'na 'battwin ke 'nɪ wɛɛn. Kɛɛ, -tɪ -gbo, 'n -tu wen, 'n -tui nɪ, nahuin -gbo, -v =glaa 'le 'mυ a -tɪ, -ε die nu, v 'mue -tɛɛ pue, -ε mɔ, -mɔɔ nɪ, -ɔ lee nɔ 'mυ 'klɔ -gbo ke.» ⁴³'Plu ɔ 'mυ 'klɛɛ lɛ mu po, -ye ɔ 'yaa 'le win, ɔ nɔ: «Lasa, 'hɪɪ 'le 'dɛɛ wɔn!» ⁴⁴Lasa ɔ 'hɪɪ, 'a buɪ kɔ 'a dabuɪ v 'hɪnhwɪn -jisei lɛ, v 'mυa -wɛ 'a 'lu dapɪa lɛ. -Yɛ -Yusu nɔ: «Ba =wɔɔ lɛ, kɔ, ba -hɪɔ mɛ lɛ, bɔ na!»

-Tɛ -Juukvɛ a ye'munaanyv -yra la -Yusu a 'lula-tɪ
(Matie 26.1-5; Maki 14.1-2; Luku 22.1-2)

⁴⁵'Ke 'le -Juukvɛ =nυ -hɛyɪ, -v di 'le Mari -wɔn, kɔ, -v 'ye dɛ =nυ, -Yusu nu, 'waa 'plɔplɔ kuo -Yusu =wɔv ye. ⁴⁶Kɛɛ, 'ke 'le =nυ -hɛyɪ, -v -ye mu 'le Falisi=tumu a nahuin -wɔn, dɛ =nυ, -Yusu nu, v 'tui =nυ ye. ⁴⁷-Tɛ v 'win, -ye Nyɪsva a -cɔhlɔnpinyv gblakɪ, v kɔ Falisi=tumu a nahuin a -gbɛ 'hɛɛn, v kɔ 'waa 'bie nyɪgblakɪ 'hɛɛn, v da -gboligbo, v nɔ: «-Be' -a di 'klɛɛ nu 'le? -ɛ nue, nahuon -gbo, ɔɔ nu 'ɲmileka-tɔplɪ 'plɔplɔ. ⁴⁸'Bɪa =ba -hɪɔ mɛ lɛ, bɔ 'kɪɛ gbɛɛ 'lu -wɔn, nahuin 'bii dio ye kuo =wɔv, 'plu Romakvɛ a nyɪgblakɪ, v 'mυ 'le di, v 'mυ -a mυ gbatɪ klɛ -ha, -a mυ -gbo, -v mɔ Nyɪsva a 'kagblaka -gbo kɔ -a nɪ dakv 'bii a nyɪgblakɪ.» ⁴⁹'Ke 'le =nυ -hɛyɪ, nahuon =nυ, -ɔ mɔ Kaifv, -ɔ mɔ la 'yɪv =nυ gbo a -cɔhlɔnpinyv a nyɪgblaka, ɔ nɔ: «-Be a 'nɪ yɪɪ -le 'mυ lɛ, ⁵⁰ε nu -tɛɛ, 'ke nahuon -do bɔ 'kv, 'ke 'o -a nɪ dakv 'bii a -ta 'mυ, 'ε -hi 'o -a nɪ dakv 'bii a -gbɛ bu -wɛ gbo.» ⁵¹Sɛyɪ-sɛyɪ, win =nυ, ɔ po, ε 'de 'a -gbɛ a 'lu a lɛ-hiɛɛ. Kɛɛ, -tɛ ɔ 'ya 'yɪv =nυ a -cɔhlɔnpinyv a nyɪgblaka 'mυ, nɛ- nue, Nyɪsva ɔ -tu =nɔ win a -gbɛ wɔn, ɔ nyɪ -tu, -ε mɔ, -Yusu di 'nɪ 'kv, 'ke 'o -Juukvɛ a dakv 'bii a -ta 'mυ. ⁵²ε 'de -Juukvɛɛ -do a -ta 'mυ, ɔ 'dɛɛ bɔ 'kv. Kɛɛ, ɔ di 'nɪ 'kv, 'ke 'o Nyɪsva a 'yuo-plɪ 'bii a -ta 'mυ, -v 'sɛɛ 'klɔ 'bii -gbo ke gbo, -Yusu a -gbɛ, ɔ 'mu lɛ 'kukue, v 'mυ dɛɛ -do 'mυ 'ya.

⁵³Kvɛ 'o -nyɪɔwɔ a -gbɛ 'yie 'mυ gbo, -Juukvɛ a ye'munaanyv -yɪɪ nɪ, 'ke bu 'la -Yusu. ⁵⁴Dɛ a -gbɛ a -tɪ -Yusu ɔ 'nɪnɪ pa 'klɛɛ lele nahuin -hɛyɪ, 'ke 'le -Juukvɛ a 'blugba 'mυ. -Yɛ ɔ kɔ 'a -naagbopv 'hɛɛn, 'ke v mu 'le 'dɪɔ =nυ 'mυ, vɪ Eflaimv daa, v -hi 'le 'dai ti. 'Ke 'le Eflaimv a -gbɛ ke 'mυ, -tɔtɔtɪɔ =nυ, -ɔ nɪ 'le, nahuon =dɛ 'de 'le 'ti.

⁵⁵-Juukvɛ a lɛ'mimre =nυ, vɪ Pakɪ daa, 'a ti 'mυɛɛ yɪɛ. 'Plu lɛ'mimre a -gbɛ, ε 'mυ 'o nyɪɛ, 'blugba =nυ a nahuin 'plɔplɔ mu 'le Jɪrusɛ 'mυ, -ε die nu, dɛ =nυ, v kɔ bu nu, 'plu v 'mυ 'o ye 'sii, 'ke 'o Nyɪsva ye, v 'mue nu, 'plu v 'mυ lɛ'mimre a -gbɛ ke mu. ⁵⁶Nahuin a -gbɛ, vɪ lɛ =mɔ -Yusu. -Tɛ v nɪ 'le Nyɪsva a 'kagblaka a -yaa 'mυ, -ye vɪ wɔn lɛ 'nɪ -gbugba, v nɔ: «-Be 'a nɪ =wɔv nɔ 'nɪ, ɔ di lɛ'mimre ke 'nɪ di?»

⁵⁷Nyɪsva a -cɔhlɔnpinyv gblakɪ kɔ Falisi=tumu a nahuin 'hɛɛn, v =tui o nɪ, -ε mɔ, 'bɪa nahuon =dɛ 'bɔ yii 'o -tɛgbɪ =nυ, -Yusu nɪ 'o, -ye bɔ lee =nυ, -ɛ die nu, v 'muo klɪ.

-Te Mari pluv la -Yusu a bui -dawinni le
(*Matie 26.6-13; Maki 14.3-9*)

12 ¹Nyrɔwu -huonnɔ hie 'le, 'plu -Juukvɛ a le'mimre, -ɛ mɔ Paki, ɛ 'mu 'o nyre, 'ke -Yusu mu 'le Betanidɔ 'mu, ɔ kɔ 'a -naagbopu 'hɛɛn. 'Dɔ a -gbe 'mu, 'ke nahuon -gbo, -ɔ mɔ Lasa nɛ 'le. Lasa a -gbe, nɔ- -Yusu -ha o 'le 'kukunyɔ -heyri, ɔ -ha o 'klɔ. 'Ke ɔ mu 'le Lasa a -gbe -wɔn, ɔ kɔ Lasa a -ɔdayuo nyrɔyuoɔ 'hɔn -nɔ 'hɛɛn, -v mɔ Mari kɔ Matɛ. ²-Te ɔ nyre 'le, 'v pie -nɔ, Matɛ 'v po 'le -Yusu a dididɛ. Lasa bi 'le ye, ɔ kɔ nahuin -ye, nɔ-v de di, v kɔ -Yusu 'hɛɛn. ³Bu 'klɛɛ de di, -ye Mari 'ba 'mu -dawinniyɛ. -Dawinni a -gbe, u po =die 'dɔ. -Te ɔ 'bui 'mu, -ye ɔ plu -Yusu a bui le, 'v nu 'a dɔnɔ 'lu-pupui, 'v 'hran -Yusu a bui le, -dawinni a hunhrɔn 'v 'sɛɛ kayu gbo. ⁴Plu Mari 'mu de a -gbe mu nu, -ye -Yusu a -naagbopuyɔ -ye, -ɔ kɔ 'dɔ mɔ Judia Yisikalio, -ɔ di -Yusu 'a yraanyɔ kwa po, ke ɔ po: ⁵«Aa. De- kɔ -dawinni a -gbe, v 'de plo? -Dawinni a -gbe a 'wliye, ɛ -wɛ 'le bɛ 'ya wɛn -kuannunyɔɔ -do a 'pɛɛwli nɛ, 'ke 'le yakvɛɛ -pu 'kwli 'mu. 'Bia 'bu pli wɛn, -ye -a -wɛ 'le -ba -nyi wɛn 'a 'wliye a -gbe =sɛnyɔ nɛ.» ⁶ɛ 'de bɔ kɔ =sɛnyɔ a wɔli a -ti, bɔ nu le 'puprɛ. Kɛɛ, ɛ 'wɛ -nɔ ye, ɔ mɔ 'yrinyɔ'v nɛ. Nɛ- nue, 'v nu le 'puprɛ. 'ɛ mɔ -tɛɛ, nɔ- mɔ -ke 'waa 'wligbo-tunyo, 'plu 'wli a -gbe, ɔ gble =tu, 'v nyi -ke le 'yri. ⁷Kɛɛ -ye -Yusu nɔ: «-Hɔ mɛ le! De v kɔ bu nu wɛn ti -kɔ 'yri 'n di wɛn 'o 'kuv, ɔ nue kɛ nɛ -dodo. ⁸Ba kɔ 'a yiyie, =sɛnyɔ 'kɛ die nɔ 'a mu -gbahlɔn nɛ. 'Mɛ -ye, ti 'n di nɔ 'a mu -gbahlɔn -hi, ɛ 'de 'klɛɛ lele -huo.»

-Juukvɛ a nyigblaki, vɔ -hva bu 'la la -wɛ Lasa

⁹Tii -do a -gbe 'yri, -Juukvɛ 'plɔplɔ 'wɛn nɛ, 'ke -Yusu nɛ 'le Betanidɔ 'mu, 'v mu 'le. ɛ 'de -Yusu a 'yiye-tu -do, v 'de 'le mu. Kɛɛ, v mu -wɛ 'le -le, -ɛ die nu, v 'mu -wɛ Lasa 'ye, -Yusu -ha o 'le 'kukunyɔ -heyri, ɔ -ha o 'klɔ. ¹⁰-Ye Nyɔsɔ a -cɔhlɔnpinyɔ gblaki -yri nɛ, 'ke bu 'la -wɛ Lasa, ¹¹-ɛ nue, nɔ- kɔ -tu nɛ, -Juukvɛ 'plɔplɔ 'v kuo -Yusu =wɔ ye, 'v 'kee nyigblaki a -gbe a -wɔnnaale.

-Te -Yusu 'ya la Jrusredɔ 'mu
(*Matie 21.1-11; Maki 11.1-11; Luku 19.28-40*)

¹²-Te -nyre cɛ le, -ye nahuin -nɔ, -v di Paki a le'mimre ke, v 'wɛn nɛ, -ɛ mɔ, -Yusu di 'mu di Jrusredɔ. ¹³-Ye v 'bɛ yuohran, 'v 'blo kwa le, 'v -ti 'dɔ 'mu, 'v mu -Yusu ye 'mu 'bɛ wɔn, 'v 'le win 'yaa, v nɔ: «-Na 'wio, -mɔ -nɔ, -ɔɔ 'le di, 'ke 'le 'kukunyɔ a 'dɔ 'kwli 'mu. Nyɔsɔ bɔ nu -mu -hapɔɔɛ 'mu. Ba 'ye kɛ, Yisraekvɛ a bodɔ, nɔ-ɔ 'le di. Ba nɛ -ba bɔɔ.» ¹⁴'Ke 'kasrayɔ =de nɛ 'o. Nɔ- kɔ ke -Yusu 'ya 'o, -ɛ 'wɛ -nɔ ye, -tɛ Nyɔsvacrɔnɛ, ɛɛ la 'a =tutue nu, -ɛ mɔ:

¹⁵«Sion (Jrusɛ) 'mu a nahuin,

a ni pi 'le huannu.

Ba 'ye ke, 'a ni bodi, nɔ-ɔ 'le di.

Nɔ- ni 'o 'kasrayu ke gbo.»

16-Ye ti a -gbe 'yri, -tɔplɛ =nu, -Yusu, ɔ kɔ nahuin 'hɛɛn, uɔ nu, 'a -naagbopu 'ni yrii -le 'mu le. Kɛɛ, ti =nu -kɔ 'yri -Yusu mu 'le yakɔ 'mu, 'ke 'le -ti a 'yi'buaale 'kwli 'mu, ɪ bi 'le =nu 'mu 'kwli, -ɛ mɔ, 'ɛ mɔ -tɛɛ, -tɛ Nyɪsvacruiɛ, ɛ nu la 'a -tutue, kɛ'ɛ ni, nahuin =nu, uɔ o 'a nunue nu.

17-Tɛ -Yusu le o Lasa, 'ke bɔ 'hri 'klɔ, bɔ -hɔn 'le 'dɛɛ wɔn 'mu, nahuin 'plɔplɔ 'ye o dɛ a -gbe, 'u mu o, 'u le o nahuin -ye dɛ =nu, -Yusu nu. 18-Nɛ-nue, nahuin -ni wen 'u dio 'klɛɛ ye 'mu 'bɛ wɔn, -ɛ nue, u 'win o ni, -ɛ mɔ, -Yusu nu o 'ɲmilekadɛ a -gbe ni. 19-Ye Falisi=tumu a nahuin =nu, -u ni 'o, u -mɛ -ye, ke u yɛ pupo, u nɔ: «A nye 'ni 'ye, nahuon -gbo, ɔ -hi -a mu wɔn. Nahuin 'bii nyo -wɔn 'ni kɔɛ.»

Glekukɔ -ye, u -hua bu yi wen -Yusu

20-Juukɔɛ a le'mimre a -gbe a ti 'yri, -tɛ nahuin mu 'le Jrusɛdɔ 'mu, 'ke bu da Nyɪsva, 'ke 'le nahuin a -gbe -hɛyri, 'ke Glekukɔɛ ni 'le. 21-Nahuin a -gbe, nu- mu 'o Filipu 'huɪn 'mu, -ɔ mɔ -Yusu a -naagbopuyu -ye, -ɔ kɔ 'le Bɛtɪsaidadɔ 'mu, 'ke 'le Galilebɔgbɔ 'mu, u nɔ: «Nyɪbeyu, -aa -hua -ba yi wen -Yusu.» 22-Ye Filipu a -gbe, ɔ mu ni, 'ɔ =tɪ 'a 'bɛ Adre ye, u 'hɔn a -gbe 'u bibi ke, 'u mu, 'u =tɪ -Yusu ye. 23-Ye -Yusu nɔ: «Ti nyre 'o =o, -ɪ kɔ 'yri 'mɔ -gbo, -ɔ mɔ -tɔnahuin 'bii a Nahuon, Nyɪsva di 'o 'mu -ti a 'yi'buaale -nyee. 24-Bo pue =gblaye a dɛ ye. =Gblaye a -gbe 'bɛ 'dɛ -tɔtɔ le 'tɔ, ɛ 'ni =ga -le ni, -ye ɛ 'die 'le -wɛ bɛ po 'hlɛ, kɛɛ, ɛ -do, nɛ- di 'o ni. Kɛɛ, 'bia 'bɛ 'tɔ -tɔtɔ le, ɛ di 'ni =ga, ɛ 'mu 'hlɛ po. =Gblaye a -gbe a =giga, ɛ 'wɛ -nɔ 'kukɔɛ ye. 'Na -gbe, 'n 'wɛ -nɔ =gblaye ye. 'N kɔ =bo 'kɔ, 'dai nahuin 'mu 'klɔ yrayɔ kɔ, -ɔ 'nɪ -wɛ 'le. 25-Ye 'klɛɛ, nahuon 'bɔ ni 'o, 'bɔ 'dɛ -wɔn -wɛ, 'ke bɔ 'kɔ, 'na =wɔl a yekuolɛ a -ti, ɔ 'dɛɛ bɔ kɔ 'klɔ yrayɔ, -ɔ 'nɪ -wɛ 'le. Kɛɛ, nahuon 'bɔ ni 'o, 'bɔ -wɛ -wɔn, 'ke bɔ 'kɔ, -ɛ nue, ɔ mɔ 'na nahuon ni, ɔ di kɔ 'klɔ yrayɔ, -ɔ 'nɪ -wɛ 'le. 26-Bia nahuon 'bɔ -hua bɔ nu 'na -kuan, -ye ɔ blɛ ye bɔ naa 'mu -wɔn, -tɛgbi 'nu 'o muu, ɔ kɔ bɔ muu -wɛ 'o, -bɛtɪ bɔ di 'kɔ. 'ɛ ni nahuon 'bɔ ni 'o, 'bɔ 'na -kuan nu, 'na Bu Nyɪsva, nɔ- dio -ti a 'yi'buaale -nyi.»

-Yusu -tu 'a 'kukɔɛ a -ti

27«-Tɛ ti ni le 'mu -gbo, 'na -hihiu hren 'mu -wɔn. -Bɛ' 'n di 'klɛɛ 'na Bu ye po 'le? =Bɛ kɛ =bo po: 'Na Bu Nyɪsva o, nue, =svɛ'yeti, -ɪ di 'le di, bɪ hren 'mu -wɔn. 'Uɔn, 'ni po =le le, -ɛ nue, =svɛ'yeti =nu, ni- 'mu 'le wɔn naa. Nɛ-kɔ -ti 'ni di nɔ 'klɔ -gbo ke. 28-Kɛ 'n di po: 'Na Bu o, nue, =mu -ti a 'yi'buaale kɔ.» Bɔ po 'klɛɛ le, -ye Nyɪsva a win -hɔn 'le yakɔ 'mu, 'u le po: «'N nue ni -dodo, 'na -ti 'ɪ kɔ -ti a 'yi'buaale, 'plu 'mue lele nu.»

29-Nahuin =nu, -u ni 'o, u 'wɔn win a -gbe ni, u nɔ: «-Tɛɛ ni, -ɛ ma.» =U -ye nɔ: «Nyɪsva a leleenɔ -yee ni, -ɔ 'prɛ.» 30-Kɛɛ -ye -Yusu nɔ: «ɛ 'dɛ 'na -ti, win =nu, ɪ

'de pue, kɛɛ, 'a mu kɔ -tu ni. ³¹Ti nyre 'o =o, -ɪ kɔ 'yri Nyɪsua di 'o 'klɔ -gbo ke a nahuin -bati lɛ poo. -Tɛ ti ni lɛ 'mu -gbo, Nyɪsua di 'klɔ -gbo a nyɪgblaka Satan gbata ke 'nɪ -ha. ³²Mɛ -ye, ti -nu -kɔ 'yri v di 'o 'mu ye 'mu 'baa, 'ke 'o tu 'yie 'mu, 'mu -tutu -wɔn hren, 'n die 'nɪ nu, nahuin 'bii, v 'mu 'mu ye 'mʊɛɛ.» ³³Kukʊɛdu -nu, ɔ di 'kʊ, nɛ- ɔ -hɛn 'nyrɛ, ɔ nu lɛ 'pʊprɛ.

³⁴-Ye kɛ nahuin -nu, v nyo ye po, v nɔ: «Ke 'le Nyɪsua a teteicrunɛi 'kwli 'mu, v 'crɪɛ la nɪ, -ɛ mɔ, Waanyɔ -nu, Nyɪsua po la lɛ, ɔ di la -a mu ye ya, ɔ di hie 'klɔ. Dɛ- kɔ -tɪ, -mɛ -ye, -nu lɛ po, -ɛ mɔ, v di nahuon -nu, -ɔ mɔ -tunahuin 'bii Nahuon 'mu 'ba ye, 'ke 'o tu 'yie 'mu, ɔ 'mu -tutu -wɔn hren? Nahuon tio- mɔ 'klɛɛ -tunahuin 'bii a Nahuon a -gbɛ 'le?» ³⁵-Ye kɛ -Yusuu -nu ye po, ɔ nɔ: «Kɛ -nyrɛ 'kɪɛ nɪɛ nɔ 'a mu -gbahlɔn, 'ke 'le ti gbi 'kwli 'mu. Ba na -nyrɛ a -gbɛ 'mu, -tɛ ɛ 'kɪɛ nɪɛ nɔ 'a mu -gbahlɔn, -ɛ die nu, gbɪgbɪyri 'nɪ -han 'a mu 'mu gbo 'ta, -ɛ nue, nahuon -nu, -ɔ gbɪgbɪyri -heyri na, -tɛgbi ɔɔ 'o muu, ɔ 'de 'o yii. ³⁶'A -tɪ, ba kuo -nyrɛ -nu =wɔ ye, -tɛ ɛ 'kɪɛ nɪɛ nɔ 'a mu -gbahlɔn, -ɛ die nu, a 'mu nahuin -nu 'mu 'ya, -vɔ -nyrɛ 'mu na.»

-Juukʊɛ, v 'de -Yusu =wɔ ye kuo

-Tɛ -Yusu -wɔ -tɪ -nu a =tutue -wɔn, -ye ɔ hren -nu -wɔn, ɔ -hlu 'yi ke. ³⁷-Hapʊkɔ, ɔ nu 'ɲmileka-tɔplɪ, 'ɪ -huo, kɛɛ, nahuin, v 'dio =wɔ ye kuo.

³⁸Dɛ a -gbɛ, ɛ mue -wɔn 'lu, -ɛ die nu, -tɪ -nu, Nyɪsua a winwɔn-henyɔ Esai =tu la, ɪ 'mu nue. -Tɪ a -gbɛ, Esai =tu la, nɪ- gbo:

«Nyɪsua o, -tɪ -gbo, -aa =tu, nahuon tio- pui -tɛɛ?

Nahuon tio- yrii -na 'klɪkɛnɪɛ 'le?

ɛ 'de 'a nahuon =de kɔ.»

³⁹Esai a -gbɛ, ɔ =tui la -wɛ nɪ, -tɪ kɔ -tɪ v 'die 'le -wɛ bu kuo -Yusu =wɔ ye. Kɛ ɔ po:

⁴⁰«Nyɪsua sua 'waa 'yii nɪ,

-ɛ die nu, v 'nɪ -han dɛ lɛ yrii,

kɔ, ɔ nue, 'waa =wɔ 'tɪ 'gboklo 'mu,

-ɛ die nu, v 'nɪ -han -tɪ 'mu lɛ yrii.

'ɛ mɔ -tɛɛ, 'bɪa 'bʊv wɛn -tɪ 'mu lɛ yrii,

v dio wɛn ye 'nɪ 'mʊɛɛ,

-ɛ die nu, ɔ 'mu wɛn waa.»

⁴¹Esai a -gbɛ, ɔ =tui la nɪ, -ɛ nue, ɔ 'ye la -Yusu a -tɪ a 'yi'buaalɛ nɪ, ɔ =tu la -Yusu a -gbɛ a -tɪ.

⁴²Mɔ =betɪ Esai bɔ nu lɛ 'pʊprɛ, -Juukʊɛ a ye'munaanyv 'plɔplɔ, v kuo -wɛ -Yusu ye =wɔ. Kɛɛ, v 'di =tu, 'ke 'o nahuin ye, -ɛ nue, vɔ pɪ Falisi-tumu a nahuin a huannv, 'ke bu blv lɛ, 'ke 'le Nyɪsua a kayuo gbo. ⁴³U nye 'nɪ -hɪa, 'ke nahuin bu baa -nu, 'ɛ -hi 'o 'ke Nyɪsua bɔ baa -nu.

Nahuin -nu, -v 'nɪnɪ po -Yusu a wintɛ nɪa ye gbo, nu- -bati di klɪ

⁴⁴-Ye -Yusuu 'le win 'nɪ 'yaa, kɛ ɔɔ nahuin ye po, ɔ nɔ: «Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo 'mu =wɔ ye, ɛ 'de 'n -do, ɔ 'de 'mu =wɔ ye kuo, kɛɛ, ɔ kuo -wɛ 'na

Bu ye =wlv, ɔ lee nɔ 'mv 'klɔ -gbo ke. ⁴⁵Nahuon 'bɔɔ 'mv 'ye, -ye ɔɔ -wɛ 'na Bu 'nɪ 'ye, ɔɔ lee nɔ 'mv 'klɔ -gbo ke. ⁴⁶'N di nɔ 'klɔ -gbo ke nɪ, -ɛ 'we =nɔ -nyrɛ ye, -ɛ die nu, 'ɛ nɪ nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo 'mv =wlv ye, ɔ 'nɪ -han 'le gbigbiyɪrɪ -hɛyɪrɪ nɪ. ⁴⁷Nahuon 'bɔɔ 'na wintɛ 'wɔn, 'bɔ 'nɪnɪ =tɪ 'o, 'ɛ 'de 'mɔ, 'n 'deɛ =bo puo -bati lɛ, -ɛ nue, 'n di 'le -lɛ, 'ke =bo waa nahuin. 'N 'de 'le di, 'ke =bo puu -bati lɛ. ⁴⁸Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ bla 'mv ye, kɔ, 'bɔ 'nɪnɪ po 'mv nua ye gbo, -ye 'lele'bɔɔ-nyrɔwɔ 'mv, -bati dio 'nɪ kɪ, -ɛ nue, ɔ 'de 'na wintɛ nua ye gbo po. ⁴⁹'E mɔ -tɛɛ, 'ɛ 'de 'le 'na 'klu -do 'kwli 'mv, 'n 'de 'le nahuin tɔɔ, kɛɛ, 'na Bu =nv, ɔ lee nɔ 'mv 'klɔ ke, nɔ- le 'mv -tɪ =nv, 'n kɔ =bo tɔɔ. ⁵⁰'N yie nɪ, -ɛ mɔ, -tɪ =nv, ɔɔ -hɔa =bo tɔɔ nahuin, nɪ- nye nu, nahuin 'bɔ 'klɔ yrayrɔ =nv kɔ, ɔ 'nɪnɪ -wɛ 'le. Nɛ- nue, -tɪ =nv, 'na Bu le 'mv, 'ke =bo tɔɔ nahuin, ɪ -do, nɪ- 'nɪ =nv tɔɔ.»

-Tɛ -Yusu yɪa la 'a -naagbopu a buɪ lɛ

13 ¹E hie 'le -nyrɔwɔɔ -do, 'plu -Juukɔɛ a lɛ'mimre, -ɛ mɔ Pakɪ, 'ɛ 'mv 'o nyre. -Yusu yie nɪ, -ɛ mɔ, tɪ nyre 'o =o, 'ke bɔ -hɔn nɔ 'klɔ -gbo ke 'mv, bɔ mu 'le 'a Bu Nyɪsɔa -wɔn. Nahuin =nv, -v mɔ 'a nahuin, kɛ nɔ 'klɔ -gbo ke, ɔ nɔv 'mv nɪ tɪ a pɛpɛ, kɔ, ɔ 'cipi 'o 'waa 'munvɛlɛ.

²-Wise, -Yusu kɔ 'a -naagbopu 'hɛɛn, 'ke v nɪ 'o dɛdiɪlɛ 'mv. 'Plu v 'mv dɛ mu di, 'ɛ 'de kayu a 'mv-henyɔ kɔ, -bɔ yɪa 'waa buɪ lɛ, -ɛ 'we =nɔ ye, -tɛ -Juukɔɛ 'a nunue nu. 'Plu v 'mv dɛ mu di, -ye 'kuo -hɔn a nyɪgblaka Satan, ɔ 'prɛɛ 'le Judɪa Yisikaliɔ -wɔn, ɔ mɔ Simɔ a 'yu, 'ke bɔ po -Yusu 'a yɪaanyu kwa. ³-Yusu a -gbɛ, ɔ yie nɪ, -ɛ mɔ, Nyɪsɔa -nyɪ =nɔ 'kɪ, 'ke bɔ kɔɔ -tɔplɪ 'bii win ke, 'ɔ yie -wɛ, -ɛ mɔ, 'ke ɔ -hɔn 'le Nyɪsɔa -wɔn 'mv, kɔ, 'ɔ kɔ bɔ -hɔn -wɔn, ɔ 'mv 'le =nɔ -wɔn mu. ⁴-Hapukɔ, 'ɔ yɪ -tɔplɪ 'bii a -gbɛ, kɛɛ, ɔ 'ba 'mv ye, 'ɔ -hɛ 'a 'luyewlawlv, 'ɔ 'ba -ploodanv 'mv, 'ɔ kluu -bubui ke, ⁵'ɔ po 'le 'nie 'pohlɔ wɔn, 'ɔ -tɔa 'a -naagbopu a buɪ a lɛyɪra gbo. 'Bɔ yɪa nahuon -do a buɪ lɛ, -ye ɔ nu -ploodanv =nv, ɔ klu wen -bubui ke, 'ɔ nyo buɪ lɛ 'hran. ⁶Nɛ- ɔ nu -nunɪ, 'ɔ nyre 'o Simɔ Piɛlɪ 'hɔn 'mv. -Tɛ ɔ nyro 'klɛɛ 'o 'hɔn 'mv, -ye Simɔ Piɛlɪ nɔ: «Kukɔnyɔ, =be -mɔɔ 'na buɪ lɛ mu yɪa?» ⁷-Ye -Yusu nɔ: «Dɛ -gbo, 'nɪ nu, -tɛ tɪ nɪ lɛ 'mv -gbo, =nɪ yɪɛ -lɛ 'mv lɛ, kɛɛ, 'ke 'le ye 'mv, -n die 'mv lɛ 'nɪ yɪɪ.» ⁸-Ye Piɛlɪ nɔ: «Gbegbe, -n 'deɛ -bo yɪa 'na buɪ lɛ.» -Ye -Yusu nɔ: «'Bɪa 'nɪ 'de -na buɪ -gbo lɛ yɪa, -n 'deɛ -bo 'yɪa 'klɛɛ lele 'na nahuon 'mv.» ⁹-Ye Simɔ Piɛlɪ nɔ: «'Bɪa 'bɛ nɪ lɛ 'mv, 'ɛ nɪ 'yɪa 'le 'na buɪ -do 'mv, kɛɛ, yɪa -wɛ 'mv kwa lɛ, kɔ, yɪa -wɛ 'na 'lu lɛ.» ¹⁰-Ye -Yusu nɔ: «Nahuon 'bɔ -plo, 'bɔ na lɛ dɛ gbi, ɔ 'de kɔ bɔ -plo lele, 'bɛ 'de bɔ yɪa 'a buɪ lɛɛ -do, -ɛ nue, ɔ 'wɔ 'le -lɛ 'bii. A -mɛ -ye, a 'wɔ 'le -lɛ. Kɛɛ -ye 'ɛ 'de a 'bii, a 'de 'le 'wɔ.» 'E 'we =nɔ ye, 'waa 'oyɛ'siɪlɛ, 'ke 'o Nyɪsɔa ye, nɛ- kɔ -tɪ -Yusu =hɛn 'nyrɛ. ¹¹ɔ yɪ nahuon =nv nɪ, 'ke 'le =nv -gbahlɔn, ɔ di =nɔ 'a yɪaanyu kwa po. Nɛ- nue, 'ɔ po wen lɛ: «'E 'de v 'bii, v 'de 'le 'wɔ.»

¹²-Tɛ ɔ -wɔ 'waa buɪ a lɛyɪra -wɔn, -ye ɔ pue lele 'a 'luyewlawlv nɪ, 'ɔ nɪ lele gbo, 'ke 'o dɛdi-tuoo -do =nv ke, ɔ nɔ: «Dɛ -gbo, 'n nu 'a mv 'mv, =be dɛ

-gbo, ε =hen 'nyre, a yree 'mu le? ¹³Baa 'mu da, ke aa po: Tɔɔnyɔ kɔ Kɔkɔnyɔ 'heɛn. 'Plu -ye, -ti a -tɛɛ aa =tu, -ε nue, 'ε mɔ -tɛɛ, 'mɔ mɔ Tɔɔnyɔ, kɔ Kɔkɔnyɔ 'heɛn. ¹⁴A -ti o, -tɛ mɔ -gbo, ɔ mɔ 'a nɪ Kɔkɔnyɔ kɔ 'a nɪ Tɔɔnyɔ 'heɛn, 'n nu, 'nɪ =tɔ 'le 'n dɔɔnɔ, 'nɪ yra 'a mu buɪ le, 'a nɪ -gbɛ, ke ba nu, ba =tɔ -wɛ 'le 'a nɪ dɔɔnɔ, a 'mu -wɛ buɪ le yɪyɪra. ¹⁵N tɛ 'a mu nɪ, -ε mɔ, 'n =tɔ 'le 'n dɔɔnɔ nɪ, 'nɪ -hɛ 'a nɪ 'mu-hɛnyɔ, -ε die nu, dɛ -gbo, 'n nu 'a mu 'mu, a 'mue -wɛ 'mu nunu. ¹⁶Nu 'a mu 'nɪ le -tɛɛ, ε 'dɛ -kvannunɔ =dɛ kɔ, -bɔ di 'o 'a 'masɛ 'lu ye nɪ. ε 'dɛ -wɛ lɛleenɔ =dɛ kɔ, -bɔ di -wɛ 'o nahuon -gbo, ɔ lee =nɔ 'lu ye nɪ. ¹⁷A -tɪ o, a yie 'klɛɛ nɪ. 'Bɪa 'baa le 'a nunue nu, -ye a di kɔ plɔ a bleɛɛ.

¹⁸ε 'dɛ a 'bii, 'n 'dɛ 'a mu 'nyre =hen. Nahuin =nu, 'n -ha 'le du 'mu, 'ke bu 'ya 'na nahuin 'mu, 'n yiu nɪ. Kɛɛ, -tɪ =nu, v 'cru la, 'ke 'le Nyɪsɔacrɪnɪɛ 'kwli 'mu, ε blɛ ye bɪ mue 'lu -wɔn. -Tɪ a -gbɛ, nɪ -gbo: Nahuon -gbo, ɔ kɔ 'mu 'heɛn, -v 'nyra 'le dabu dɛdihuoo -do wɔn, nɔ -hɛ 'na yraanyɔ. ¹⁹N nyi 'a mu ye 'nɪ =tu -dodo, 'plu ε 'mu 'o nyre, -ε die nu, ti -kɔ 'yri ε di 'o nyre, a 'mu 'mu =wɔ ye kuo, -ε mɔ, 'mɔ mɔ nahuon -gbo, Nyɪsɔa lee nɔ -tɔtɔ ke. ²⁰Nu 'a mu 'nɪ le -tɛɛ, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ 'ble 'na lɛleenɔ kwa, ε 'wɛ =nɔ ye, 'mɔ nɪ, ɔ 'ble kwa. Kɔ, nahuon 'bɔ 'ble 'mu kwa, ε 'wɛ =nɔ ye, 'na Bu Nyɪsɔa 'a nɪ, ɔ lee 'mu, nɔ - ɔ 'ble kwa.»

-Yusu nɔ 'nɪ, Judia dio kwa po 'a yraanyɔ
(Matie 26.20-25; Maki 14.17-21; Luku 22.21-23)

²¹'Plu -Yusu 'mu win a -gbɛ mu po, -ye 'a =wɔ 'mɛ gbo 'dɔ. Kɛ ɔɔ 'a -naagbopɔ ye po, ɔ 'dɛ =nu dɛ =dɛ 'yi ke -hli, ɔ nɔ: «'Nu 'a mu 'nɪ le -tɛɛ, nahuon nɪ nɔ 'a mu -heyri. Nɔ- di 'mu 'na yraanyɔ kwa po.» ²²-Ye v 'nɪ 'yiye. Nahuon tɪo- -Yusu =hen 'nyre, 'ke 'le =nu -heyri, v 'dio yi. ²³-Naagbopɔyɪ -ye nɪ 'o, -Yusu nɛ 'mu -tɛɛ, nɔ- nɪ 'o -Yusu 'hɔn 'mu gbo. ²⁴Nɔ- Simɔ Piɛl nu -jie, ɔ le, bɔ =gba -Yusu wɔn, nahuon tɪo- -Yusu =hen 'nyre, ²⁵-naagbopɔyɪ a -gbɛ ɔ 'prɛɛ 'le -Yusu nɔ 'mu, 'ɔ =gbɔ wɔn, ɔ nɔ: «Kɔkɔnyɔ, nahuon tɪo- -n =hen 'nyre 'le?» ²⁶-Ye -Yusu =tuo -wɔn, ɔ nɔ: «'Flɔɔ=tɔ -gbo, 'n di 'le 'yanu -wɔn 'nyra, nahuon, 'n dio -nyi, nɔ-ɔ nɪ,» ɔ 'ba 'flɔɔ=tɔ 'mu, 'ɔ 'nyrɔ 'le 'yanu -wɔn, 'ɔ -nyo Judia, ɔ mɔ Simɔ Yisikalio a 'yu. ²⁷'Plu Judia 'mu 'flɔɔ=tɔ a -gbɛ mu di, -ye Satan kɔ ke win 'bii. Kɛ -Yusu nyo 'klɛɛ ye po, ɔ nɔ: «Po 'le 'klɪ le, dɛ -n kɔ -bɔ nu, =mue nu!» ²⁸Nahuin 'bii, -v nɪ 'o dɛdi-tuoo -do a -gbɛ ke, ɔ =dɛ 'di 'mu le yrii, -tɪ kɔ -tɪ -Yusu ɔ nu le 'pɔprɛ. ²⁹-Tɛ Judia 'ya la 'wligbo=tunɔ 'mu a -tɪ, =v -ye nɔ 'nɪ, -Yusu lo nɪ, 'ke bɔ mu le'mimre a dididɛ =nu -tɔ, =v -ye nɔ 'nɪ, -Yusu lo nɪ, 'ke bɔ -ha 'le 'wli, bɔ -nyi =sɛnyɔ. ³⁰-Tɛ Judia -wɔ 'klɛɛ 'flɔɔ=tɔ a -gbɛ le, -ye tii -do a ti 'yri, ɔ bi 'le 'mu -patu, 'ke 'le gbɪgbɪyɪ 'mu.

-Tɛ -Yusu -nye la 'a -naagbopɔ tɛtɛbu yrayɪv

³¹-Tɛ Judia bi 'klɛɛ 'le -patu 'mu, -ye kɛ -Yusu 'a -naagbopɔ ye po, ɔ nɔ: «-Tɛ ti nɪ le 'mu -gbo, 'mɔ -gbo, ɔ mɔ -tɔnahuin 'bii a Nahuon, 'na -tɪ a

'yi'buaale di 'mu bi pepe'. -Ye 'n die 'ni nu, nahuin 'mu -we Nyisva a -ti a 'yi'buaale 'ye. ³²'Bia 'ni nu de a -gbe, -ye Nyisva die lele 'ni nu, nahuin 'mu 'na -ti a 'yi'buaale 'ye. O -we le ke 'a nunue. O di 'mu -nyi -hapugbonule, 'ke 'le =no 'huin 'mu. ³³'Na 'yuo o, ti =nu, 'n 'kie die 'o 'a mu 'huin 'mu -hi, i 'de 'klæ lele -huo. A di 'mu le 'ni =mɔ. Kæ, -ti =nu, 'n =tu o -Juukve a ye'munaanyu ye, ni- 'nu -we 'a mu ye mu =tu. -Ti a -gbe, i ni- -gbo: -Tegbi 'nu 'le mu, a 'de 'le mumue -we. ³⁴'Nu 'a mu -nye tetebo yrayru. Tetebo a -gbe, nu- -gbo: Ba nunve 'mu. -Te 'n nu 'a ni 'munvele, ke'e ni, a ko ba nu -we 'mununvele. ³⁵'Bia 'ba nunve 'mu, -ye nahuin 'bii, u die 'ni yrii, -e mɔ, 'a mu mɔ 'na -naagbopusu ni.»

-Te -Yusu le la Piel, -e mɔ, Piel a -gbe, o di 'ni =tu, -e mɔ, o 'dio yi
(Matie 26.31-35; Maki 14.27-31; Luku 22.31-34)

³⁶-Ye Simo Piel -gbo wlon, o no: «Kukonyo, -be' -nu ye mue 'le?» -Ye -Yusu =tuo -won, o no: «-Te ti ni le 'mu -gbo, -tegbi 'nu 'le mu, -n 'de 'le 'na -wonkukue -we. Kæ, ti di 'o 'ni nyre, -i ko 'yri -n di 'o 'mu -won kœe.» ³⁷-Ye Piel no: «Kukonyo, 'n -we -won, 'ke =bo -ha 'na -hunhlun, 'ke 'o -na -ta 'mu. De- nue, =ni ple, -te ti ni le 'mu -gbo, 'n 'de 'le -na -wonkukue -we 'le?» ³⁸-Ye -Yusu no: «=Be 'e mɔ -tæ, -n -we -won, 'ke -bo -ha -na -hunhlun, 'ke 'o 'na -ta 'mu? 'Nu -mu 'ni le, 'plu hape 'mu ke -nyre mu da, -n di nu 'a -tuuwu ta, -e mɔ, -n 'de 'mu yi.»

-Yusu, no- mɔ 'hru =nu, -vu 'le Nyisva -won mu

14 ¹-Ye ke -Yusu =nu ye po, o no: «A ni =wlu ni bi 'le -hlun. Ba kuo Nyisva =wlu ye, a 'mu -we 'mu =wlu ye kuo. ²Gbonulei -huo 'le 'na Bu -won. 'Nu 'ni mu, 'mu 'a ni gbonule -won -wo. 'Bia 'be 'de wen -ti a -tæ, 'n 'dee =bo =tui wen 'a mu ye. ³'Bia 'ni mu, 'ni -wo 'a ni gbonule -won, -ye 'n di 'le lele 'ni di, 'mu 'a mu gba, -e die nu, -tegbi =nu, 'n ni 'o, a 'mu -we 'o ni. ⁴A yi 'hru =nu ni, nahuon di na, -tegbi =nu, 'n ni 'le, o 'mu 'le nyre.» ⁵-Ye ke Toma, o =no ye po, o no: «Kukonyo o, -tegbi =nu, -nu 'le mu, -a 'de 'le yii. -Be' -a -we 'le -ba nu 'klæ 'a 'hru a yiyie 'le?» ⁶-Ye -Yusu =tuo -won, o no: «'Na -gbe, 'mɔ mɔ 'hru =nu, 'mɔ mɔ -we -ti a -tæ, ko, 'mɔ mɔ -we 'klɔ yrayru. E 'de nahuon =de ko, -bo mu 'le 'n Bu -won, -bo 'de 'le 'mu naa. ⁷'Bia 'ba yi 'mu, -ye a yi -we 'n Bu ni. Kue 'klæ mɔ gbo, a yio ni, 'a 'yo -we.» ⁸-Ye Filipu no: «Kukonyo o, o =no -a mu -na Bu. =Ni tɔ =a mu, -ye -a di ko plo a bleele.» ⁹-Ye -Yusu =tuo lele -won, o no: «Filipu o, -te a ko 'mu 'heɛn, -a bibi la 'huin 'mu, e -wlen gbo, 'plu -n 'kie 'dee 'mu a yie. Nahuon 'bo 'ye 'mu, -ye o 'ye 'na Bu ni. De- ko -ti =nu 'klæ le po, =bo o =a mu 'na Bu? ¹⁰=Be =ni pui =le -tæ, -e mɔ, 'n ko 'na Bu 'heɛn, -a -mve ni, -a 'we =no nahuon -do ye? -Ti =nu, 'nu a 'bii ye =tu, i 'de 'na -gbe a 'lu a le-hiele, kæ, 'na Bu a 'lu a le-hiele'e ni. No- ni 'le 'mu ke 'mu, o =le 'mu 'mu naa, o =kuan nu. ¹¹-Ti -gbo, 'nu =tu, -e mɔ, 'n ko 'na Bu 'heɛn, -a -mve ni, -a 'we

-nɔ nahuoon -do ye, ba pui -tɛɛ. 'Na pupowin, 'bɪ 'die 'le -wɛ bɪ nue, ba po -tɪ a -gbɛ -tɛɛ, -ye 'na nunu-tɔplɪ, nɪ -bɪ nue, ba pui -tɛɛ. ¹²'Nu 'a mu 'nɪ le, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kuo 'mu =wɔ ye, -ye nunu-tɔplɪ -gbo, 'nu nu, ɔ di -wɛ 'nɪ nu. 'Plu -ye, nunu-tɔplɪ =nu, ɔ di nu, ɪ di 'o 'n nɪnɪ 'mu 'nɪ -hi 'dɔ, -ɛ nue, 'ke 'nu 'le 'na Bu -wɔn mu, -ɛ die nu, ɔ 'mu 'na nahuin =nu 'klɪ -nyi, 'ke bu nu 'a -kuan. ¹³-Tɔplɪ 'bii =nu, a di -hwa, 'ke 'le 'na 'du 'kwli 'mu, 'n di 'nɪ nu, -ɛ die nu, 'mɔ -gbo, ɔ mɔ Nyɪsua a 'Yu, 'mu nahuin 'na Bu a -tɪ a 'yi'buɔba tɔɔ. ¹⁴'Bia 'baa dɛ -hwa, 'ke 'le 'na 'du 'kwli 'mu, 'n die 'nɪ nu.»

-Tɛ -Yusu le la 'a -naagbopu, -ɛ mɔ, Nyɪsua a -Hihiu di 'o -nu ke 'mu 'nɪ nɪ

¹⁵-Ye ke -Yusuu lele 'a -naagbopu ye po, ɔ nɔ: «'Bia 'ba nɛ 'mu 'mu, a di 'o 'na tetei 'nɪ =tuu. ¹⁶Ti =nu -kɔ 'yri 'n di 'le 'n Bu Nyɪsua -wɔn mu, 'n dio le 'nɪ 'batɪ, 'ke bɔ ya 'a mu nahuon -ye ye, 'ke 'o 'na -ta 'mu. Nahuon a -gbɛ, nɔ-mɔ Nyɪsua a -Hihiu, -vɔ -tɪ a -tɛɛ =tu. Nu- di 'a mu 'mu -hɛ, v 'mu 'o 'a mu ke 'mu nɪ ti a pepɛ. ¹⁷Klɔ ke a nahuin, -v 'de Nyɪsua yi, -Hihiu a -gbɛ, v 'dɛɛ bu nɪ 'o -nu ke 'mu, -ɛ nue, nahuin a -gbɛ, v 'dɛɛ bu yruu, 'plu v 'nɪ -mɛɛ -le le, 'ke bu yiu. A -mɛ -ye, a yi Nyɪsua a -Hihiu a -gbɛ nɪ, -ɛ nue, Nyɪsua a -Hihiu a -gbɛ, 'ke v nɪ 'le 'a mu -gbahlɔn, kɔ, v 'mu 'o -tado 'a mu ke 'mu nɪ.

¹⁸'N 'dɛɛ =bo hie 'o 'a mu gbo, ba 'ya -do 'mu. Kɛɛ, 'nɪ mu, 'n di 'le lele 'nɪ di, kɛ nɔ 'a mu -gbahlɔn. ¹⁹Ti -de 'de 'le hie, 'klɔ ke a nahuin 'mu 'na 'yiye 'kee. Kɛɛ, a -mɛ -ye, a di 'mu 'nɪ 'ye, -ɛ nue, 'n nɪ 'klɔ, 'a nɪ -gbɛ, 'a di -wɛ 'klɔ nɪ. ²⁰-Nyɔwɔ a -gbɛ 'bɔ nyre 'o, -ye a die 'mu le 'nɪ yrii, -ɛ mɔ, 'n kɔ 'na Bu 'hɛɛn, -a -mɛɛ nɪ, -a mu mɔ -tɔnahuoon -do, kɔ, a kɔ 'mu 'hɛɛn, -a -mɛɛ -wɛ nɪ, -a mu mɔ -tɔnahuoon -do.

²¹Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ 'ble 'na tetei kwa, kɔ, 'bɔ nyi 'o =tuu, nahuon a -gbɛ, nɔ-ɔ nɪ, ɔ nɛ 'mu 'mu. Nahuon =nu, ɔ nɛ 'mu 'mu, 'na Bu dio -wɛ 'mu 'nɪ nɛ. 'Na -gbɛ, 'n dio -wɛ 'mu 'nɪ nɛ, 'plu 'mue nu, ɔ 'mu 'mu yrii.»

²²-Ye Judia, kɛɛ, ɛ 'de Judia Yisikalio, kɛ ɔɔ =nɔ ye po, ɔ nɔ: «Kukɔnyɔ o, -be' -n nu 'klɛɛ, =nu le po, -ɛ mɔ, =mue nu, -a 'mu -mu yrii, kɛɛ, -n 'dɛɛ -bo nue, 'ke 'klɔ ke a nahuin bu yrii -mu?» ²³-Ye -Yusu =tuo -wɔn, ɔ nɔ: «Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ nɛ 'mu 'mu, kɔ, -tɪ =nu, 'n di =nɔ ye =tu, 'bɔ nyi 'o =tuu, 'n die 'nɪ nu, nahuon a -gbɛ, ɔ 'mu 'mu yrii. -Ye 'na Bu dio 'mu 'nɪ nɛ, 'plu 'na Bu a -gbɛ, ɔ kɔ 'mu 'hɛɛn, -a 'mu 'le =nɔ -wɔn mu, -a 'muo 'le -wɔn nɪ. ²⁴Nahuon, 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ 'de 'mu 'mu nɛ, ɔ 'nɪ =tuu -le 'o 'na wintɛ nɪ. -Tɪ -gbo, 'nu 'klɛɛ 'a mu ye =tu, aa 'wɔn, ɛ 'de 'na -gbɛgbɛ a wɔn a win, kɛɛ, 'na Bu Nyɪsua, nɔ- le 'mu, =bo =tui 'a mu ye.

²⁵-Tɛ 'n 'kɪɛ nɛ mɔ 'a mu 'hɔn 'mu, 'n nyi 'a mu ye 'nɪ =tu -dodo. ²⁶'Na Bu Nyɪsua, nɔ- di 'a mu 'a -Hihiu ye ya, 'ke 'le 'na 'du 'kwli 'mu. 'A -Hihiu a -gbɛ, nu- di 'a mu -tɔplɪ 'bii tɔɔ, kɔ, -tɪ 'bii =nu, 'n =tu 'a mu ye, v 'mui 'le 'a mu 'kwli 'mu le po.

²⁷'N die 'nɪ nu, a 'mu plɔ a bleɛɛ kɔ. Plɔ a bleɛɛɔv =nu, 'n kɔ, nɛ- 'n di 'a mu -nyi. Plɔ a bleɛɛɔv =nu, 'klɔ ke a nahuin, vɔ 'waa 'bienu -nyi, ɛ 'de -nɛ,

'nɪ -nye -le 'a mu. 'A -tɪ o, a nɪ pɪ 'le huannu, kɔ, 'a nɪ -wɪlɪ nɪ bi 'le -hlɔn.
 28A 'win nɪ, -tɛ 'n =tɪuɪ 'a mu ye, -ɛ mɔ: 'Nu 'klɛɛ 'nɪ mu, kɛɛ, 'n di 'le lele 'nɪ
 di, kɛ nɔ 'a mu -gbahlɔn. 'Bia 'ba nuɛ wen 'mu 'mu, -ye a di wen nu 'manu,
 -ɛ nue, 'ke 'nu 'le 'na Bu -wɔn mu. 'Na Bu, nɔ- nɪ 'o 'mu 'lu ye. 29-Tɔplɪ 'bii
 -gbo, 'n nyi 'a mu ye 'nɪ =tu -dodo, 'plu ɪ 'mu 'lu -wɔn mue. 'Bia 'bu 'lu -wɔn
 mue, -ye ɪ di 'le 'a mu 'mu bi 'kwɪlɪ, a 'mu 'mu =wɪlɪ ye kuo. 30'Dai ti =de 'de
 'le hie, 'ke =bo 'prɛɛ 'le 'a mu -wɔn, -ɛ nue, 'klɔ -gbo a nyɪgblaka Satan, ɔɔ
 'le 'nɪ di. =Hapukɔ, 'ɔ 'de 'klɪ kɔ, 'ke 'o 'mu ke, 31kɛɛ, 'klɔ ke a nahuin blɛ ye
 bu yree, -ɛ mɔ, 'n nuɛ 'n Bu Nyɪsua 'mu nɪ. Nɛ- nue, dɛ =nu, 'n Bu le 'mu,
 =bo nu, 'nɪ die nu.

'A -tɪ o, ba 'ba ye 'mu, -a 'mu mu.»

-Yusu, ɔ 'we =nɔ =haputugbe ye

15 1Kɛ -Yusuu lele 'a -naagbopu ye po, ɔ nɔ: «'Mɔ -gbo, 'n 'we =nɔ
 =hapu'didɔtugbe^a ye, 'a mu =nu, -v mɔ 'na nahuin, 'a 'we =nɔ
 'didɔtugbe a babu ye, 'na Bu Nyɪsua, nɔ- mɔ tugbe a 'didɔnyɔ. 2'ɛ nɪ babu
 =de 'bu nɪ 'o, 'bu 'nɪnɪ tu 'yɔ, -ye 'didɔnyɔ a -gbe, ɔ nyu 'o 'nɪ 'bɛ, kɔ, 'ɛ nɪ
 babu =de 'bu nɪ -wɛ 'o, 'buɪ 'yɔ tu, ɔ nyu 'le lɛ 'nɪ 'bɛ, -ɛ die nu, v 'mu 'o ye
 'sii, v 'mu lele 'yɔ 'plɔplɔ -ye tu. 3A -mɛ -ye, -tɪ =nu, 'n tɔɔ 'a mu, ɪ nue nɪ, 'a
 'sii 'o ye. 4Ba 'kɪɛ kɪɛɛ 'le 'mu 'mu gbo, -ɛ 'we =nɔ ye, -tɛ 'n nu, 'n kɔ 'a mu
 'hɛɛn, =a -mɛɛ. Babu =nu, 'bu 'de 'le tugbe 'mu gbo kɪɛ, v 'die 'le -wɛ bu tu
 'yɔ. Kɛ'ɛ nɪ, ɛ -tɪ 'mu, 'ke 'o 'a mu -wɔn. 'Bia 'ba 'de 'le 'mu 'mu gbo kɪɛ, a
 'die 'le -wɛ ba nu 'na -kuan.

5'Mɔ mɔ tugbe, 'a mu mɔ 'a babu. Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ kɪɛ 'le 'mu 'mu
 gbo, 'plu ɔ kɔ 'mu 'hɛɛn, =ba -mɛɛ, -ye ɔ 'we =nɔ babu =nu ye, -vɪ 'yɔ 'plɔplɔ
 tu, -ɛ =hɛn 'nyre, nahuon =nu, ɔɔ 'na -kuan nu -tɛɛ. 'Bia 'ba 'de 'le 'mu 'mu
 gbo kɪɛ, -ye a 'die 'le -wɛ ba nu dɛ =de. 6Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'bɔ 'de 'le 'mu
 'mu gbo kɪɛ, -ye Nyɪsua dio 'mu po 'kwɪlɪ, -ɛ 'we =nɔ tibabu =nu ye, v 'bɛ 'o
 lɛ, 'plu v po 'kwɪlɪ 'mu. 'Bɪ ma, -ye v nye lɛ 'nɪ 'kukue, v 'mui 'tɔ lɛ po. 7'Bia
 'ba kɪɛ 'le 'mu 'mu gbo, kɔ, 'ba 'ble 'na tɔɔwin kwa, 'ke 'le 'a nɪ =wɪlɪ ke, -ye
 ba -hɪa Nyɪsua 'ɛ nɪ dɛ =de, ɔ die 'a mu 'nɪ -nyi. 8'Bia 'ba 'cipi 'o 'na -kuan a
 nunue -tɛɛ, -ye a die nahuin 'nɪ tɔɔ, -ɛ mɔ, 'a mu mɔ 'na -naagbopu nɪ. De
 a -gbe, nɛ- die nu, nahuin, v 'mu 'na Bu Nyɪsua -tɪ a 'yi'buaale -nyi.

9'N nuɛ 'a mu 'mu nɪ, -ɛ 'we =nɔ ye, -tɛ 'na Bu Nyɪsua nu, 'ɔ nuɛ 'mu 'mu.
 Ba 'kɪɛ kɪɛɛ 'le 'mu 'mu gbo, -ɛ die nu, a 'mue yi, -ɛ mɔ, 'n nuɛ 'a mu 'mu
 nɪ. 10'Bia 'baa 'o 'na tetei 'o =tuu, -ye a die 'nɪ yi 'ɛ nɪ ti, -ɛ mɔ, 'n nuɛ 'a mu
 'mu nɪ, -ɛ 'we =nɔ ye, -tɛ 'n nu, 'nɪ =tuu 'o 'na Bu Nyɪsua a tetei 'o, 'nɪ yie 'ɛ
 nɪ ti, -ɛ mɔ, ɔ nuɛ 'mu 'mu nɪ.

11-Tɪ 'bii -gbo, 'n nyi 'a mu ye 'nɪ =tu, -ɛ die nu, -tɛ 'nu 'manu a nunue
 nu, a 'mu -wɛ lɛ nu, kɔ, 'a nɪ 'manu a -gbe, v 'mu 'o ye =cɛɛ. 12Ba 'ye kɛ, -tɪ

^a 15.1 Tugbe =nu, -ɛ kɔ -tɪ ɔɔ =tu, 'a 'yɔ, v nyo daa rɛɛn.

=nu, 'nu 'a mu ye =tu, ni- gbo: Ba nuɔɔ 'mu, -ɛ 'we =no ye, -tɛ 'n nu, 'ni nuɔ
 'a mu 'mu. ¹³Munvele gblaka, -ɛ -hi 'o 'munvelei 'bii 'mu, nɛ- mɔ, nahuon
 'bɔ -ha 'a -hunhlɔn, 'ke 'o 'a 'bienu a waaɛ a -ta 'mu. ¹⁴-Tɛ =nu, 'nu 'a mu ye
 =tu, 'ba nyi nu, -ye 'a mu mɔ 'na nɔnatumupɔv ni. ¹⁵'Ni daa =le 'klɛɛ lele 'a
 mu -kvannunɔv, -ɛ nue, dɛ =nu, -kvannunɔv a 'masɛ, ɔ nu, -kvannunɔv
 a -gbɛ, ɔ 'die yi. 'Nu 'a mu daa 'na nɔnatumupɔv. A yi dɛ a -gbɛ ni, -ɛ nue,
 -tɛ 'bii =nu, 'na Bu Nyɔsɔv tɔɔ 'mu, 'n tui -wɛ 'a mu ni. ¹⁶ɛ 'de 'a mu, a 'de
 'le 'mu du 'mu -ha, 'ke =bo 'ya 'a ni Kɔkɔnyɔ 'mu. Kɛɛ, 'mɔɔ ni, -ɔ -ha 'le 'a
 mu du 'mu, 'ke ba kuɛ 'mu -wɔn, 'ni le -wɛ 'a mu, 'ke ba mu 'na -kuan nu.
 -Kuan =nu, a di nu, ɔ 'dɛɛ bɔ 'ya -gbɔgbɛ 'mu. 'ɛ ni dɛ, a di 'na Bu Nyɔsɔv
 -hɔv, 'ke 'le 'na 'du 'kwli 'mu, ɔ die 'a mu 'ni -nyi. ¹⁷A -tɛ o, dɛ =nu, 'nu 'a
 mu -hɔv, nɛ- mɔ: Ba nuɔɔ 'mu!»

'Klɔ ke a nahuin, v di -Yusu a -naagbopɔv 'ni yraa

¹⁸Kɛ -Yusu lele po, ɔ nɔ: «Klɔ ke a nahuin 'bu yraa 'a mu, ba kɔ 'a
 yiyie, -ɛ mɔ, 'mɔ mɔ ye-hɛnahuon, v yraa, 'plu 'v yraa 'a mu. ¹⁹'Bia 'ba 'ya
 wen 'klɔ ke a nahuin 'mu, -ye 'klɔ ke a nahuin, v di wen 'a mu 'mu 'ni nuɔ,
 -ɛ nue, 'ke a di wen 'le =nu -hɛyri ni. Kɛɛ, ɛ 'de le 'mu ni. 'Na -gbɛ, 'mɔ -ha
 'le 'a mu 'klɔ ke a nahuin -hɛyri, 'ni po 'a mu 'pia ke. A 'de 'klɛɛ lele 'le =nu
 -hɛyri ni. Nɛ- nue, 'v yraa 'a mu. ²⁰-Tɛ -gbo, 'n =tu o 'a mu ye, i ni -hri 'le
 'a mu -wɔn, -ɛ mɔ: -Kvannunɔv =de 'de 'o 'a 'masɛ 'lu ye ni. ɛ =hɛn 'nyɛ,
 nahuin =nu, -v =tue 'mu =sɔɛ, v di -wɛ 'a mu =tue =sɔɛ. Nahuin =nu, -vɔ
 'na tɔɔwin 'o =tuu, v di -wɛ 'o 'a ni tɔɔwin 'o 'ni =tuu. ²¹=Sɔɛ 'bii =nu, v di
 'a mu =tue, v die 'a mu 'ni =tue, -ɛ nue, 'a mu mɔ 'na -naagbopɔv ni, 'plu
 'na Bu, -ɔ lee nɔ 'mu 'klɔ ke, v 'dio yi. ²²'Bia 'ni 'de wen 'le di, kɔ, 'ni 'de
 wen =nu Nyɔsɔv a -tɛ ye =tu, Nyɔsɔv 'dɛɛ bɔ yɛɛ wen =nu -tɛ, 'ke 'o 'waa dɛ
 'kuku =nu, v nu a -ta 'mu. Kɛɛ, -tɛ 'n di 'klɛɛ 'le, 'n =tu =nu Nyɔsɔv a -tɛ ye,
 'bia 'bu 'kɛɛ nue dɛ 'kuku, -ye v 'dɛɛ bu kɔ 'hru, 'ke bu =ta 'le Nyɔsɔv kwa
 'mu. ²³Nahuon -gbo, -ɔ yraa 'mu, ɔ yraa -wɛ 'na Bu ni. ²⁴'Bia 'ni 'de wen 'le
 =nu -hɛyri 'ɣmileka-tɔplɛ nuu, nahuon =de 'de -hlɔn a nue, -ye Nyɔsɔv 'dɛɛ
 bɔ yɛɛ wen =nu -tɛ, 'ke 'o 'waa dɛ 'kuku =nu, v nu a -ta 'mu. Kɛɛ 'klɛɛ, v ye
 'ɣmileka-tɔplɛ =nu ni, 'n nu, 'plu 'n kɔ 'na Bu 'hɛn, 'v yraa -a mu. ²⁵Kɛɛ,
 -tɔplɛ a -gbɛ, u -wɔn mue 'lu, -ɛ die nu, dɛ =nu, 'waa bunv, v 'cru la, 'ke 'le
 Nyɔsɔvcrunɛ 'kwli 'mu, ɛ 'mu nue. Dɛ a -gbɛ, nɛ- gbo: =Betɛ =bo 'de dɛ =de
 nu, v yraa 'mu ni.»

²⁶Kɛ -Yusu lele =nu ye po, ɔ nɔ: «Nahuon =nu, -ɔ di 'a mu 'mu -hɛ, ɔ di
 'le 'ni di. 'Ke ɔ di 'le 'na Bu -wɔn 'mu -hɔn. 'Bia 'ni mu 'le 'na Bu -wɔn, 'n di
 'a mu nahuon a -gbɛ ye 'ni ya. Nahuon a -gbɛ, nɔ- mɔ Nyɔsɔv a -Hihiu. Nu-
 di nahuin -tɛ a -tɛɛ tɔɔ. 'Bia 'bu di 'le, v di 'ni =tu, nahuon a gblo tio- 'n 'ya
 'mu. ²⁷A -mɛ -ye, a di -wɛ 'ni =tu, nahuon a gblo tio- 'n 'ya 'mu, -ɛ nue, kuɛ
 la 'le 'na -kuan a -wlu-tuule 'yie 'mu gbo, a kɔ 'mu 'hɛn, -a 'kɛɛ nɔnɛ 'hɔn
 'mu.

16 ¹-Tɪ a -gbɛ, 'n nyi 'a mu ye 'nɪ -tu, -ɛ die nu, -sʊɛ a 'yiyeti a -gbɛ 'bɪ nyre 'o, a 'nɪ -han 'na -wɪv a yekuolɛ 'kee. ²U di 'a mu lɛ 'nɪ bla, 'ke 'le Nyɪsʊa a kayuo gbo. Ti di -wɛ 'o 'nɪ nyre, -ɪ kɔ 'yri nahuin -nʊ, -v di 'a mu lɛ 'lɪla, v 'mui -tu, -ɛ mɔ, Nyɪsʊa a -kʋaan nɪ, vʊ nu. ³Ke'e nɪ, v di 'a nunue nu, -ɛ nue, v 'de 'na Bu yi, 'v 'de -wɛ 'mu yi. ⁴Kɛɛ, -tɪ a -gbɛ, 'n nyi 'a mu ye 'nɪ -tu, -ɛ die nu, ti -nʊ -kɔ 'yri v di -tɔplɪ a -gbɛ nu, ɪ 'mu 'le 'a mu 'kwli 'mu bi, -ɛ mɔ, 'n -tʊi 'a mu ye nɪ.»

De -nʊ, Nyɪsʊa a -Hihiu nu

«Kʋɛ la 'le gbo, 'n 'de la 'a mu -tɪ a -gbɛ le, -ɛ nue, 'ke 'n nɪ la 'le 'a mu -gbahlɔn. ⁵Tɛ ti nɪ lɛ 'mu -gbo, 'nu 'nɪ mu, 'ke 'o nahuon -nʊ 'hʊn 'mu, -ɔ lee nɔ 'mu -tʊtʊ ke, 'plu -ye 'ke 'le 'a mu -hɛyri, -ɔ -de 'nɪ -gba -le 'mu wɔn, -ɛ mɔ: -Be' -nu ye mue 'le? ⁶A nɪ -wɪl 'mʊɛ gbo, -ɛ nue, 'n le 'a mu nɪ, -ɛ mɔ, 'n di 'nɪ mu. ⁷Kɛɛ, ba pui -tɛɛ, ɛ nɔɔ 'o lɛ, 'ke 'o 'a mu -wɔn, 'ke -bo mu, -ɛ nue, 'bɪa 'nɪ 'de mu, -ye nahuon -nʊ, -ɔ di 'a mu 'mu -hɛ, -ɔ mɔ Nyɪsʊa a -Hihiu, ɔ 'deɛ bɔ di nɔ 'a mu -wɔn. Kɛɛ, 'bɪa 'nɪ mu, 'n dio 'a mu ye 'nɪ ya. ⁸Bɪa 'bɔ di 'le, ɔ die 'klɔ ke a nahuin 'nɪ tɔɔ, -ɛ mɔ, vʊ nu dɛ 'kuku, 'plu ɔ 'mu -wɛ -nʊ 'hru -nʊ tɔɔ, -v 'sii 'o ye, kɔ -bati -nʊ, Nyɪsʊa di po. ⁹De 'kuku -nʊ, ɔ di nahuin tɔɔ, nɛ- mɔ bu 'de 'mu -wɪv ye kuo. ¹⁰U die 'nɪ 'ye, -ɛ mɔ, 'na 'hru, nʊ- 'sii 'o ye, -ɛ nue, 'ke 'nɪ 'le 'na Bu -wɔn mu, 'plu a 'deɛ ba 'ye 'klɛɛ lele 'mu. ¹¹'Ya 'o lele 'lu, -bati -nʊ, Nyɪsʊa di -nʊ lɛ poo, nɪ- mɔ -bati -nʊ, -ɪ klɪ 'klɔ -gbo a nyigblaka, -ɔ mɔ Satan.

¹²'N kɔ lele -tɪ 'plɔplɔ -bo -tu wen 'a mu ye, kɛɛ, -tɛ ti nɪ lɛ 'mu -gbo, a 'deɛ ba kɔ 'a 'mʊlɛyriile, -ɛ nue, ɪ -hi 'a nɪ 'lu a lɛ-hiele wɔn. ¹³Nyɪsʊa a -Hihiu, -vʊ nahuin -tɪ a -tɛɛ ye -tu, 'bʊ di 'le, -ye v die 'nɪ nu, a 'mu -tɪ a -tɛɛ 'mu lɛ yrii 'bii. -Tɪ -nʊ, v di 'a mu ye -tu, ɛ 'de 'a -gbɛgbɛ a wɔn a win, kɛɛ, -tɪ 'bii -nʊ, v di 'wɔn, nɪ- v di 'a mu ye -tu, kɔ, -tɔplɪ -nʊ, -ɪ di -hlɪn 'lu -wɔn mue, nɪ- v di 'a mu tɔɔ. ¹⁴U di nahuin 'na -tɪ a 'yi'bʊaale 'nɪ tɔɔ, -ɛ nue, -tɪ -nʊ, 'n di Nyɪsʊa a -Hihiu ye -tu, nɪ- v di 'wɔn, 'plu v 'mui 'a mu ye -tu. ¹⁵-Tɔplɪ 'bii, 'n Bu kɔ, 'mɔ kʋɪ -wɛ. Nɛ- kɔ -tɪ, 'nɪ -tʊi, -tɪ -nʊ, 'n di Nyɪsʊa a -Hihiu ye -tu, nɪ- v di 'wɔn, 'plu v 'mui 'a mu ye -tu.»

A di nu 'manu

¹⁶«'Ke 'le ti gbi 'kwli 'mu, a 'deɛ ba 'ye 'klɛɛ lele 'mu, 'plu 'ke 'le ti gbi -ye 'kwli 'mu, a 'mu lele 'mu 'ye.»

¹⁷-Ye 'a -naagbopv -ye, 'ke 'le 'waa dɪɔnʊ -gbahlɔn, kɛ vʊ po, 'vʊ wɔn lɛ -gbugba: «De tio- dɛ a -gbɛ, ɛ -hɛn 'nyre 'le? Kɛ ɔ po -a mu ye: 'Ke 'le ti gbi 'kwli 'mu, a 'deɛ ba 'ye 'klɛɛ lele 'mu, 'plu 'ke 'le ti gbi -ye 'kwli 'mu, a 'mu lele 'mu 'ye. Dɛ- kɔ -tɪ ɔ po -wɛ lɛ, -ɛ mɔ: A 'deɛ ba 'ye 'mu, -ɛ nue, 'ke 'nɪ 'le 'n Bu -wɔn mu. ¹⁸Ti gbi -nʊ, -ɛ kɔ -tɪ ɔɔ -tu, dɛ tio- ɛ -hɛn 'nyre 'le? -Tɪ -nʊ, ɔɔ -tu, -a 'nɪ yrii -le 'mu lɛ.»

¹⁹-Ye -Yusu yree nɪ, -ɛ mɔ, vʊ -hʊa bʊ -gbɔ wɔn. Nɛ- mɔ bɔ lu, ɔ nɔ: «'N le 'a mu nɪ, -ɛ mɔ: 'Ke 'le ti gbi 'kwli 'mu, a 'deɛ ba 'ye 'klɛɛ lele 'mu, 'plu

'ke 'le ti gbi -ye 'kwli 'mu, a 'mu lele 'mu 'ye. =Be de a -gbɛ, nɛ- kɔ ke aa 'o wɔn lɛ -gbɔgbaa? ²⁰Nu 'a mu 'ni le: A di 'ni we, kɔ, a 'mu wɔli lɛ nu, kɛɛ, 'klɔ ke a nahuin, v di nu 'manu. A -mɛ -ye, 'a ni =wli di gbo 'ni 'muɛ, kɛɛ, ti gbi 'bi muu 'o ye 'mu, -ye a di lele nu 'manu. ²¹=Bo pue -ɲlanyɔ a de ye: -ɲlanyɔ 'bɔɔ mu -ɲla, -ye 'a =wli 'muɛ gbo, 'ke 'o =sɔɛ =nu, ɔ di 'ye a -ta 'mu. Kɛɛ, 'bɔ -ɲla, -ye 'a =sɔɛ a 'yiye-ti =nu, ɪ -hri =nɔ -wɔn. -Ye ɔɔ nu 'manu, -tɛ 'yu yrayɔ nu, 'ɔ di nɔ 'klɔ ke. ²²Kɛɛ ni, ɛ ni -wɛ 'mu, 'ke 'o 'a mu -wɔn. -Tɛ ti ni le 'mu -gbo, 'a ni =wli 'muɛ gbo, =sɔɛ a 'yiye-ti. Kɛɛ, 'n kɔ 'a mu 'hɛɛn, -a di lele 'ni 'yiye. 'Bia =ba 'yiye, -ye a di nu 'manu, 'plu nahuon =de 'deɛ bɔ nue, ba 'kee 'manu a -gbɛ a nunue.

²³Ti a -gbɛ 'bi nyre 'o, -ye a 'deɛ ba -gba 'klɛɛ lele 'mu wɔn, -ɛ nue, a di -tɔplɪ 'bii a -gbɛ 'mu lɛ 'ni yrii. 'Nu 'a mu 'ni le -tɛɛ, -tɔplɪ 'bii =nu, a di 'na Bu -hɔa, 'ke 'le 'na 'du 'kwli 'mu, ɔ di 'a mu 'ni -nyi. ²⁴Kɔɛ la 'le gbo, -bo ye ti -gbo ke, a 'de wen 'na Bu de =de a -hɔɛ, 'ke 'le 'na 'du 'kwli 'mu. 'Bia 'baa de -hɔa, -ye ba -hɔɛ 'na Bu. ɔ die 'a mu 'ni -nyi, -ɛ die nu, 'a ni 'manu 'mu 'o ye =cɛɛ.»

-Yusu nɔ 'ni, -a ni =wli ni bi 'le =hlɔn

²⁵«-Talɔɔɔ 'kwli 'mu, 'n naa 'le, 'ni =tu 'a mu -ti 'bii a -gbɛ ye. Ti di 'o 'ni nyre, -ɪ kɔ 'yri 'nɔni di 'le 'a mu -wɔn 'prɛɛ, 'ke 'le -talɔɔɔ 'kwli 'mu, kɛɛ, -tɔplɪ =nu, -ɪ kɔɛ 'o 'na Bu ke gbo, 'n di 'a mu 'mu lɛ 'ni yrii -tɛɛ. ²⁶Ti a -gbɛ 'bi nyre 'o, a di 'na Bu -hɔa -tɔplɪ, 'ke 'le 'na 'du 'kwli 'mu. 'Na -gbɛ, 'n 'deɛ =bo -hɔɔ de =de, 'ke 'o 'a ni -ta 'mu, 'a ni -gbɛ, 'a mu die =nɔ -hɔa, ²⁷-ɛ nue, 'na Bu a -gbɛ, ɔ nɔɛ 'a mu 'mu ni. ɔ nɔɛ 'a mu 'mu ni, -ɛ nue, a nɔɛ -wɛ 'mu 'mu ni, 'plu 'a kuo 'mu =wli ye, -ɛ mɔ, 'ke 'n -hɔn 'le Nyɪsɔa -wɔn 'mu. ²⁸'Ke 'n -hɔn 'le 'n Bu -wɔn 'mu, 'ni di nɔ 'klɔ ke. -Tɛ ti ni le 'mu -gbo, 'nu nɔ 'klɔ ke 'mu 'ni -hɔn, 'mu 'le 'na Bu -wɔn mu.»

²⁹-Ye 'a -naagbopɔ =tuo -wɔn, v nɔ: «Ye kɛ, -tɛ ti ni le 'mu -gbo, 'bia =nu 'prɛ, =ni nu =le -talɔɔɔ, -ye -a nyi 'mu lɛ 'ni yrii -tɛɛ. ³⁰-A yie 'klɛɛ ni, -ɛ mɔ, -n yi -tɔplɪ 'bii ni. =Betɪ nahuin bu 'de -mu wɔn =gba, de v di -mu wɔn =gba, -n yie ni -dodo. Nɛ- kɔ -ti, =a yie, -ɛ mɔ, 'ke -n -hɔn 'le Nyɪsɔa -wɔn 'mu.»

³¹-Ye -Yusu =tu -wɔn: «=Be a yie 'klɛɛ ni, -ɛ mɔ, 'ke 'n -hɔn 'le Nyɪsɔa -wɔn 'mu? ³²'A -ti 'klɛɛ, ti di 'o 'ni nyre, 'plu ti a -gbɛ 'i nyre 'o -dodo, -ɪ kɔ 'yri a 'bii, a di le -gbɛ, 'ɛ ni nahuon 'bɔ ni 'o, ɔ 'mu 'le 'a kayu gbo mu, a 'mu mɔ 'n -do gbo hie. Kɛɛ, 'n 'deɛ =bo 'ya -do 'mu, -ɛ nue, kɛ 'n Bu ni mɔ 'mu 'hɔn 'mu.

³³'N =tu 'a mu -ti 'bii a -gbɛ ye ni, -ɛ die nu, 'a mu =nu, -v kɔ 'mu 'hɛɛn-muɛ, a 'mu kegbowɛɛnɛ kɔ. Kɛ nɔ 'klɔ -gbo ke, a di 'ye =sɔɛ. Kɛɛ, 'a ni =wli ni bi 'le =hlɔn, -ɛ nue, 'klɔ -gbo a 'klɪ, 'n -wɪ gbo.»

-Tɛ -Yusu da la Nyɪsɔa, 'ke 'o 'a -naagbopɔ a -ta 'mu

17 ¹'Plu -Yusu 'mu 'klɛɛ mu -yrɛ, -ye ɔ 'ba 'mu ye 'a 'lu, 'ɔ ta 'le yakɔ 'mu lɛ, ɔ nɔ: «Na Bu o, ti nyre 'o =o. 'Mɔ -gbo, -ɔ mɔ -na 'Yu,

nue, nahuin, v 'mu 'na -ti a 'yi'buaale 'ye, -ε die nu, 'mu -we =nu -na -ti a 'yi'buaale tɔɔ. ²-N -nyi 'mu 'klu, 'ke 'o nahuin 'bii ke, -ε die nu, nahuin 'bii, -n -nyi 'mu, 'mu -nu 'klo yrayru -nyi, -ɔ 'nu -we 'le. ³'Klo yrayru a -gbe, nɔ- mɔ bu yi -mu, -mɔ =nu, -ɔ mɔ -tɛɛ a Nyɪsvaa -do, kɔ, bu yi -we 'mu, -ɔ mɔ -Yusu 'Klɪsɔ, -n lee nɔ 'klo ke. ⁴-Tɛ 'n nɪ nɔ 'klo ke, 'n tɔɔ nahuin -na -ti a 'yi'buaale nɪ. -Kvan =nu, -n -nyi o 'mu, =bo nu, 'n -yru 'lu. ⁵-Ye 'klɛɛ, 'na Bu o, wɛɛn ke, 'ke =bo 'di 'le lele -mu 'huɪn 'mu, 'mu -ti a 'yi'buaale kɔ. -Nye lele 'mu -ti a 'yi'buaale -do =nu, 'n kɔ la, ti -nu -kɔ 'yri 'n nɪ la 'o -mu 'huɪn 'mu, 'plu 'klo 'mu mu nue.

⁶Nahuin =nu, -v nɪ la 'le 'klo 'ka -heyri, -n -huɪ 'le -le, =nɪ -nyu 'mu, 'nɪ nue, nahuin a -gbe, 'v yi -mu. -Mɔ kɔ nahuin a -gbe, =nɪ -huɪ 'le, =nɪ -nyu 'mu, 'vɔ 'o -na wintɛ 'o =tuu. ⁷U yie 'klɛɛ nɪ, -ε mɔ, 'ε nɪ dɛ, -n -nyi 'mu, 'ke ε -hɔn 'le -mu -wɔn 'mu. ⁸Win -gbo, -n =tu 'mu wɔn, nɪ -n tɔɔ =nu, 'v 'bli kwa -tɛɛ. U yrie nɪ, -ε mɔ, 'ke 'n -hɔn 'le -mu -wɔn 'mu, kɔ, 'v yie -tɛɛ, -ε mɔ, -mɔɔ nɪ, -ɔ lee nɔ 'mu 'klo ke.

⁹Nahuin a -gbe, nu- kɔ -ti 'nu -mu da. 'Nɪ da =le -mu, 'ke 'o 'klo ke a nahuin =nu, -v 'de -mu yi a -ta 'mu. Kɛɛ, nahuin -gbo, -n -nyi 'mu, nu- kɔ -ti 'nu -mu da, -ε nue, -mɔ kɔ. ¹⁰'E nɪ dɛ, 'n kɔ, -mɔ kɔɛ, mɔ, 'ε nɪ dɛ, -n kɔ, 'mɔ kɔɛ -we, kɔ, 'ε nɪ nahuon, 'n kɔ, -mɔ kɔɔ, mɔ, 'ε nɪ nahuon, -n kɔ, 'mɔ kɔɔ -we. Nu- nye nu, nahuin 'mu 'na -ti a 'yi'buaale 'ye. ¹¹Ti =de 'de 'le hie, 'mu nɔ 'klo -gbo ke 'mu -hɔn, 'mu 'le -mu -wɔn di. Kɛɛ, v -mɛ -ye, kɛ v 'kɪɛ die nɔ 'klo -gbo ke nɪ. 'Na Bu Nyɪsva, nu 'kɪ -nu, -n -nyi 'mu, =mu 'yie =tu, -ε die nu, v 'mu -mɔɛ, -ε 'we =nɔ ye, -tɛ -n kɔ 'mu 'hɛɛn -a nu, =a -mɔɛ. ¹²Ti 'bii -gbo, 'n -hi nɔ =nu -heyri, 'n nyu o =tu 'yie, 'ke 'le -na 'kɪ -nu 'kwli 'mu, -n -nyi 'mu. 'N =tu 'yie -tɛɛ, 'waa nahuon -do =de 'ɔ 'de 'wan, 'bɛ 'de nahuon -do =nu, -ɔ kɔ -ti v 'cru la, 'ke 'le Nyɪsvacrɪnɪɛ 'kwli 'mu, -ε mɔ, ɔ di 'nɪ 'wan. -Ye -ti a -gbe, v 'cru la, ɪ nue nɪ. ¹³Kɛɛ, -tɛ ti nɪ lɛ 'mu -gbo, 'ke 'nu 'le -mu -wɔn di. -Ti 'bii -gbo, 'n nyi =nu ye 'nɪ =tu, -tɛ 'n 'kɪɛ nɪ nɔ =nu -heyri, kɛ nɔ 'klo -gbo ke, -ε die nu, -tɛ 'nu 'manv a nunue nu, v 'mu -we lɛ 'manv a nunue nu, 'plu 'manv a -gbe, v 'mu 'o ye =cɛɛ. ¹⁴'N tɔɔ =nu -na win nɪ, kɛɛ, 'klo ke a nahuin yraa =nu nɪ, -ε nue, 'na nahuin, v 'de 'klo ke a nahuin, -ε 'we =nɔ ye, -tɛ 'n nu, 'nɪ 'de 'klo ke a nahuon. ¹⁵'Nɪ 'batɪ =le -mu lɛ, 'ke -bo -huɪ nɔ 'klo -gbo ke, kɛɛ, 'nu -mu lɛ 'nɪ 'batɪ, 'ke -bo =tu 'yie, 'ke 'o 'kuo -huɪn a nyɪgblaka a -ta 'mu, ɔ 'nɪ -hiun lɛ 'tu. ¹⁶U 'de 'klo ke a nahuin, -ε 'we =nɔ ye, -tɛ 'n nu, 'nɪ 'de 'klo ke a nahuon. ¹⁷Tɔɔ =nu -ti a -tɛɛ, -ε die nu, v 'mu -na nahuin 'mu 'ya 'bii. -Ti a -tɛɛ a -gbe, nɛ- mɔ -na wintɛ. ¹⁸-Tɛ -n nu, =nɪ lee nɔ 'mu 'klo -gbo ke, kɛ'ε nɪ, 'n nu, 'nɪ lu -we, 'ke bu bi 'klo -gbo ke, v 'mu nahuin -na =hapɪtɪtɪe pue. ¹⁹'Nu 'n dɪɔnɪ 'nɪ -ha 'bii, 'mu -mu 'n dɪɔnɪ -nyi, 'ke 'o 'waa -ta 'mu, -ε die nu, 'waa -gbe, v 'mu -na nahuin 'mu 'ya -tɛɛ.

²⁰'Nɪ da =le -muɔ -do, 'ke 'o 'na nahuin -gbo a -ta 'mu. Kɛɛ, 'na nahuin -gbo, 'bu =tu 'na -ti, nahuin -ye 'bu kuo -we 'mu =wɔ ye, nu- kɔ -ti 'nu -we

-mu da. ²¹'Nu -mu le 'ni 'bati, 'ke v 'bii bu -mve. 'Na Bu o, -te -n kɔ 'mu 'heɛn, -a nu, -a 'we -nɔ nahuoon -do ye, nue, v kɔ -a mu 'heɛn, -ba -mve -we. Nue, bu -mve, -ɛ die nu, 'klɔ ke a nahuin -nu, -v 'de -mu yi, v 'mui -tɛɛ pue, -ɛ mɔ, -mɔɔ ni, -ɔ lee nɔ 'mu 'klɔ ke. ²²-Ti a 'yi'buɔaale -nu, -n -nyi 'mu, 'n -nye -nu ni, -ɛ die nu, v 'mu -mve, -ɛ 'we -nɔ ye, -te -n kɔ 'mu 'heɛn, -a nu, -a -mve, ²³ɛ -hen 'nyɛ, v kɔ 'mu 'heɛn, -a 'we -nɔ nahuoon -do ye, 'plu -n kɔ 'mu 'heɛn, -a 'we -nɔ nahuoon -do ye, -ɛ die nu, v 'mu -mve 'bii, kɔ, 'klɔ ke a nahuin, v 'mue yrii, -ɛ mɔ, -mɔɔ ni, -ɔ lee nɔ 'mu, 'plu v 'mue -we yrii, -ɛ mɔ, -n nuv 'mu ni, -ɛ 'we -nɔ ye, -te -n nu, -ni nve 'mu 'mu.

²⁴'Na Bu o, -n -nyu 'mu ni. 'A -ti, 'n nye 'ni -hva, -tegbi 'n di 'o ni, v kɔ 'mu 'heɛn, -ba ni -we 'o, -ɛ die nu, v 'mu 'na -ti a 'yi'buɔaale 'ye. -Ti a 'yi'buɔaale a -gbɛ, -n -nye la 'mu ni, -ɛ nue, 'plu 'klɔ, ɔ 'mu mu nue, -n nve la 'mu 'mu ni. ²⁵'Na Bu o, -mɔ -nu, -ɔ 'sii 'o ye, nahuin 'plɔplɔ, -v ni nɔ 'klɔ ke, v 'de -mu yi. Kɛɛ, 'mɛ -ye, 'n yi -mu ni, kɔ, nahuin -nu, -v yie, -ɛ mɔ, -mɔ lee nɔ 'mu 'klɔ ke, nahuin a -gbɛ, v yi -we -mu ni. ²⁶'N nue ni, 'v yi -mu, kɔ, 'mue 'lu -wɔn gba, v 'mu -mu yi -tɛɛ, -ɛ die nu, v 'mu 'waa 'bienu 'mu nve, -ɛ 'we -nɔ ye, -te -n nu, -ni nve 'mu 'mu, 'plu 'n kɔ -nu 'heɛn, -a 'mu nahuoon -do ye 'we.»

-Te Judia po la -Yusu -Juukve a 'blv a nahuin kwa
(Matie 26.47-56; Maki 14.43-50; Luku 22.47-53)

18 ¹-Te -Yusu -wɔ 'kleɛ 'le Nyɪsua a -wɔn'prɛɛle -wɔn, -ye ɔ kɔ 'a -naagbopv 'heɛn, v 'ba 'mu ye, 'v -ti Jrusɛdiɔ 'mu. Kɛɛ, Judia, -ɔ mɔ -Yusu a -naagbopvyu -ye, ɔ -do, nɔ- kɔ -nu 'heɛn- 'de mu. 'Nihannv -de ni 'o, 'a 'du mɔ Sedrɔ. Nu- kɔ 'nike 'didɔti a -ci -de ni 'o. Nɛ- kɔ ke v mu 'le. ²U 'bii, 'ke vɔ o 'le le 'ya. Nɛ- nue, Judia a -gbɛ 'ɔ yii 'o -tegbi a -gbɛ, -ye ɔ kɔ 'hru, 'ke bɔ po -Yusu 'a yraanyv kwa. ³'Ke 'le 'diɔ 'mu, 'ke Romakve a tayie ni 'le, ɛ kɔ Nyɪsua a 'kagblaka a 'yie-tunyv 'heɛn. Nu- Judia po ye 'mu, 'v -Yusu mu kli, 'ke 'le 'didɔti a -ci a -gbɛ ke. Nahuin a -gbɛ, Nyɪsua a -cɔhlɔnpinyv gblakɔ kɔ Falisi-tumu a nahuin 'heɛn, -v mɔ -Juukve a 'blv a nahuin, nu- lu, 'plu 'blv a nahuin a -gbɛ, -v luu 'le, v kɔ -nu 'heɛn, v 'bii, nu- mu 'le -tegbi a -gbɛ. 'Sɔyuo a -gbɛ, v 'ble kwa le 'napti, kɔ -hri kɔ ta-wɔn-tɔpli, 'v mu. ⁴-Yusu, ɔ yi -tɔpli 'bii -nu ni, -ɔ kɔ -bɔ nue -nɔ. Nɛ- nue, 'v 'yiya 'o -nu ye gbo, ɔ nɔ: «Nɔ tio- aa le -mɔ 'le?» ⁵-Ye v nɔ: «-Aa le -mɔ Nasaletɔ 'mu a -Yusu.» -Ye ɔ nɔ: «'Mɔ ni gbo.» -Ye 'ke Judia 'kie nie 'le -Yusu a yraanyv -heyri. ⁶-Yusu bɔ po 'kleɛ le: «'Mɔ ni gbo.» -ye tii -do a ti 'yri, v duu ke -duuduu, 'v bi -hlɔn le. ⁷-Ye ɔ -gbv lele wɔn, ɔ nɔ: «Nɔ tio- aa 'kleɛ le -mɔ 'le?» -Ye v nɔ: «Nasaletɔ 'mu a -Yusu.» ⁸-Ye ɔ nɔ: «'Be 'n le wen 'a mu ni, -ɛ mɔ: 'Mɔ ni gbo mɔ. -Te ɛ 'ya 'mɔ 'mu o, aa -hva ba kli o, a ni kli 'le 'na -naagbopv, ba -huv mɛ le bu mu.» -Ye 'sɔyuo, v -ha -Yusu a -naagbopv a -gbɛ le mɛ. ⁹-Te ɔ po le, -ye de -gbo, ɔ -tu o ti -de 'yri o, ɛ nue ke ni. De a -gbɛ, nɛ- -gbo: «'Na Bu Nyɪsua o, nahuin, -n nyi 'mu, 'n

-Te v gba la -Yusu, 'ke 'o nahuon =nu ye, -o mo
-cɛhlɔnpinyu a nyigblaka Hanɩ

-Te Pielu po la le, ɔ 'de la -Yusu a -naagbopvyu
(Matie 26.69-70; Maki 14.66-68; Luku 22.55-57)

-Te -cəhlɒnpinyɔ a nyɪɣlaka Hanɪ -ɣba la -Yusu wɔn lɛ
(Matie 26.59-66; Maki 14.55-64; Luku 22.66-71)

Le Nouveau Testament en kroumen tépo (-tepowin) de Côte d'Ivoire; 1er ed. 1995; web version, © 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'yi le, de- kɔ 'mɔ -nu bi?» ²⁴Ti a -gbe 'yri, -ye Hanɩ le 'a 'sɔyuo, 'v gbo 'le -cɔhlɔnpinyu a nyɔɔblaka Kaifu ye. -Ye 'ke -Yusu 'kɛ nɛ 'le 'ku 'mu.

-Te Pielɩ po la lele le, -ɛ mɔ, ɔ 'de la -Yusu a -naagbopɔyɩ
(Matie 26.71-75; Maki 14.69-72; Luku 22.58-62)

²⁵Ti -nu 'yri, -ye 'ke Simɔ Pielɩ 'kɛ nɛ 'le na'wennyu -hɛyri, 'ke 'le -yaa 'mu. -Ye kɛ nahuon -ye nyo lele ye po, ɔ nɔ: «-Mɔ -gbo, -mɔ mɔ -Yusu a -naagbopɔyɩ -yee nɩ.» Kɛɛ, -ye ɔ nɔ: «'Mm, 'n 'diu 'le -hɛyri nɩ mɔ.» ²⁶Kɛɛ, -cɔhlɔnpinyu a nyɔɔblaka a -kɔannunyo -de nɩ -we 'o. Nahuon -nu, -ɔ kɔ nua Pielɩ 'bɛ wɛn 'o, nɔ- kɔ 'diayuu nɩ. Nɔ-ɔ -we Pielɩ le, ɔ nɔ: «-Mɔ -gbo, -mɔ mɔ -Yusu a -naagbopɔyuu nɩ, -ɛ nue, 'n 'ye wɛn -mu nɩ, ɔ kɔ -mu 'hɛɛn, 'ke 'le ti gbo.» ²⁷Kɛɛ -ye Pielɩ -ga lele nɩ. Tii -do a ti 'yri, -ye hape da -nyre nɩ.

-Te Pilatɩ, -ɔ mɔ Romakɔɛ a -gulɔnuma, ɔ -gba la -Yusu wɔn le, 'plu 'ɔ puo la -bati le

(Matie 27.1-2,11-14; Maki 15.1-5; Luku 23.1-5)

²⁸-Te -nyrɛɛ 'klɛɛ le cɛ, -ye -Juukɔɛ -ha 'le -Yusu Kaifu a -yaa 'mu nɩ, 'v gbo 'le Romakɔɛ a -gulɔnuma a 'kagblaka gbo. -Gulɔnuma a -gbe, 'a 'du mɔ Pilatɩ. -Juukɔɛ -mɛ -ye, 'waa nahuon -de 'de 'le -yaa 'mu pa. U nɔ 'nɩ, 'bu pa 'le -gulɔnuma a -tɛ, -ɔ 'de -Juukɔɛyɩ, -ye v 'de 'o ye 'sii, 'ke 'o Nyɔsɔa ye. 'A -tɩ, v 'nɩ di -le le'mimre, -ɛ mɔ Pakɩ a dididɛ nɩ. Nɛ- nue, 'v hree 'o -patu 'mu. ²⁹Bu 'wɛ 'klɛɛ 'o -patu 'mu gbo, nɛ- nue, Pilatɩ 'ɔ 'hri 'o, ɔ nɔ: «Ba le 'mu, de tio- nahuon -gbo, ɔ nu, -ɛ kɔ -tɩ a nyo yɛɛ.» ³⁰-Ye v nɔ: «'Bɔ 'de wɛn de'klannunyo, -a 'deɛ -ba yɔ wɛn -mu ye.» ³¹Bu po 'klɛɛ le, -ye Pilatɩ nɔ: «Ba gbo, ba puo -bati le 'a nɩ -gbe. De a 'ye, ba nue -nɔ 'mu, -tɛ 'a nɩ tetei, u 'a 'yiye nu!» -Ye v nɔ: «A mu Romakɔɛ, a pue 'mu tete, 'ke -a mu -Juukɔɛ -a nɩ 'la 'le nahuon. -Aa -hɔa 'ke ba kɔ 'o tu 'yie 'mu, ɔ 'mu 'ku.» ³²-Tɛ v po 'klɛɛ le, -ye de -gbo, -Yusu -tu o, 'ke 'o 'a 'kukɔɛdu a -ta 'mu, ti -de -hi o a ti 'yri o, -ye de a -gbe, nɛ- kɔ -bɛ mue kɛ 'lu -wɔn.

³³-Ye Pilatɩ pa lele nɩ, 'v le 'a 'sɔyuo, bu 'yɩya 'o -nɔ -Yusu ye gbo, ɔ nɔ: «Be -mɔ nɩ, -ɔ mɔ -Juukɔɛ a bodɔ?» ³⁴-Ye ɔ nɔ: «Be -tɩ -gbo, -nu 'mu wɔn -gba, -na -gbe, -mɔ -hii 'lu -wɔn le, 'ke 'o 'mu -wɔn, -hee' -be nahuin -de le -mu?» ³⁵-Ye Pilatɩ nɔ: «'Mɔ -gbo, 'n 'de -Juukɔɛyɩ. -Na -gbe a daku kɔ -cɔhlɔnpinyu gblakɩ 'hɛɛn, nu- ya -mu 'mu ye.» ³⁶-Ye -Yusu nɔ: «'Na bodɔɔɛ, ɛ 'de 'klɔ -gbo ke a nahuin a bodɔɔɛ ye 'we, 'plu ɛ 'de nahuin, v 'de 'mu bodɔɔɛ -nyi, Nyɔsɔa a -gbɛgbe, nɔ- -nye 'mu. 'Bia 'nɩ 'we wɛn -nɔ 'klɔ -gbo ke a bodɔ ye, 'na -naagbopɩ, v kɔ bu -wɔn wɛn 'mu ke, 'ke 'le 'didɔti gbo, v 'nɩ -han wɛn 'mu -Juukɔɛ kwa po.» ³⁷-Ye Pilatɩ nɔ: «'E 'we -nɔ ye, -mɔ mɔ 'klɛɛ bodɔɔɛ nɩ 'a.» -Ye -Yusu nɔ: «-N nyi wɛn a -tue, 'mɔ mɔ bodɔ. Nɛ- nue, 'nɩ -hɔn 'le Nyɔsɔa -wɔn 'mu, 'v kɔ 'mu, 'mu nahuin -tɩ a -tɛɛ tɔɔ. 'A -tɩ, 'bia nahuon 'bɔ nɛ -tɩ a -tɛɛ 'mu, ɔ 'mu ye gbo po nua, 'plu 'ɔ 'na -tɩ -tɛɛ pue.» ³⁸-Ye Pilatɩ nɔ: «De- mɔ -tɩ a -tɛɛ 'le?»

-Juukvɛ nɔ 'nɪ, bɔ kɔɔ -Yusu, 'ke 'o tu 'yie 'mɔ, ɔ 'mɔ 'ku
(Matie 27.15-31; Maki 15.6-20; Luku 23.13-25)

Bɔ po 'klɛɛ lɛ, -ye ɔ 'hɪɪ 'o lele =o, ɔ mu 'le -Juukvɛ ye, ɔ nɔ: «Mɛ -ye o, 'nɪ 'yee -le 'le -nɔ dɛ 'klan -de 'mɔ, bɔ nu, -bɛ blɛ 'kukvɛ ye. ³⁹Kɛɛ, ɛ mɔ -a nɪ dɛ'ɛ nɪ, -a nye lɛ nu, 'ke 'o lɛ'mimre =nɔ, -ɛ mɔ Pakɪ a ti 'yɪɪ, 'n kɔ -bo tɛ -jɪnyɔɔ -do gbo, aa -hɜa. 'A -tɪ, -bɛ a nye 'nɪ -hɜa, 'ke -bo tɛ wen 'a nɪ bodɪɔ gbo?» ⁴⁰-Ye tii -do a ti 'yɪɪ, -ye vɔ lɛ 'nɪ -mɔma: «Gbɛgbe, ɛ 'de -nɔ, Balabastɪ -aa -hɜa.» Plɪ -ye Balabastɪ a -gbɛ, ɔ mɔ -balɔnyɔ.

19 ¹-Ye Pilatɪ lɛ 'sɔyuo nɪ, ɔ nɔ: «Ba gbɔ, ba bio lɔkɜ!» 'v bio. ²-Tɛ v -wɔ 'a bibie -wɔn, -ye v hɪa -nɔ lɛ 'witiklavɪn, 'v =tu -nɔ 'lu, kɔ, 'v puo -wɛ wlawlv -jɔhɔn. Wlawlvɔv a -gbɛ, bodɪɔpɔv -do, nɔ- nyu pue. ³-Ye v 'yɪɪa 'o -nɔ 'mɔ gbo 'hɔvɪn, 'v nyo 'caa, v nɔ: «-Na 'wio mɔ, -Juukvɛ a bodɪɔ,» 'v nyo -wɛ 'le 'ɪmɪ nɔv 'mɔ lɛ po.

⁴-Ye Pilatɪ 'hɪɪ 'o lele =o, ɔ nɔ: «N nyo nɔ 'a mɔ ye 'nɪ ya, kɛ nɔ -patu 'mɔ, a 'mue yi, -ɛ mɔ, 'nɪ 'yee -le 'le -nɔ dɛ 'klan -de 'mɔ, bɔ nu, -bɛ blɛ 'kukvɛ ye.» ⁵-Ye -Yusu 'hɪɪ 'o =o, 'a 'witiklavɪn nɪ 'o -nɔ 'lu, kɔ, 'a wlawlv -jɔhɔn 'v nɪ 'le -nɔ 'mɔ. -Ye Pilatɪ nɔ: «A nɪ nahuon, nɔ- -gbo.» ⁶-Tɛ Nyɪsva a -cɔhlɔnpɪnyv gblakɪ kɔ Nyɪsva a 'kagblaka a 'yie-tunyv 'hɛɛn, v po 'le -Yusu 'yie 'mɔ, -ye vɔ lɛ 'nɪ -mɔma, v nɔ: «Kɔɔ 'o tu 'yie 'mɔ, kɔɔ 'o tu 'yie 'mɔ, ɔ 'mɔ 'ku!» -Ye Pilatɪ nɔ: «Ba gbɔ, ba kɔɔ 'o tu 'yie 'mɔ 'a nɪ -gbɛ, -ɛ nue, 'mɛ -ye, 'nɪ 'yee -le 'le -nɔ dɛ 'klan -de 'mɔ, -bɛ blɛ 'kukvɛ ye.» ⁷-Ye -Juukvɛ nɔ: «Pilatɪ, -a kɔ tete. Tete a -gbɛ, ɛ nɔ 'nɪ, nahuon, -ɔ di Nyɪsva a 'dɔ -wɔn -ha, ɔ nɪ 'mɔ 'kukvɛ. 'A -tɪ, -tɛ ɔ plɛ, ɔ mɔ Nyɪsva a 'Yuu nɪ, ɔ nɪ 'mɔ 'kukvɛ.» ⁸-Tɛ Pilatɪ 'wɔn 'klɛɛ -Juukvɛ a pupowɪn, -ye 'a huannɔv bii kɛ, ⁹'ɔ pa 'le lele 'a 'kagblaka gbo, 'ɔɔ -Yusu wɔn -gba, ɔ nɔ: «-Be Nyɪsva -wɔn, -n -hɔn 'le 'mɔ?» Kɛɛ, -Yusu 'de -nɔ dɛ -de klɛ -hɪhɪa. ¹⁰Nɛ- nue, Pilatɪ 'v nyo lɛ, ɔ nɔ: «-Be 'mɔ Pilatɪ, 'mɔɔ -mɔ wɔn -gba, -nɪnɪ -hɪhɪa 'mɔ klɛ? -N 'di yi, -ɛ mɔ, 'mɔ -gbo, -ɔ mɔ 'blɔgba -gbo a -gɔlvɔnɔma, 'n kɔ 'klɪ, 'ke -bo tɛ -mɔ gbo, 'nɪ kɔ -wɛ 'klɪ, 'ke -bo kɔɔ 'o -mɔ tu 'yie 'mɔ.» ¹¹-Ye -Yusu nɔ: «-N 'dɛɛ -bo kɔ wen 'klɪ -de, 'ke 'o 'mɔ ke, 'bɪa Nyɪsva 'bɔ 'de wen -mɔ 'klɪ -nyɪ. Nɛ- nue o, nahuon -gbo, -ɔ po 'mɔ -mɔ kwa, ɔ nu dɛ 'klan, 'v -hi 'o -mɔ 'mɔ.» ¹²Kɜɛ 'klɛɛ 'o tɪ -nɔ 'yɪɪ gbo, -ye Pilatɪ 'o lele =tu 'klɪ, -ɛ die nu, ɔ 'mɔ -Yusu gbo tɛ. -Ye -Juukvɛɛ 'nɪ -ma, v nɔ: «'Bɪa -nɪ tɛ nahuon -nɔ gbo, -ye -n kɔ Romakvɛ a 'kun gblaka 'hɛɛn, a 'de pɛ. Kɔ, 'bɪa nahuon 'bɔɔ 'a dɪɔnɔv bodɪɔ daa, -ye ɔ kɔ 'kun gblaka a -gbɛ 'hɛɛn, v 'de pɛ.» ¹³Pilatɪ bɔ 'wɔn 'klɛɛ -tɪ -nɔ, v =tu, nɛ- mɔ bɔ 'hɪɪɔ 'o -Yusu -patu 'mɔ, -ye ɔ nɪ gbo, 'ke 'le 'a -batipogbata wɔn. -Tɛgbɪ, ɔ nɪ 'o gbo, v po la 'o gblɛ 'hɛ papɔv. -Tɛgbɪ a -gbɛ, v nye daa Gabata, 'ke 'le -Juukvɛwɪn 'kwli 'mɔ. ¹⁴ɛ mɔ Pakɪ a 'wee a 'wu -hun 'mɔ a -nyɛgbli, 'ke Pilatɪ poo -Yusu -bati lɛ. -Ye Pilatɪ nɔ: «-Juukvɛ -a, 'a nɪ bodɪɔ, nɔ- -gbo.» ¹⁵-Ye v -tɜa lele lɛ-mɔmale gbo, v nɔ: «Bɔ 'ku, bɔ 'ku, kɔɔ 'o tu 'yie 'mɔ!» -Ye Pilatɪ nɔ: «-Be 'a nɪ bodɪɔ, nɔ- -bo

ƙɔɔ 'o tu 'yie 'mu?» -Ye -cɔhlunpinyɔ gblakɪ nɔ: «-A 'de bodɪɔ =de yi, 'bɪa 'bɛ 'de Romakɔɛ a 'kɪn gblaka.» ¹⁶ -Ye Pilatɪ le 'a 'sɔyuo nɪ, ɔ nɔ: «Ba gbɔ, ba kɔɔ 'o tu 'yie 'mu, ɔ 'mu 'kɔ, -tɛ -Juukɔɛ, sɔ 'a -huhɔa nu!» 'u klo, 'u nyo gba.

-Tɛ ɔ ƙɔɔ la 'o -Yusu tu 'yie 'mu, -ɛ die nu, ɔ 'mu 'kɔ a -tɪ
(*Matie 27.32-44; Maki 15.21-32; Luku 23.26-43*)

¹⁷ -Ye ɔ hren -Yusu nɪ, ɔ 'ble 'a -gbɛ a tu =nu, -ɔ ƙɔ 'yie 'mu ɔ dio 'o ƙɔɔ, 'u =tɪɔ Jrusɛdɪɔ 'mu. -Tɛgbɪ a -gbɛ, ɔ gbɔ 'le, 'a 'dɔ mɔ 'Lukla, -ɛ mɔ Gɔlɔgɔta, 'ke 'le -Juukɔɛwin 'kwli 'mu. ¹⁸ 'Ke ɔ kɔɔ 'o tu 'yie 'mu. ɔ ƙɔɔ -wɛ 'o dɛ'klannunyɔ 'hɔn 'waa nɪ ti 'yie 'mu, -do 'ke 'le -Yusu a diideɛɪa ke, -do -ye 'ke 'le 'a kamrapɪa ke. ¹⁹ -Ye Pilatɪ le 'a nahuin, 'u 'cru wintɛ, 'ke 'o 'plain.yɛ ke, 'u 'mɔɛ 'o -Yusu a tu 'lu 'mu gbo. Wintɛ a -gbɛ, kɛ ɛɛ po: «Nahuon -gbo, nɔ- mɔ Nasaletɪ 'mu a -Yusu, -ɔ mɔ -Juukɔɛ a bodɪɔ.» ²⁰ Wintɛ a -gbɛ, 'ke ɔ 'crɛɛ 'le wingbleii ta 'kwli 'mu, -ɪ mɔ -Juukɔɛwin, ƙɔ Romakɔɛwin, ƙɔ Glɛkɪkɔɛwin. -Tɛgbɪ =nu, ɔ ƙɔɔ 'o -Yusu tu 'yie 'mu, ɛ 'mɔɛɛ 'dɪɔ a -gbɛ ye. Nɛ- ƙɔ -tɪ, -Juukɔɛ 'plɔplɔ 'sɔ 'cruwintɛ a -gbɛ -hre. ²¹ -Tɛ -Juukɔɛ a -cɔhlunpinyɔ gblakɪ -hre wintɛ a -gbɛ, -ye ɔ mu 'le Pilatɪ ye, ɔ nɔ: «Pilatɪ, -n 'dɛɛ -bo 'cru wɛn: -Yusu, -ɔ mɔ -Juukɔɛ a bodɪɔ, kɛ -n di wɛn po: Nahuon -gbo, ɔ nɔ 'nɪ, nɔ- mɔ -Juukɔɛ a bodɪɔ.» ²² Kɛɛ, -ye Pilatɪ nɔ: «Dɛ -gbo, 'n 'cru, 'n 'crɛɛ nɪ. Gbɛ 'n 'dɛɛ -bo 'cɪɛɛ.»

²³ -Tɛ 'sɔyuo -wɔ 'klɛɛ -Yusu a kɔkɔɛ -wɔn, 'ke 'o tu 'yie 'mu, -ye ɔ 'ba 'a 'hɔn'mɔlɛpue-tɔplɪ 'mu nɪ, 'u po 'a duii -hɛn, 'u wi, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'a nɪ du. Kɛɛ, -ye wlawlɔɔ -do nɪ 'o, ɛ mɔ danɔɔ -do a wlawlɔ -petu'u nɪ. -Ye ɔ nɔ: ²⁴ «-A nɪ cɪɔɔ 'le lɛ. 'A -ta 'mu, -ba po 'bla, nahuon, -ɔ die di, nɔ- diu gba.» Dɛ a -gbɛ, 'sɔyuo nue nɪ. -Ye ɛ 'wɛ =nɔ ye, -tɪ -gbo, Nyɪsɔa a winwɔn-hɛnyɔ -ye, ɔ 'cru la, 'ke 'le Nyɪsɔacrɔnɪɛ 'kwli 'mu, ti -dɛ -hi la a ti 'yri la, -tɪ a -gbɛ, ɪ nue kɛ nɪ. -Tɪ a -gbɛ, nɪ- gbo:

«ɔ wo 'na 'hɔn'mɔlɛpue-tɔplɪ,
'plu 'u po 'bla, 'na wlawlɔ a -tɪ.»

²⁵ -Tɛ -Yusu nɪ 'o tu 'yie 'mu, nyɔɔgbapɔɔ -tɛ, -ɔ nɔɔ 'o -hlɔn, nu- ƙɔ 'dɔɪ nɪ gbo: 'a 'dii, ƙɔ 'a 'dii a -ɔtɔyɔ, ƙɔ Mari -ye, -ɔ mɔ Klopasɪ a nyɔɔ, ƙɔ Mari, -ɔ ƙɔ 'le Madala 'mu. ²⁶ 'Ke -naagbopɔyɔ =nu, -Yusu nɔɛ 'mu -tɛɛ, ɔ nɪ -wɛ 'o. -Ye -Yusu bɔ 'ye 'klɛɛ 'a 'dii, 'ke 'o =nɔ -hlɔn, 'ke 'o 'a -naagbopɔyɔ a -gbɛ 'hɔn 'mu, -ye ɔ nɔ: «'Na 'dii o, -n nɛ 'yɔ, nɔ- -gbo kɛ.» ²⁷ -Ye ɔ le 'a -naagbopɔyɔ =nu nɪ, ɔ nɔ: «-Mɛ -ye, -n nɛ 'dii, nɔ- -gbo kɛ.» Kɔɛ 'o ti a -gbɛ 'yri gbo, -ye -naagbopɔyɔ a -gbɛ, ɔ gba -Yusu a 'dii nɪ, 'ke 'le 'a dɪɔnɔ -wɔn.

-Tɛ -Yusu nu la 'kɔkɔɛ
(*Matie 27.45-56; Maki 15.33-41; Luku 23.44-49*)

²⁸ -Tɛ dɛ a -gbɛ, ɛ -hi 'klɛɛ, -ye -Yusu yie nɪ, -ɛ mɔ, 'a -kɔn -yrɛ 'lu, -ye ɔ nɔ: «'Na plɔ ma ye.» Kɛ ɔ po, -ɛ die nu, -tɪ -gbo, -tɪ 'crɛɛ la 'le Nyɪsɔacrɔnɪɛ

'kwli 'mu, -ti a -gbe, ɪ 'mu ke nue. ²⁹'Ke 'o tu a -gbe 'hvin 'mu, 'ke 'lipanɔ a 'pɔhɔwɔɔ nɪ 'o. Nɔ- kɔ -wɔn 'sɔyuo 'nyra 'le dɛ, -ɛ 'we dakuo ye, 'v muɛ 'o tugbaye 'yri le, 'v -nyo -Yusu, 'ɔ 'nɔ. ³⁰-Tɛ ɔ 'nɔ 'klɛɛ, -ye ɔ nɔ: «-Kuan 'bii -yre 'lu.» -Ye ɔ -tɔɔ 'o 'lu nɪ, 'ɔ mra -hunhɔn.

-Tɛ 'sɔyuoɔtayu nu la 'di, ɔ waa la -Yusu a -mɛi ke

³¹-Ye ti, -ɪ hie 'le, -Juukɛ a -wuwle-nyrɔwɔ 'mu -wlu =tue, ɪ 'de -huo. -Nyrɔwɔɔɔ a -gbe, ɔ nɪ 'dɔ, 'ke 'le -nyrɔwɔ 'bii -hɛyri, -ɪ mɔ Pakɪ a 'wee. 'A -ta 'mu, v 'die -hva, 'ke 'kukukui bɪ 'kɛ nɛ 'o ti 'yie 'mu -wuwle-nyrɔwɔ a -gbe 'mu. Nɛ- nue, 'v le Pilatɪ, bɔ le 'a 'sɔyuo, 'ke bu nu 'pludɛ, bu -yɪra -Yusu kɔ -balɔnyɔv 'hɔn =nɔ 'hɛn a bu le, -ɛ die nu, v 'mu 'ku 'tata, ɛ 'mu =nɔ 'hru -nye, v 'mu 'o ti 'yie 'mu -ha.

³²'Sɔyuo bu nyre 'klɛɛ 'o, -ye v -yɪra nahuiin 'hɔn =nɔ a bu le, -v kɔ -Yusu 'hɛn v kɔɔ 'o ti 'yie 'mu. ³³Bu 'yɪra 'o -Yusu 'hvin 'mu gbo, -ye v 'ye nɪ, -ɛ mɔ, ɔ 'ku nɪ. 'A -ti, v 'de 'a bu le -yɪra. ³⁴Kɛɛ -ye 'sɔyuoɔtayu -ye nu 'di, 'ɔ waa 'a -mɛi ke. Tii -do a ti 'yri, -ye dablo kɔ 'nie 'hɛn, nɪ- hɔn 'le =nɔ 'mu. ³⁵Nahuon, -ɔ 'ye -tɔplɪ 'bii =nɔ, nɔ-ɔ nɪ, -ɔ nyi -wɔn le na, 'plu 'a -wɔnɔnawɪn, ɪ mɔ -ti a -tɛɛ. ɔ yrii le ti, ɔ =tu -ti a -tɛɛ, -ɛ die nu, 'a nɪ -gbe, a 'mui -wɛ -tɛɛ pue.^b ³⁶-Tɛ 'sɔyuo nu -tɔplɪ a -gbe, 'ke 'o -Yusu -wɔn, -ye -ti =nɔ, -ɪ 'crɛɛ la 'le Nyɪsvacrɔnɛ -ye 'kwli 'mu, -ti a -gbe, ɪ nue ke nɪ. -Ti a -gbe, nɪ- gbo: «'U 'dɛɛ bu -yra 'a 'klaa -do.» ³⁷-Ye 'ke 'le Nyɪsvacrɔnɛ -ye 'kwli 'mu, v 'cru la 'le lele: «Nahuon -gbo, v waa ke, v dio 'nɪ 'ye.»

-Tɛ v po la 'le -Yusu 'dɛɛ wɔn

(Matie 27.57-61; Maki 15.42-47; Luku 23.50-56)

³⁸-Ye -Yusu a -naagbopɔyɪ -de nɪ 'o. 'A 'dɔ mɔ Sosɛfɔ. 'Ke ɔ kɔ 'le Alimatedɔɔ 'mu. Kɛɛ, ɔ 'nɪ le =le nahuon -de, -ɛ mɔ, ɔ mɔ -Yusu a -naagbopɔyɪ nɪ, -ɛ nue, ɔɔ pɪ -Juukɛ a 'blɔ a nahuiin a hvannɔ. -Yusu bɔ 'ku 'klɛɛ, -ye Sosɛfɔ a -gbe, nɔ- mu 'le Pilatɪ ye, 'ɔ -hva -hala, ɔ 'mu 'o -Yusu a 'hvin tu 'yie 'mu -ha, ɔ 'muo 'o -ha. -Ye Pilatɪ wɔn nɪ. Pilatɪ bɔ wɔn 'klɛɛ, -ye Sosɛfɔ mu nɪ, 'ɔ -ha 'o -Yusu a 'hvin tu 'yie 'mu. ³⁹Ti a -gbe 'yri, -ye Nikodemɔ nyre 'o =o. Nikodemɔv -do a -gbe, nɔ- mu la 'le -Yusu -wɔn 'tɔ 'mu, ti =de a ti 'yri la; 'ɔ ya 'le hunhɔnpo-tɔplɪ, -ɪ -wɛ 'le -bɪ 'wɛɛ -kilowɪ a (30) -wlv =tu 'o -pu. Hunhɔnpo-tɔplɪ a -gbe a 'dɔv mɔ milɪ kɔ alowɛɪ. ⁴⁰-Ye nahuiin 'hɔn -wɛ a -gbe, v 'ba -Yusu a 'hvin 'mu nɪ, 'v nu hunhɔnpo-tɔplɪ a -gbe kɔ -jisei 'hɛn, 'v 'hunhɔn =nɔ le, -tɛ -Juukɛ, v v 'waa 'kukukui a 'o-hɪtɪa nu.

⁴¹-Tɛgbɪ a -gbe, v kɔɔ 'o -Yusu tu 'yie 'mu, 'didɔti a -ci -ye nɪ 'le. -Ci a -gbe 'mu, 'hɔ gblaka nɪ 'le, 'ɔ hren 'klɔ, 'ɔ 'we =nɔ dugba ye. Nɔ- kɔ 'kwli 'mu, 'ke v 'bluu la 'le 'dɛɛ, (ti =de a ti 'yri la, -ɛ 'we =nɔ -wlukayu ye). 'Dɛɛ

^b 19.35 Nahuon a -gbe, nɔ- mɔ Saan, -ɔ 'cru 'cruɛ -gbo.

a -gbe wlon, u 'de -hlin 'le 'kukuku a pue. ⁴²-Ye -Juukue a -wuwle-nyrowo gblaka, o -wlu mu 'ni =tue. No- ko -ti 'su 'kika, 'u po 'le -Yusu a 'hvin 'deedu a -gbe wlon, -e nue, e 'muae 'o -tegi, -Yusu 'kuv 'o ye.

-Te -Yusu -hon la 'le 'dee wlon 'mu
(*Matie 28.1-8; Maki 16.1-8; Luku 24.1-12*)

20 ¹-Juukue a -wuwle-nyrowo, -o mo 'seedi, bo -hi, a 'sodi a -nyregbli, gbighiyi bi 'kie nie -tutu kle, Mari, -o ko 'le Madala 'mu, ko 'a 'bienu -ye 'heen, -ye u -tuo 'le 'dee ye ni, -e ko wlon u po 'le -Yusu a 'hvin. -Ye u 'ye ni, -e mo, 'dee =nu a =ju, -u mo 'hi, u briku le, 'u -huw 'o 'dee a -gbe wien. ²Bu 'ye 'kle, -e mo, u briku le, -ye Mari 'gba le ci, 'o mu 'le Simo Piel ko -naagbopuyu -ye =nu -won, -Yusu nue 'mu -tee, o no: «U -ha 'le -a ni Kukonyo -Yusu a 'hvin 'dee wlon ni, 'plu -te u pui 'o gbo, -a 'de 'o yii.»

³'Tata a ti 'yri, Simo Piel ko -naagbopuyu -ye =nu 'heen, u 'hri ni, 'u gba 'le 'dee ye cigbei. ⁴Bu 'kle mu, -ye -naagbopuyu -ye =nu, o -hi Piel le, 'o nyre 'le 'dee ye -tute. ⁵-Ye o =titi 'mu ni, 'o ta 'le 'dee wlon le, 'o 'ye -jisei =nu, -i pe 'o gbo, kee, o 'de 'le 'dee wlon pa. ⁶Simo Piel -me -ye, bo nyre 'o, -ye o pa 'le -le, 'o 'ye -we -jisei =nu, u 'hinhwan -Yusu a 'hvin le, ⁷ko danu =nu, u mua =no 'lu le. -Jisei ko danu a -gbe, i pe gbo 'do. E 'we =no ye, -te i ni o 'mu, 'u 'hinhwan o -Yusu le, ke i ni 'mu, 'i pe 'o gbo. ⁸-Ye -naagbopuyu =nu, -o ko -tute nyre 'o, o pa -we 'le 'dee wlon ni, 'o 'ye, -e mo, -Yusu 'de 'le 'dee wlon ni. Ne- mo bo pui 'kle -tee, -e mo, -Yusu -hon 'le 'kukonyu -heyri 'mu ni, 'o 'hri 'klo, ⁹-e nue, kue la 'le gbo, u 'die 'mu le a yree, -te Nyisua a winwlon-henyu nu la 'a 'crule, 'ke 'le Nyisvacrunie 'kwli 'mu, -e mo, -Yusu ko bo -hon 'le 'kukonyu -heyri 'mu, bo 'hri 'klo. ¹⁰-Ye -naagbopu -hon -we a -gbe, u -hian -won, 'u mu lele Jrusedi 'mu.

-Te -Yusu 'hru la Mari ye, 'ke 'o 'dee ye
(*Matie 28.9-10; Maki 16.9-11*)

¹¹-Ye Mari -me lele de, 'o ni 'o -Yusu a 'dee nua 'mu gbo, 'o we. O wen a wee, 'o =titi 'mu, 'o ta 'le 'dee wlon le. ¹²Bo 'kle 'le le ta, -ye o 'ye 'le Nyisua a leeenyuw 'hon, 'u po -tphi puwpu, 'u ni 'o -tegi =nu gbo, u pia 'o -Yusu a -plahvin gbo, -do -te -Yusu a 'lu -gbee 'o, -do -ye -te 'a bu -gbee 'o. ¹³-Ye u no: «Nyrugba o, i kla 'kle ni, -e ko =hien -nu we 'le?» -Ye Mari no: «U -ha no 'na Tkonyo ni. 'N 'de 'o yii, -te bu puo 'o gbo.» ¹⁴O ni 'kle 'le 'a =tutue kwa 'mu, -ye o =hian -won. Bo =hian 'kle -won, -ye o 'ye -Yusu ni, kee, o 'ni yroo =le le. ¹⁵-Ye -Yusu nyo wlon 'ni =gba, o no: «Nyrugba o, de-ko =hien -nu we 'le? Nyu- -nu le =mo 'le?» -Ye Mari -me -ye, -te o 'ye -Yusu, 'a =wlu ke, o no 'ni, 'didoti a -ci =nu, no- ko 'yie-tuny'o ni. 'A -ti, -ye o no: «Nyibeyu o, 'be 'ya -mo 'mu o, =ni gbo, le 'mu, -te -n puo 'o gbo, -e die nu, 'muo bla.» ¹⁶Kee -ye -Yusu do ni, o no: «Mari!» -Ye Mari -hian -won, o no:

«Rabuni,» -ε mɔ Tɔɔnyɔ, 'ke 'le -Juukvɛwin 'kwli 'mɔ. ¹⁷Kɛɛ -ye -Yusu nɔ: «Nɪ ka 'le 'mɔ ye, -ε nue, 'n 'de wɛn 'le 'na Bu -wɔn a mue, 'ke 'le yrayri. Kɛɛ, mu 'le 'na -ɗiayuo -wɔn, -v mɔ 'na -naagbopɔ, -bo lu, -ε mɔ, 'ke 'nɪ 'le 'na Bu -wɔn mu, -ɔ mɔ -wɛ 'a nɪ Bu, 'ke 'le 'na Nyɪsɜa -wɔn, -ɔ mɔ -wɛ 'a nɪ Nyɪsɜa.» ¹⁸-Ye Mari mu -naagbopɔ le wɔn, -ε mɔ, ɔ 'ye Tɔɔnyɔ nɪ. Nɔ-ɔ nɪ, -ɔ le -nɔ -tɔplɪ 'bii -nɔ, ɔ -nɔ le.

-Tɛ -Yusu 'hru la 'le 'a -naagbopɔ -hɛyri, 'ke 'le 'maji 'kwli 'mɔ
(*Matie 28.16-20; Maki 16.14-18; Luku 24.36-49*)

¹⁹-Nyɔwɔ a -gbɛ 'mɔ, -ɔ mɔ 'sɔɔɗɪ a -wise, 'ke -Yusu a -naagbopɔ 'kukue lɛ, 'ke 'le kayu -ye gbo. -Tɛ vɔ -Juukvɛ a 'blɔ a nahuin a huannɔ pɪ, nɛ-nue, 'v -gba 'maji 'bii. 'Ke v nɪ 'klɛɛ 'o, -ye tii -do a ti 'yri, 'ke -Yusu 'hru 'le -nɔ -hɛyri, ɔ nɔ: «Ba kɔ plɔ a bleelɛ!» ²⁰Bɔ po 'klɛɛ lɛ, -ye ɔ titie -nɔ 'a kwatɪ kɔ 'a -mɛɪ 'hɛɛn ye. -Naagbopɔ bu 'ye Kukɔnyɔ -Yusu, -ye vɔ nu 'manɔ. ²¹-Ye kɛ ɔ lele po, ɔ nɔ: «Ba kɔ plɔ a bleelɛ! -Tɛ 'na Bu nu, 'ɔ lee nɔ 'mɔ 'klɔ ke, 'mɔ 'a -tɪ -tu, 'na -gbɛ o, 'nɪ 'a mɔ 'nɪ le, ba na 'klɔ ke, ba -tu 'na -tɪ.» ²²-Tɛ dɛ a -gbɛ, ε -hi 'klɛɛ, -ye ɔ -hloɔn -nɔ 'lu pepe, ɔ nɔ: «Nyɪsɜa a -Hihɪu bu nɪ 'o 'a mɔ ke 'mɔ! ²³Nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'ba lo, 'ke 'le Nyɪsɜa a -Hihɪu a 'klɪ 'kwli 'mɔ, -ε mɔ: -Na dɛ 'kuku 'wɔwɛ nɪ, 'ε mɔ -tɛɛ, 'a dɛ 'kuku 'wɔwɛ nɪ 'bii. Kɛɛ, nahuon 'bɔ nɪ 'o, 'ba 'dio le, -ε mɔ: -Na dɛ 'kuku 'wɔwɛ nɪ, -ye 'ε mɔ -tɛɛ, 'a dɛ 'kuku 'de 'wɔwɛ.»

-Yusu kɔ Toma 'hɛɛn

²⁴-Tɛ -Yusu 'hru -nɔ ye -tɪtɛ, Toma, -ɔ mɔ -Yusu a -naagbopɔyɔ -ye -nɔ, vɔ -Yrupoyɔ daa, ɔ 'de 'le 'a 'bienv -hɛyri nɪ. ²⁵-Tɛ 'a 'bienv 'yo 'klɛɛ, -ye kɛ vɔ -nɔ ye po, v nɔ: «Toma, -a 'ye Kukɔnyɔ nɪ.» -Ye ɔ nɔ: «'Bia 'nɪ 'de kuvɛɪ -nɔ a -pɪ 'ye, v kɔɔ 'le -nɔ kwa 'mɔ, 'na -jie 'bɛ 'di lɛ 'tɔ, kɔ, 'nɪ 'de 'le 'na dabu 'a -mɛɪ -nɔ, v waa ke a 'huɔ wlɔn 'nyra, 'n 'dɛɛ -bo pue -tɛɛ gbe, -ε mɔ, Kukɔnyɔ 'hɪ 'klɔ.»

²⁶'Wee -do bɛ -hi, -ye -Yusu a -naagbopɔ 'kukue lele lɛ. 'Ke Toma nɪ 'klɛɛ 'le -nɔ -hɛyri. -Ye v -gba lele kayu -kɔ gbo v nɪ 'le 'a 'maji 'bii nɪ. Tii -do a ti 'yri, -ye -Yusu 'hru 'le lele -nɔ -hɛyri nɪ, ɔ nɔ: «Ba kɔ plɔ a bleelɛ!» ²⁷-Ye ɔ nɔ: «Toma, 'yɪya mɔ -na -jie gbo, kɔ, 'ye 'na kwatɪ, 'yɪya -wɛ mɔ -na dabu gbo, -bo 'nyra 'le -na -jiomɪ 'na -mɛɪ, v waa o ke a 'huɔ wlɔn! 'N 'hɪ 'klɔ, -nɪ pui 'le lele gblɛ, pui -tɛɛ!» ²⁸-Ye Toma nɔ: «'Na Kukɔnyɔ, kɔ 'na Nyɪsɜa.» -Ye ɔ nɔ: ²⁹«Be -tɛ -n 'ye 'mɔ, nɔ- kɔ -tɪ -nɪ nye -tɛɛ pue, -ε mɔ, 'n 'hɪ 'klɔ. 'Manɔ 'ke 'o nahuon -nɔ -wɔn, -ɔ 'de 'mɔ 'ye, 'plɔ -ɔ pue -tɛɛ, -ε mɔ, 'n 'hɪ 'klɔ, 'plɔ -ɔ kuo 'mɔ -wɔ ye.»

'Crɪnɛ -gbo a 'mini

³⁰-Yusu nu 'ɲmileka-tɔplɪ -ye, 'ke 'o 'a -naagbopɔ ye. -Tɔplɪ a -gbɛ, ɪ 'de 'crɛɛ, kɛ nɔ 'crɪnɛ -gbo 'kwli 'mɔ. ³¹Kɛɛ, 'a dɛ -gbo, -ε 'crɛɛ, ε 'crɛɛ nɪ, -ε

die nu, a 'mue -wlv ye kuo, -ε mɔ, -Yusu, nɔ- mɔ Waanyɔ, Nytsua po la
le, ɔ di la 'le ya, ɔ 'mu 'a daku waa, kɔ, 'ɔ mɔ Nytsua a 'Yu. 'Bia 'ba pue
Waanyɔ a -gbe a -ti -tɛɛ, 'ba kuo =wlv ye, kɔ, 'ba nyo -wɔn kɛɛ, ɔ di 'a mu
-nye 'klo yrayru.

**-Tɛ -Yusu 'hru la 'a -naagbopu ye, v mu la 'pa
wɔn, 'ke 'le Galileblugba a 'yru -wɔn**

21 1-2-Tɛ -tɔplɪ 'bii a -gbɛ, ɪ -hi, -ye -Yusu 'hru lele 'a -naagbopu ye,
'ke 'le Galileblugba a 'yru nva 'mu. -Yusu a -naagbopu =nu, -v nɪ
'o, 'waa 'du, nɪ- gbo: Simɔ Pielɪ, kɔ Toma, vɔ -Yrupoyu daa, kɔ Natanaɛɪ,
-ɔ kɔ 'le Kanadiɔ 'mu, 'ke 'le Galileblugba 'mu, kɔ Sebede a 'yuoo 'hɔn,
kɔ -naagbopu 'hɔn -ye 'hɛɛn. Nu- -Yusu 'hru ye. -Tɛ ɔ nu 'waa ye'hrule,
nɛ- gbo:

3-Nyrɔwɔ =de 'mu, Simɔ Pielɪ nɔ: «-A 'bi -a o, 'nu mu 'nɪ 'pa.» -Ye v nɔ:
«-N kɔ -a mu 'hɛɛn- mu.» -Ye v 'ba 'mu ye, 'v mu 'le 'yru nva 'mu. 'Ke v 'ya
'le 'blagbe wɔn, 'v mu 'pa wɔn. Kɛɛ, v 'de -hrin.ɛɛ -do 'pa, 'tɔyrwɔ 'bii -nu
'mu.

4-Nyrɛ bɛ cɛ 'klɛɛ le, -ye v 'ye -Yusu nɪ, 'ke 'o 'yru nva 'mu, kɛɛ, v 'dio
yrii. 5-Ye ɔ nɔ: «Hianpli -a, =be a 'pa dɛ?» U nɔ: «Gbe -o, -a 'de dɛ 'ye.»
6-Ye ɔ nɔ: «Ba po 'le 'a nɪ -tata 'blagbe a diidɛpta ke. A di 'ye dɛ,» 'v puo
'le diidɛpta ke. Bu puo 'klɛɛ 'le, -ye ɔ po 'le -hrin 'plɔplɔ. 'A -ti, v 'die 'le
-wɛ, 'ke bu -huɔ 'nie 'mu. 7-Naagbopuyɔ =nu, -Yusu nuɛ 'mu -tɛɛ, bɔ 'ye 'klɛɛ
'ɲmilekade =nu, -ye ɔ nɔ: «Simɔ Pielɪ, -a nɪ Tɔɔnyɔ'ɔ nɪ.» Tii -do a ti 'yri, -tɛ
ɔ 'win 'klɛɛ, -ε mɔ, 'waa Tɔɔnyɔ'ɔ nɪ, -ye ɔ pue 'a wlawlv nɪ, 'ɔ mu gbo, -ε
nue, ɔ =ga wɛn wɔn 'huɪn, 'plu 'ɔ bi 'nie 'mu, 'ɔ mu 'le -Yusu 'huɪn 'mu.

8-Naagbopu -ye =nu, 'blagbe, nɛ- v gba, 'vɔ -wɛ 'le -Yusu ye mu. Bu
'klɛɛ mu, -ye vɔ 'waa -tata -wɔn le -jri 'nie, -hrin a kwaku-ti. U 'de gbogbo
-wɔn hren. 9-Tɛ v kwɛɛ 'klɛɛ 'blagbe, 'v -ti. -Ye v 'ye 'o =nɔ 'huɪn 'mu
wɔnwɔlɪnna, -hrin pɛ 'o 'lu gble kɔ 'fɔɔ, 'ke 'o =nɔ mamɔ le. 10-Ye ɔ nɔ:
«-Hrin, 'a nɪ -tata po 'le, ba ya 'le 'a dɛ!» 11-Simɔ Pielɪ 'ɔ 'ya 'le 'blagbe wɔn,
'ɔ -jri 'le -tata, 'ɔ puo -tɔtv 'mu gbo, 'ke 'le =nɔ wɔn 'v -ha 'le -hrin gblakɪ
a (153) -wlu 'nɪpata =tu 'o -pu =tu 'o ta. =Hapukɔ, -hrin a -gbe 'ɪ -huo, kɛɛ,
-tata 'de le cɪcɪɛ. 12-Ye -Yusu nɔ: «Ba 'de, a 'mu dɛ di!» U -hva bu =gbo
wɔn, -ε mɔ: «Nɔ tɔ- -n 'ya 'klɛɛ 'le?» kɛɛ, v 'die nu, -tɔv a -ti, -ε nue, v yie
nɪ, -ε mɔ, Kukɔnyɔ'ɔ nɪ, 13'ɔ 'yɪya 'o =nu 'huɪn 'mu gbo, 'ɔ -nyi =nu 'fɔɔ, kɔ,
'ɔ -nyi -wɛ =nu -hrin.

14-Tɛ ɔ -hɔn 'le 'kukɔnyɔ -hɛyri 'mu, 'a gblo a ta a nɔnɔ'ɔ nɪ, 'ke bɔ 'hru 'a
-naagbopu ye.

-Yusu kɔ Pielɪ 'hɛɛn

15-Tɛ v -wɔ dɛ le, -ye -Yusu -tva 'le Simɔ Pielɪ a 'le-wɔn'prɛɛɛ gbo, ɔ nɔ:
«Simɔ, Saan a 'yu, =be -n nuɛ 'mu 'mu nɪ, 'ε -hi 'o nahuɪn -ye -gbo 'mu?»

-Ye Pielt nɔ: «lin, Kɔkɔnyɔ, -n yie ni, -ε mɔ, 'n nɔε -mu 'mu ni.» -Ye -Yusu nɔ: «Naa 'na -naagbopu. -Tε blablɔkɔnyɔ, ɔɔ 'a blablɔ a naale nu, kε -bo nu 'na -naagbopu a naale.» 16 -Ye -Yusu -gbɔ lele wɔn, ɔ nɔ: «Simɔ, Saan a 'yu, =be -n nɔε 'mu 'mu ni?» -Ye ɔ nɔ: «lin, Kɔkɔnyɔ o, -n yie ni, -ε mɔ, 'n nɔε -mu 'mu ni.» -Ye -Yusu nɔ: «Naa 'na -naagbopu!» 17 -Ye -Yusu -gbɔ lele wɔn: «Simɔ, Saan a 'yu, =be -n nɔε 'mu 'mu ni?» -Tε -Yusu -gba 'klεε =nɔ dε =nu wɔn, gblo a ta a nɔnɔ, -ye Pielt a =wɔ 'muε gbo, -ye ɔ nɔ: «Kɔkɔnyɔ o, -n yi 'ε ni dε ni. -N yie ni, 'n nɔε -mu 'mu ni.» -Ye -Yusu nɔ: «Naa 'na -naagbopu!» 18 'Nu -mu 'ni le -tεε, -tε -n 'ya la gblotayu 'mu, -tε -na =wɔv la 'le 'yee, 'ke -ni la 'le mu, kεε, =ni -wε -hlɔn 'yi, -n di -hlɔn 'mu lε =gbɛ dabu, =ɔ -ye 'mu -hlɔn 'le -mu -tεgbi -ye gba, -tε -na =wɔ 'de 'le ni.» 19 Ε 'we =nɔ ye, =sɔε'kɔkɔvɔdɔ =nu, Pielt di 'ku, -ε di Nyɔsɔa -ti a 'yi'buaale -nye, nε -Yusu 'muo tɔɔ. Nε- kɔ -ti, 'ɔ 'prεε dε =nu ke.

Bɔ po 'klεε lε, -ye v 'ba 'mu ye, ɔ nɔ: «Pielt, kɔε 'mu -wɔn!»

-Yusu kɔ 'a -naagbopuyɔ =nu 'hεen, ɔ nɔε 'mu -tεε

20 -Ye Pielt =hɔn -wɔn. -Tε ɔ =hɔn 'klεε -wɔn, -ye ɔ 'ye -naagbopuyɔ =nu ni, -Yusu nɔε 'mu -tεε, 'ɔ nyu -wε -wɔn kɔε. -Tε -Yusu kɔ 'a -naagbopu 'hεen, vɔ o 'waa 'lelε'bɔɔdidide di, -tε ɔ 'de o a 'kɔε, -naagbopuyuu -do a -gbε, nɔ-ɔ ni, -ɔ 'ma o 'o 'a 'lu -Yusu -wliye gbo, 'ɔ =gbɔ o wɔn, ɔ nɔ: «Kɔkɔnyɔ, nahuon tio-, -ɔ di 'klεε -mu -na yraanyɔ kwa po 'le?» 21 -Tε Pielt 'ye 'klεε -naagbopuyɔ a -gbε, -ye ɔ nɔ: «Kɔkɔnyɔ, =ɔ -ye -gbo 'le? Dε tio- di -hlɔn =nɔ nɔε 'le?» 22 -Ye -Yusu nɔ: «=Be 'ni nye -hɔa, bɔ hie 'klɔ, =bo 'ya 'le yrayri, =bo =hɔn -wɔn, =bo yɔ mɔ gbo, =be -n kɔε 'le -wɔn? -Mε -ye o, kɔε 'mu -wɔn!» 23 -Ti =nu, -Yusu =tu, ɪ nɔε, Nyɔsɔa a nahuin 'vɔ lε po, -naagbopuyɔ a -gbε, ɔ 'dεε bɔ 'ku. Kεε, 'ke 'le -tεεkɔ 'kwli 'mu, -Yusu 'de lε po, -ε mɔ: «ɔ 'dεε bɔ 'ku,» kεε, ɔ nɔ 'ni: «Bia 'ni nye -hɔa, bɔ hie 'klɔ, =bo 'ya 'le yrayri, =bo =hɔn -wɔn, =bo yɔ mɔ gbo, =be -n kɔε 'le -wɔn?»

24 -Naagbopuyuu -do a -gbε, -ɔ kɔ -ti -Yusu =tu, nɔ-ɔ ni, -ɔɔ -tɔplɪ -gbo -wɔn lε na. ɔ 'yi ni, -ε nɔε, ɔ ni la ke -tuo, 'ɔ pui nɔ 'crunɛ -gbo 'kwli 'mu. 'Ε ni nahuon, kε nɔ -a mu -heyri, ɔ yie ni, -ε mɔ, -ti a -tεε ni, ɔɔ =tu.

Kε 'crunɛ -gbo, ε pue mɔ gbo

25 -Tɔplɪ -ye, -Yusu nu, ɪ -huo ni. 'Bia =ba kɔ -ba 'cru wen ɪ 'bii, 'n yie ni, 'a 'crunɛi 'dεε bi wεen wen nɔ 'klɔ -gbo ke.